EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 7. 2025
COM(2025) 548 final

2025/0223 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a podpore Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie a o zrušení rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ (mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany)

(Text s významom pre EHP)

{SEC(2025) 545 final} - {SWD(2025) 545 final} - {SWD(2025) 546 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Navrhované nariadenie vychádza z právneho rámca zavedeného rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (ďalej len „mechanizmus Únie“), ako aj z nariadenia (EÚ) 2021/522, ktorým sa zriaďuje akčný program Únie v oblasti zdravia (ďalej len „program EU4Health“) na obdobie 2021 – 2027. Zavádza sa ním rámec pre civilnú ochranu a pre financovanie pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie s cieľom využiť synergie a podporiť lepšiu koordináciu medzi sektormi. Jeho cieľom je zlepšiť celkovú účinnosť pri podporovaní prevencie prírodných nebezpečenstiev a človekom spôsobených hrozieb, pri podporovaní prípravy na tieto nebezpečenstvá a hrozby, ako aj pri podporovaní reakcie na ne, a to aj pokiaľ ide o závažné cezhraničné ohrozenia zdravia, zohľadňujúc pritom čoraz zložitejšiu a prepojenejšiu povahu rizík a hrozieb, ktorým Únia čelí, ako sa zdôrazňuje v záveroch Európskej rady z roku 2023[1] a 2024[2].

V posledných rokoch je Európa vystavovaná ťažkým skúškam, keďže dochádza k zhoršovaniu panorámy rizík a hrozieb, ktoré sú dôsledkom čoraz nestabilnejšej súhry bezpečnostných, zdravotných, klimatických a environmentálnych výziev. Výrazné zvýšenie počtu aktivácií mechanizmu Únie signalizuje, že vnútroštátne systémy budú pri reagovaní na katastrofy a krízy pravdepodobne aj naďalej žiadať o viac podpory. Koordinačný mechanizmus na úrovni Únie preto musí byť primerane vybavený, aby bolo možné konať účinnejšie a efektívnejšie, keď sa bude takáto podpora ponúkať, čo znamená aj posilnenie prevencie a pripravenosti.

Mnohostranná povaha kríz zasahujúcich viaceré sektory, ako je pandémia ochorenia COVID-19 a ruská útočná vojna proti Ukrajine, si navyše vyžaduje aj komplexnejší a integrovanejší prístup ku krízovému riadeniu, na čo je nevyhnutná úzka a účinná spolupráca medzi Úniou a jej členskými štátmi v záujme účinného vyrovnávania sa s výzvami, ktoré tieto krízy predstavujú. Vzhľadom na súčasný geopolitický kontext je nevyhnutné posilniť civilnú a vojenskú pripravenosť a pohotovosť Európy, ako sa požaduje v Stratégii únie pripravenosti[3] [a] spoločnej bielej knihe o európskej obrannej pripravenosti 2030[4].

Účinné krízové riadenie si bude vyžadovať úzku koordináciu medzi civilnými a vojenskými aktérmi v záujme zabezpečenia plynulých a účinných operácií pri vyvíjaní civilného a vojenského úsilia. Táto spolupráca je mimoriadne dôležitá, pokiaľ ide o záležitosti s výrazným aspektom dvojakého použitia, kde sa civilní a vojenskí aktéri spoliehajú na spoločné infraštruktúry, ako sú dopravné siete a logistické centrá. Svojou spoluprácou môžu civilní a vojenskí aktéri zabezpečiť, aby sa úsilie, ktoré vyvíjajú, dobre koordinovalo a vzájomne dopĺňalo, čím sa v konečnom dôsledku zlepší celková reakcia na krízu. Dôležitým cieľom návrhu je preto zabezpečiť, aby sa vďaka nariadeniu mohla v prípade takýchto zložitých kríz s veľkým dosahom[5] poskytnúť účinnejšia a efektívnejšia podpora. Vďaka jeho nadrezortnému, celospoločenskému prístupu zohľadňujúcemu všetky riziká by sa malo vytvoriť silnejšie prepojenie medzi civilnou ochranou, zdravím, životným prostredím

[1] EUCO/2023/7 final.
[2] EUCO/2023/24 final.
[3] JOIN (2025) 130 final.
[4] JOIN (2025) 120 final.
[5] JOIN/2025/130 final.

a bezpečnosťou tak, že sa sprístupnia zjednodušené a flexibilnejšie mechanizmy na účinné a efektívne riešenie dlhotrvajúcich kríz zasahujúcich viaceré sektory.

Začlenením opatrení zameraných na pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie do tohto návrhu sa poskytuje ďalšia úroveň ochrany občanov EÚ, čím sa v konečnom dôsledku zvýši odolnosť a ochrana obyvateľstva voči závažnými ohrozeniami zdravia. Núdzové zdravotné situácie môžu mať ďalekosiahle následky presahujúce rámec sektora zdravotníctva a môžu ovplyvniť sociálnu stabilitu, environmentálnu rovnováhu alebo kritickú infraštruktúru. Opatrenia zamerané na pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie sa budú naďalej koordinovať v rámci súčasných štruktúr, medzi ktoré patrí okrem iného aj Výbor pre zdravotnú bezpečnosť a rada úradu HERA.

Okrem toho tento návrh spolu so súvisiacimi horizontálnymi požiadavkami a s ďalšími programami podporuje a presadzuje opatrenia na predvídanie katastrof a predchádzanie katastrofám, čím sa prispieva k zníženiu ich nákladov pre hospodárstvo Únie a minimalizuje sa ich nepriaznivý sociálny, hospodársky a environmentálny vplyv na najzraniteľnejšie regióny a ľudí vrátane žien, detí, starších osôb, utečencov, osôb s menšinovým rasovým alebo etnickým pôvodom a osôb so zdravotným postihnutím. To v konečnom dôsledku prispeje k udržateľnejšiemu a inkluzívnejšiemu rastu, ako aj k medzigeneračnej spravodlivosti. Návrh takisto významne prispieva k zjednodušeniu, pretože spája do jedného textu ustanovenia týkajúce sa fungovania mechanizmu Únie a ustanovenia týkajúce sa financovania jeho činností, čím sa zjednodušujú existujúce postupy. Keďže sa návrhom zabezpečuje, aby sa investíciami vynakladanými v rámci mechanizmu Únie posilňovala aj konkurencieschopnosť a odolnosť priemyselnej základne Únie, vytvára sa ním navyše aj základ pre strategickejšie, spoľahlivejšie a autonómnejšie reakcie, a to aj tak, že sa napríklad podporuje využívanie riešení, ktoré boli vyvinuté alebo vyrobené v Únii, v súlade s právom Únie a medzinárodnými záväzkami.

V návrhu sa uznáva, že jednotlivci môžu trpieť viacnásobnými a vzájomne sa prelínajúcimi formami zraniteľnosti, a preto sa ním podporuje prierezový prístup k riadeniu rizika katastrof, aby sa zabezpečilo, že sa na nikoho nezabudne.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tento návrh stavia na pozitívnych výsledkoch, ktoré doteraz priniesol existujúci rámec, a jeho zámerom je napraviť nedostatky uvedeného rámca prostredníctvom posilnených ustanovení s cieľom naďalej podporovať, koordinovať a dopĺňať opatrenia, ktoré podnikajú v tejto oblasti členské štáty. Vychádza aj zo zložky programu EU4Health zameranej na pripravenosť a reakciu na krízy, ktorou sa podporuje vykonávanie nariadenia (EÚ) 2022/2371 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia[6] a nariadenia (EÚ) 2022/2372 o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii[7] v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie, ako aj z ďalších iniciatív na zlepšenie pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie. Mala by sa ním zabezpečiť synergia s mandátmi, ktorými je v spojitosti s krízami poverené Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb a Európska agentúra pre lieky, ako aj s príslušnými vnútroštátnymi a medzinárodnými organizáciami. Cieľom je zabezpečiť, aby sa popri opatreniach zameraných na civilnú ochranu posilnila aj pripravenosť a reakcia Únie na núdzové zdravotné situácie. Navrhovaným nariadením sa pokračuje v zosúlaďovaní

[6] Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 26 – 63.
[7] Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 64 – 78.

s existujúcimi politikami tým, že sa posilňujú spôsobilosti členských štátov v oblasti pripravenosti, prevencie a reakcie. Zachováva sa záväzok väčšej európskej solidarity a koordinovaného úsilia, pričom sa stavia na pevných základoch predchádzajúcej spolupráce a iniciatív.

Mechanizmus Únie je úzko zosúladený so Stratégiou únie pripravenosti, stratégiou EÚ pre vytváranie zásob[8] a stratégiou v oblasti prostriedkov zdravotníckych protiopatrení, ktorou sa Únia pripravuje na ďalšiu zdravotnú krízu[9], no popritom funguje aj v súlade s európskou stratégiou vnútornej bezpečnosti[10], ktorej cieľom je zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti občanov Únie, a so spoločnou bielou knihou o európskej obrannej pripravenosti 2030 a s plánom ReArm Europe/Pripravenosť 2030[11] na podporu silnejšej európskej obrannej pozície voči vonkajším hrozbám. Je v súlade aj so stratégiou pre vytváranie zásob a stratégiou v oblasti prostriedkov zdravotníckych protiopatrení a podporujú sa ním záväzky Únie vyplývajúce z európskeho právneho predpisu v oblasti klímy[12] s cieľom zabezpečiť neustály pokrok pri zvyšovaní adaptívnej kapacity, posilňovaní odolnosti a znižovaní zraniteľnosti voči zmene klímy.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

V súlade s prístupom založeným na pripravenosti už v štádiu návrhu, ako sa uvádza v Stratégii únie pripravenosti, je tento návrh koncipovaný tak, aby sa podporovali synergie s inými oblasťami vnútornej a vonkajšej politiky v rámci integrovaného prístupu k riadeniu rizika katastrof v rámci príslušných sektorov a zainteresovaných stráni vrátane agentúr EÚ, členských štátov a medzinárodných organizácií, pričom prispieva k vykonávaniu politík Únie v oblasti znižovania a riadenia rizika katastrof, ako aj k vykonávaniu sendaiského rámca pre znižovanie rizika katastrof.

Pokiaľ ide o vonkajšie politiky, pripravenosť a odolnosť EÚ a členských štátov sa čoraz viac prelína s pripravenosťou a odolnosťou našich partnerov vo svete, ktorí čelia podobnému spektru globálnych kríz a výziev. Spolupráca s našimi externými partnermi s cieľom predvídať krízy, pripraviť sa na ne, predchádzať im a reagovať na ne je vzájomne prospešná a nevyhnutná, pokiaľ sa má znížiť riziko prenosu kaskádových účinkov alebo účinkov presahovania v prípade kríz, ktoré vznikli inde, na EÚ. V čoraz nestabilnejšom geopolitickom prostredí a v záujme riešenia globálnych výziev sa týmto návrhom dopĺňajú opatrenia, ktoré sa majú prijať podľa nástroja Globálna Európa, v rámci ktorého budú EÚ a členské štáty naďalej rozvíjať a prehlbovať prispôsobené a vzájomne prospešné dvojstranné a viacstranné partnerstvo.

V návrhu sa kladie osobitný dôraz na posilnenie súčinnosti mechanizmu Únie s opatreniami zameranými na pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie a s poskytovaním humanitárnej pomoci. Zdôrazňujú sa v ňom oblasti, ako sú núdzové situácie v oblasti verejného zdravia, spravodlivosť a vnútorné veci vrátane konzulárnej pomoci a ochrany kritickej infraštruktúry, environmentálne riadenie so zameraním na protipovodňové opatrenia a prevenciu závažných priemyselných havárií, odolnosť proti zmene klímy a pripravenosť na zmenu klímy, zmiernenie znečistenia mora, vonkajšie vzťahy a rozvojová spolupráca, bezpečnosť, obrana a vesmír. V záujme zachovania súdržnosti a komplementárnosti

[8] COM/2025/528 final.
[9] COM/2025/529 final.
[10] COM/2025/148 final.
[11] JOIN/2025/120 final.
[12] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1 – 17).

s ostatnými finančnými nástrojmi Únie návrh obsahuje jasné ustanovenia, ktorými sa vymedzuje rozsah pôsobnosti mechanizmu Únie, čím sa predchádza prekrývaniu alebo akejkoľvek možnosti dvojitého financovania.

V súvislosti so zdravotnou bezpečnosťou sa týmto návrhom dopĺňajú opatrenia týkajúce sa pripravenosti v oblasti zdravotnej bezpečnosti, ktoré sú financované z iných finančných nástrojov Únie a ktorých cieľom je posilniť strategickú autonómiu Únie a prístup k inováciám v oblasti zdravotníctva, ako sa stanovuje v rámci navrhovanej zložky Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť zameranej na zdravie, biotechnológie, poľnohospodárstvo a biohospodárstvo a zodpovedajúcej zložky v rámci navrhovaného rámcového programu pre výskum Horizont Európa.

Návrh odkazuje na vesmírne systémy Únie, ktoré majú zásadný význam z hľadiska posilnenia spôsobilostí Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na krízy. V Stratégii únie pripravenosti sa zdôrazňuje, že programy Copernicus, Galileo a pripravované služby IRIS² poskytujú situačné informácie v reálnom čase a podporujú včasné varovania a spoľahlivú komunikáciu v prípade zlyhania pozemných sietí. Tieto spôsobilosti sú nevyhnutné pri koordinácii núdzových operácií, podpore civilnej ochrany vrátane zabezpečenia včasného prístupu k informáciám včasného varovania zo systémov umiestnených vo vesmíre na účely priameho šírenia výstražných správ obyvateľstvu a pri zmierňovaní následkov prírodných a človekom spôsobených katastrof.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Právnym základom tohto návrhu je článok 168 ods. 5, článok 196 a článok 322 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Článkom 168 ods. 5 ZFEÚ sa poskytuje právny základ pre motivačné opatrenia určené na ochranu a zlepšenie ľudského zdravia, najmä na boj proti veľkým cezhraničným zdravotným pohromám, ako aj opatrenia týkajúce sa monitorovania závažných cezhraničných ohrození zdravia, včasného varovania v prípade takýchto ohrození a boja proti nim

Článkom 196 ZFEÚ sa poskytuje právny základ pre iniciatívy Únie na posilnenie spolupráce a kolektívnej pripravenosti členských štátov pri riadení prevencie prírodných alebo človekom spôsobených katastrof, pri riadení pripravenosti na takéto katastrofy, ako aj pri riadení reakcie na ne.

Tieto právne základy sa spájajú s článkom 322 ods. 1 ZFEÚ s cieľom umožniť finančnú flexibilitu poskytnutím možnosti prenosu rozpočtových prostriedkov.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Komisia má podpornú právomoc v oblasti civilnej ochrany. Primárnu zodpovednosť za prevenciu katastrof a za prípravu a reakciu na katastrofy nesú členské štáty. Mechanizmus Únie bol vytvorený z dôvodu, že veľké katastrofy môžu zahltiť kapacity v oblasti reakcie ktoréhokoľvek členského štátu, ktorý koná samostatne, zatiaľ čo opatreniami zameranými na pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie sa zabezpečuje spoľahlivejšia koordinácia a spolupráca, najmä pokiaľ ide o dostupnosť príslušným prostriedkov zdravotníckych protiopatrení proti existujúcim a vznikajúcim zdravotným hrozbám a prístup k nim. Základom je poskytovanie dobre koordinovanej a rýchlej vzájomnej pomoci medzi členskými štátmi.

Ciele návrhu nemožno v dostatočnej miere dosiahnuť na úrovni členských štátov konajúcich samostatne. Opatrenia Únie v tejto oblasti zahŕňajú riadenie situácií so silným medzisektorovým a cezhraničným rozmerom, pri ktorom sa nevyhnutne vyžaduje celková koordinácia a zosúladené postupy prekračujúce vnútroštátnu úroveň.

V prípadoch zložitých cezhraničných núdzových situácií a kríz, ktoré postihujú Európsku úniu ako celok, ako je napríklad pandémia ochorenia COVID-19 a ruská útočná vojna proti Ukrajine, je potrebný dobre koordinovaný kolektívny prístup, aby sa zabránilo roztrieštenosti a duplicite. Únia môže účinne podporovať členské štáty v ich úsilí predchádzať krízam, pripravovať sa na takéto krízy a reagovať na ne a naďalej podporovať kultúru prevencie a odolnosti v celej EÚ. Návrhom sa rieši potreba, ktorú nemôžu uspokojiť členské štáty konajúce samostatne, a poskytuje sa ním jasná pridaná hodnota Únie.

Prínosom opatrení EÚ je zníženie strát na ľudských životoch, obmedzenie environmentálnych, hospodárskych a materiálnych škôd, poskytnutie možnosti členským štátom, aby účinnejšie prispievali k pomoci EÚ v rámci mechanizmu a využívali výhody lepšej koordinácie a spolupráce, zvýšenie úrovne pripravenosti na rozsiahle katastrofy a vytvorenie súdržnejšej politiky riadenia rizika katastrof a dosahovanie úspor z rozsahu, ako sú nákladovo efektívna logistika a doprava, súdržná a účinná reakcia prostredníctvom dobrovoľného zoskupenia kapacít a lepšie využívanie obmedzených zdrojov spoločným využívaním kapacít financovaných EÚ. Podporuje sa nimi aj ochrana finančných záujmov EÚ presadzovaním opatrení, ktorými sa zvyšuje štrukturálna pripravenosť a odolnosť, čím sa znižujú straty na majetku financovanom EÚ pri katastrofách. Podobné výhody možno dosiahnuť zlepšením spolupráce a koordinácie v oblasti pripravenosti a reakcie na ohrozenie zdravia. Vírusy nepoznajú hranice, a ako sa potvrdilo počas pandémie ochorenia COVID-19, len koordinovanými opatreniami na úrovni EÚ sa zabezpečil vývoj, výroba a spravodlivá distribúcia vakcín a iných príslušných prostriedkov zdravotníckych protiopatrení do všetkých členských štátov EÚ.

- **Proporcionalita**

V súlade so zásadou proporcionality tento návrh neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie cieľov. Komisia sa pri príprave navrhovaného nariadenia riadila zásadou proporcionality, pričom cieľom nariadenia je identifikovať a umožniť synergie s inými programami a posilniť spoluprácu s členskými štátmi pri určovaní priorít pre toto nariadenie.

Návrh je primeraný a jeho cieľom je zvýšiť účasť členských štátov na opatreniach, ktoré podporuje, a to čo najväčším znížením prekážok účasti. Zabezpečuje sa ním zníženie administratívnej záťaže Únie a vnútroštátnych orgánov, ktorá sa obmedzuje na to, čo je pre Komisiu potrebné na vykonávanie jej úlohy v rámci plnenia rozpočtu Únie. Návrh neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie stanovených cieľov.

- **Výber nástroja**

S cieľom zabezpečiť všeobecné uplatňovanie a finančnú flexibilitu má návrh podobu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady. Forma nariadenia ako právneho aktu je v súlade s požiadavkami upravujúcimi prenos rozpočtových prostriedkov stanovenými vo finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie. Cieľom návrhu nariadenia je nahradiť a zrušiť rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Nariadením sa zavádzajú zistenia a odporúčania dokumentov „Priebežné hodnotenie vykonávania rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany v rokoch 2017 – 2022“ a „Preskúmanie Úradu pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie: hodnotenie posilnenia zdravotnej bezpečnosti v EÚ“ (2024), ako aj predbežné zistenia dokumentov „Hodnotenie programu EU4Health“ a „Hodnotenie vykonávania nariadenia (EÚ) 2022/2371 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia“.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Komisia uskutočnila osobitnú otvorenú verejnú konzultáciu na tému „Financovanie civilnej ochrany, pripravenosti a reakcie na krízy z prostriedkov EÚ“. Do prieskumu sa mohli zapojiť všetci občania Európskej únie, podniky, združenia a orgány verejnej správy, pričom bolo doručených 1 187 odpovedí, z ktorých 139 obsahovalo pripojené stanoviská.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Komisia v uplynulých rokoch zorganizovala niekoľko stretnutí s externými zainteresovanými stranami, odborníkmi v oblasti civilnej ochrany zastupujúcimi členské štáty, ako sú vedúci útvarov civilnej ochrany a vysokí úradníci civilnej ochrany, ako aj s odborníkmi na konkrétne témy s cieľom prediskutovať konkrétne témy týkajúce sa revízie právneho rámca.

- **Posúdenie vplyvu**

Pri príprave návrhu Komisia vykonala posúdenie vplyvu s cieľom identifikovať problémy, vymedziť ciele návrhu, ako aj stanoviť niekoľko možností zlepšenia a posúdiť ich vplyv. Stanovisko výboru pre kontrolu regulácie, ako aj súhrnná správa sa nachádzajú v registri dokumentov Komisie pod referenčným číslom 2025/MFF/05.

V posúdení vplyvu sa analyzovali tri možnosti politiky:

V rámci možnosti 1 bolo navrhnuté posilnenie sektorového mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany (ďalej len „UCPM“) vrátane cieleného posilnenia Koordinačného centra pre reakcie na núdzové situácie (ďalej len „ERCC“). Popri činnostiach podnikaných na úrovni EÚ sa musí značné úsilie vyvinúť aj na vnútroštátnej úrovni, a to aj so zreteľom na kapacity v oblasti reakcie, ktoré sú na úrovni EÚ obmedzené na „tradičný“ sektor civilnej ochrany [zdravotnícke zásoby, zásoby v chemickej, biologickej, rádiologickej a jadrovej oblasti (CBRN), letecké hasenie lesných požiarov atď.]. Zatiaľ čo vyvinutie väčšieho úsilia na vnútroštátnej úrovni umožňuje úspešne plniť všetky ciele, pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ nie je plne využitá. Táto možnosť sa preto v porovnaní s možnosťou 2 považovala za menej vyhovujúcu z hľadiska účinnosti, efektívnosti, vonkajšej súdržnosti a zjednodušenia.

V rámci možnosti 2 sa vďaka medzisektorovému UCPM spája UCPM s príslušnými opatreniami zameranými na pripravenosť v oblasti zdravotnej bezpečnosti. Synergie a komplementárnosť medzi opatreniami zameranými na civilnú ochranu a opatreniami zameranými na pripravenosť na núdzové zdravotné situácie sa na rozdiel od možnosti 1 dosiahne prostredníctvom jediného nástroja. Vďaka integrovanej rozpočtovej štruktúre sa zaručuje flexibilita a pružnosť pri riadení nástroja. V rámci možnosti 2 sa predpokladá zriadenie centra EÚ pre krízovú koordináciu, ktoré by sa tak stalo ústrednou kapacitou EÚ v oblasti medzisektorovej pripravenosti na riziká, čo zahŕňa aj vytváranie zásob a koordináciu krízového riadenia. Kapacity v oblasti reakcie na úrovni EÚ sú prispôsobené novej panoráme nebezpečenstiev a hrozieb. Pri posudzovaní rizika na úrovni EÚ sa využívajú synergie a komplementárnosť hodnotení a odborných znalostí z príslušných sektorov. V súlade so

všeobecným medzisektorovým charakterom iniciatívy sa počíta aj s ďalšími náležitými opatreniami v prípade núdzových zdravotných situácií, ktoré sú zamerané na boj proti závažným cezhraničným ohrozeniam zdravia.

Hlavným prvkom možnosti politiky 3 je vytvorenie jednotného nástroja financovania (Fond pripravenosti) na úrovni EÚ, ktorý by zahŕňal všetky mechanizmy a opatrenia zamerané na pripravenosť za celý VFR. Tento fond bude zastrešovať všetky mechanizmy a prvky financovania súvisiace s pripravenosťou v rámci súčasného VFR, čo okrem iného zahŕňa UCPM, časť programu EU4Health zameranú na pripravenosť na krízy a prvky súvisiace s pripravenosťou v rámci vnútroštátnych finančných balíkov, Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť a programu Erasmus+. Z hľadiska štruktúry by to znamenalo, že v rámci tohto jediného fondu by sa používali rôzne spôsoby riadenia programov: priame (vykonávané Komisiou), zdieľané (napr. štrukturálne fondy) a nepriame (napr. rôzne organizácie systému OSN, ako WHO, UNHCR, UNICEF). Táto možnosť by so sebou priniesla zásadné problémy, a to aj v oblasti riadenia pridelených rozpočtových prostriedkov pre všetky programy a nástroje financovania. Možnosť politiky 3 sa považuje za nerealizovateľnú, a preto bola zamietnutá v počiatočnej fáze.

Uprednostňovaná možnosť politiky a jej hlavné vplyvy

Za uprednostňovanú možnosť politiky sa považovala možnosť 2, pretože sa v nej v plnej miere využíva pridaná hodnota EÚ, a tým sa komplexne dosahujú dané ciele. V kontexte krízového prostredia, ktoré sa stáva viacrozmerným a cezhraničným, prináša voľba možnosti politiky 2 významné sociálne (napr. vyšší spoločný menovateľ pripravenosti obyvateľstva), environmentálne (napr. úspešnejšia ochrana prírodných priestorov a biodiverzity), ako aj hospodárske (napr. náklady spojené s komplexnou prevenciou a pripravenosťou sú výrazne nižšie ako náklady na reakciu) výhody.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Návrhom sa zavádzajú významné zlepšenia s cieľom zefektívniť a zjednodušiť celkový právny rámec vrátane najmä väčšej prevádzkovej zrozumiteľnosti a efektívnosti. Napríklad postupy podávania správ o rizikách boli centralizované v rámci špecializovanej štruktúry, čím sa objasnila spolupráca členských štátov a Komisie pri tvorbe výstupov, a tým sa podporilo spoločné chápanie povedomia o rizikách.

Okrem toho je podpora Únie pre reakciu zjednotená v rámci jedného článku, čím sa zjednodušuje identifikácia možných operačných scenárov, a tak sa zvyšuje pripravenosť a účinnosť reakcie. Koordinačné úsilie sa posilňuje a lepšie objasňuje ďalším posilnením kapacít Koordinačného centra pre reakcie na núdzové situácie (ERCC) a vytvorením špecializovaného centra pre krízovú koordináciu s cieľom podporiť členské štáty pri predvídaní a zvládaní následkov kríz vo všetkých sektoroch. Doplnkom k uvedenej vrstve „reakcie“ je jasnosť uplatniteľných mier spolufinancovania ich súdržným začlenením do jedného komplexného referenčného bodu, čím sa nahrádza potreba konzultácií podľa viacerých článkov. V nariadení sa kladie dôraz na flexibilitu dopravy a umožňuje sa ním financovať opatrenia v prípadoch, keď nie sú využiteľné žiadne komerčné dopravné možnosti, ale keď sú k dispozícii alternatívy členských štátov, čo je opatrenie, ktorým sa odmeňujú inovatívne štátne riešenia a vyzdvihujú sa prispôsobivé stratégie.

V týchto vylepšeniach sa odráža odhodlané úsilie o zdokonalenie štrukturálnych a operačných rámcov mechanizmu Únie, čím sa zabezpečí ich prispôsobivosť a spoľahlivosť pri riešení zložitých situácií v prípade očakávaných aj nepredvídaných núdzových situácií. Tento súdržný prístup je v súlade s hlavným cieľom vytvoriť účinnejší a transparentnejší rámec

civilnej ochrany. Stimuluje sa ďalší dialóg a spätná väzba, aby sa zabezpečilo zosúladenie týchto stratégií s praktickými operačnými potrebami.

- **Základné práva**

Právne revízie mechanizmu Únie a navrhované podporné opatrenia v oblasti zdravotnej pripravenosti a reakcie sú navrhnuté tak, aby boli v súlade so základnými právami uvedenými v Charte základných práv EÚ a aby sa zabezpečilo dodržiavanie základných práv. V tomto memorande sa podrobne opisuje, ako sa do týchto revízií začleňujú kľúčové základné práva.

Právo na život (článok 2) je prvoradé, keďže cieľom návrhu je chrániť a zachovať ľudský život počas katastrof a núdzových situácií. Cieľom zmien je zefektívniť postupy, a zvýšiť tak schopnosť mechanizmu Únie reagovať, pričom sa priamo podporuje ochrana života prostredníctvom účinného zvládania katastrof.

Ústredným bodom návrhu sú aj práva na slobodu a bezpečnosť (článok 6). Zlepšeniami sa zabezpečí včasná reakcia na hrozby, čím sa posilní individuálna aj kolektívna bezpečnosť v celej Únii. Tieto zlepšenia pomáhajú chrániť občanov tým, že sa nimi zabezpečuje rýchle nasadenie a koordinácia počas kríz.

Pokiaľ ide o právo na zdravotnú starostlivosť, ktorému sa takisto venuje osobitná pozornosť (článok 35), objasňuje sa úloha mechanizmu Únie pri zabezpečovaní spoľahlivých reakcií v oblasti verejného zdravia. Týmito revíziami sa posilňuje cezhraničná spolupráca a prideľovanie zdrojov, najmä počas núdzových situácií týkajúcich sa zdravia, čím sa podporuje zdravie ako základné právo.

Základné právo na ochranu životného prostredia zakotvené v článku 37 Charty základných práv Európskej únie zohráva v rámci mechanizmu Únie kľúčovú úlohu. Tento mechanizmus, ktorý je určený na podporu koordinovanej reakcie na prírodné a človekom spôsobené katastrofy v celej EÚ a mimo nej, musí prirodzene zahŕňať ochranu životného prostredia ako základnú zložku svojich operácií. Ochrana životného prostredia je obzvlášť dôležitá vo všetkých troch ďalej vymenovaných fázach zvládania katastrof, a to aj v súvislosti so závažným ohrozením zdravia. Je dôležitá: z hľadiska prevencie, aby sa znížila pravdepodobnosť environmentálnych nebezpečenstiev a ich vplyv; z hľadiska pripravenosti, aby sa zabezpečilo nasadenie systémov na zmiernenie škôd na ekosystémoch a biodiverzite, a z hľadiska reakcie, aby sa rýchlo riešili environmentálne škody spôsobené katastrofami, ako sú lesné požiare, úniky chemikálií alebo záplavy. Uznaním ochrany životného prostredia ako základného práva sa posilňuje povinnosť inštitúcií EÚ a členských štátov začleniť ekologické aspekty do politík a opatrení v oblasti civilnej ochrany.

Revíziami mechanizmu Únie, ktoré vychádzajú z celospoločenského prístupu, sa posilňuje základné právo na rovnosť (hlava III) a zabezpečuje sa, aby sa vo všetkých fázach prevencie, pripravenosti a reakcie zohľadňovali potreby žien a skupín, ktoré sú v zraniteľnom postavení a/alebo čelia diskriminácii a sociálnemu vylúčeniu, ako sú deti, starší ľudia, osoby so zdravotným postihnutím a osoby s menšinovým rasovým alebo etnickým pôvodom.

Z dôrazu, ktorý sa kladie na procesnú zrozumiteľnosť a zjednodušenie, navyše jasne vyplýva aj právo na dobrú správu vecí verejných (článok 41). Uvedenými zmenami sa zabezpečuje transparentné a účinné fungovanie mechanizmu a vytvára sa spoľahlivý rámec pre reakciu na núdzové situácie.

Tieto revízie sú odrazom prístupu založeného na základných právach, vďaka čomu sa posilňuje mechanizmus Únie a zabezpečuje sa, aby sa ním podporovala ochranná kapacita a hodnoty zakotvené v Charte základných práv EÚ. Podporuje sa poskytovanie ďalšej spätnej väzby a vedenie diskusií s cieľom zdokonaliť tieto stratégie tak, aby čo najlepšie podporovali základné práva všetkých jednotlivcov a slúžili v ich prospech.

Týmto návrhom sa zohľadňujú záväzky vyplývajúce z Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD), ktorého zmluvnou stranou je EÚ spolu so všetkými členskými štátmi. Najmä v článku 11 dohovoru sa v súvislosti rizikovými situáciami a núdzovými humanitárnymi situáciami uvádza, že v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodného práva vrátane medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv zmluvné strany prijmú všetky nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Orientačné finančné krytie podľa tohto nariadenia predstavuje 10 675 000 000 EUR (v bežných cenách).

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Na základe kapitoly II nariadenia o posudzovaní a predvídaní rizika zahŕňa proces tvorby politiky podľa tohto revidovaného navrhovaného nariadenia niekoľko kľúčových prvkov a správ, ktoré sú zosúladené v cykloch podávania správ a zoradené tak, aby sa zabezpečil cyklický a účinný prístup k riadeniu rizika katastrof.

Tento proces sa začína na celoštátnej úrovni, kde sú členské štáty zodpovedné za vypracovanie a sprístupnenie posúdení rizika na celoštátnej alebo nižšej ako celoštátnej úrovni. Tieto posúdenia rizika sú podkladom pre vypracovanie plánov riadenia rizík katastrof vrátane bezpečnostných rizík a hybridných hrozieb, v ktorých sa zohľadňuje cezhraničná spolupráca a riziká s cezhraničnými účinkami. Takéto hodnotenia a plány by mali byť konzistentné a koordinované s ostatnými relevantnými vnútroštátnymi procesmi. Okrem toho sa očakáva, že členské štáty zlepšia zber údajov o stratách v dôsledku katastrof, čo je predpokladom pre podložené posúdenia rizika.

Najmenej raz za päť rokov členské štáty predkladajú Komisii súhrny svojich posúdení rizika, spôsobilostí v oblasti reakcie a činností podporujúcich ciele Únie v oblasti odolnosti voči katastrofám. Komisia ďalej vypracúva usmernenia k predkladaniu týchto súhrnov, čím sa zabezpečuje, aby bol tento proces štandardizovaný a účinný.

Na úrovni Únie zasielanie požadovaných informácií a ďalších dostupných údajov umožňuje Komisii mapovať spôsobilosti na riadenie rizík na úrovni Únie, na celoštátnej a nižšej ako celoštátnej úrovni s cieľom uľahčiť výmenu najlepších postupov a súvisiace budovanie kapacít. Na základe vypracovaného posúdenia rizika Komisia pravidelne preskúmava celoúnijné scenáre pre prípad katastrofy na účely prevencie katastrof, pripravenosti a reakcie na ne, ktoré sa následne premietajú do ďalšieho rozvoja cieľov Únie v oblasti odolnosti voči katastrofám ako dohodnutých predpokladov plánovania, pokiaľ ide o spôsobilosti na riadenie rizík katastrof, ktoré je potrebné zaviesť. Na základe týchto dohodnutých ukazovateľov Komisia vypracúva pravidelné správy o prírodných a človekom spôsobených rizikách, ktorým Únia čelí, o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní opatrení v oblasti riadenia rizík a cieľov odolnosti voči katastrofám, ako aj o kapacitách a spôsobilostiach v oblasti reakcie potrebných na úrovni Únie na podporu vnútroštátnych opatrení pri riešení vyvíjajúcej sa panorámy rizík a hrozieb. Toto podávanie správ by malo byť konzistentné a koordinované s ostatnými príslušnými procesmi na úrovni EÚ.

Touto postupnosťou sa zabezpečuje, že vnútroštátne posúdenia rizika a plánovanie sú začlenené do procesu hodnotenia a stanovovania cieľov na úrovni Únie, z ktorého sa následne

vyvodzujú vnútroštátne opatrenia a budovanie kapacít, pričom pomocou mechanizmov pravidelného preskúmania a aktualizácie sa zabezpečuje, aby politiky zostali účinné a relevantné.

Komisia môže požiadať členské štáty o dodatočné informácie o konkrétnych opatreniach týkajúcich sa prevencie a pripravenosti. Komisia môže takisto navrhnúť vyslanie odborníkov alebo vydať odporúčania na posilnenie úrovne prevencie a pripravenosti.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Hlavnou novinkou navrhovaného nariadenia je vytvorenie medzisektorovej vrstvy pripravenosti, ako aj začlenenie financovania pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie.

Cieľom novej vrstvy pripravenosti je vyplniť kvantitatívne a kvalitatívne nedostatky v súčasnom právnom rámci. Vychádza sa pri tom z poznatkov získaných z pandémie ochorenia COVID-19, nedávneho zvýšeného výskytu opičích kiahní a nedávnych operácií UCPM, najmä pokiaľ ide o komplexné cezhraničné krízy a reakciu na potreby v súvislosti s ruskou útočnou vojnou proti Ukrajine. Odráža to výskum a výhľad týkajúci sa vyvíjajúcej sa panorámy rizík a hrozieb v Európe, pričom sa zdôrazňuje čoraz systémovejšia povaha rizík a rastúci vplyv kaskádových účinkov v jednotlivých sektoroch. Okrem toho sa zohľadňujú výhľadovo orientované úvahy s členskými štátmi o potrebe zabezpečiť pokračujúce fungovanie existujúcich systémov civilnej ochrany v Európe v čoraz zložitejších núdzových a krízových scenároch.

Pokiaľ ide o kvantitatívne nedostatky, táto nová vrstva by mala umožniť riešiť krízy so závažným vplyvom zasahujúce viaceré sektory komplexnejším a integrovanejším prístupom, ktorým by sa účinnejšie koordinovali mechanizmy v oblasti pripravenosti a reakcie vo všetkých postihnutých sektoroch. Pokiaľ ide o kvalitatívne nedostatky, umožňuje riešiť riziká a hrozby, pre ktoré nie sú k dispozícii žiadne existujúce nástroje. To umožní znížiť roztrieštenosť štruktúr krízového riadenia na úrovni EÚ, zjednodušia sa postupy a efektívnejšie sa využijú zdroje pri riešení najmä nových bezpečnostných rizík súvisiacich s hybridnými hrozbami a narušeniami kritickej infraštruktúry s medzisektorovým vplyvom.

Zložkou navrhovaného nariadenia týkajúcou sa pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie sa zlepší financovanie dohľadu, odhaľovania a pochopenia vznikajúcich a bezprostredných ohrození zdravia a tieto poznatky sa prepoja s prostriedkami zdravotníckych protiopatrení. V úzkej koordinácii s členskými štátmi sa zlepší prístup k výrobným kapacitám počas kríz a podporí sa verejné obstarávanie, vytváranie zásob a nasadenie prostriedkov zdravotníckych protiopatrení v rámci úsilia v oblasti pripravenosti a reakcie. Podporí sa aj rozvoj vedomostí a kapacít členských štátov EÚ v záujme prevencie závažných cezhraničných ohrození zdravia, prípravy a reakcie na ne.

Predpokladá sa, že ERCC bude zohrávať kľúčovú úlohu s rozšírenou novou spôsobilosťou ústredného centra EÚ pre krízovú koordináciu. Jeho hlavnou oblasťou činnosti je zameranie sa na lepšie pochopenie kríz, ktorým sa uľahčujú proaktívnejšie opatrenia v oblasti pripravenosti a reakcie, medzisektorová koordinácia bez preberania alebo zdvojovania odborných znalostí z príslušných odvetví a lepšie monitorovanie, pričom sa zachováva informovanosť členských štátov a činiteľov s rozhodovacou právomocou, pokiaľ ide o kompetencie a zodpovednosť.

Vzhľadom na podpornú právomoc v tejto oblasti politiky a súvisiace citlivé vnútroštátne otázky rozširovania spôsobilostí EÚ v oblasti krízového riadenia by malo byť operačné

využívanie mechanizmov reakcie v rámci tejto dodatočnej vrstvy pripravenosti spojené so spúšťacím mechanizmom, ktorý by aktivovala Rada a ktorý by bol prepojený s existujúcimi postupmi, ako je aktivácia dojednaní o integrovanej politickej reakcii na krízu alebo doložka o solidarite (podľa článku 222 ZFEÚ).

Na základe získaných skúseností sa miery spolufinancovania a operačné pravidlá stanovené v rozhodnutí č. 1313/2013 a v rámci programu EU4Health zjednodušia, aby sa umožnilo účinnejšie a pružnejšie vykonávanie v rýchlo sa meniacich krízach. Cieľom navrhovaného nariadenia je preto objasniť pravidlá pre operačné vykonávanie mnohých opatrení týkajúcich sa reakcie, ako je napríklad zriadenie logistických centier a stredísk zdravotníckej evakuácie, vlastná zdravotnícka evakuácia, predbežné rozmiestnenie kapacít v oblasti reakcie a zásahových tímov. V rámci UCPM sa takisto jasnejšie začlenia dary zo súkromného sektora, ktoré boli úspešne zavedené počas operácií v reakcii na potreby na Ukrajine.

Okrem toho sa navrhovaným nariadením lepšie vymedzí podpora UCPM pre členské štáty v ich národných cykloch pripravenosti. Zahŕňa to osobitné pravidlá, ktorými sa podnecujú partnerské hodnotenia a dobrovoľné hodnotenia vnútroštátnych systémov pripravenosti. Ďalej sa bude posilňovať úloha vedomostnej siete Únie v oblasti civilnej ochrany ako piliera budovania kapacít, a to v podobe platformy na výmenu odborných znalostí, získaných skúseností a inovačných postupov v oblasti riadenia rizika katastrof, a zároveň sa doplnia pravidlá týkajúce sa pripravenosti obyvateľstva a spolupráce s kľúčovými zainteresovanými stranami (armádou a súkromným sektorom) v súvislosti s odbornou prípravou a výcvikom.

Cieľom navrhovaného nariadenia je stanoviť pružnejšiu a integrovanejšiu štruktúru rozpočtu na základe jeho širšieho cieľa a rozsahu pripravenosti. Jeho zvýšenú flexibilitu a schopnosť reagovať na krízy so závažným vplyvom a novovznikajúce hrozby budú musieť sprevádzať zodpovedajúce činnosti súvisiace s prevenciou a pripravenosťou, ako je predvídanie, výhľad a rozvoj kapacít.

2025/0223 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a podpore Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie a o zrušení rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ (mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 168 ods. 5, článok 196 a článok 322 ods. 1 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Dvora audítorov,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[13],

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov[14],

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Vzhľadom na výrazný nárast počtu a závažnosti prírodných nebezpečenstiev a človekom spôsobených hrozieb za posledné roky je nevyhnutné posilniť spoluprácu v oblasti civilnej ochrany na úrovni Únie s cieľom vytvoriť odolnú Únie so spôsobilosťami potrebnými na predvídanie a riadenie týchto rizík a hrozieb, nezávisle od povahy ich pôvodu, aby sa občanom Únie zabezpečila primeraná ochrana. Mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany (ďalej len „mechanizmus Únie“) by mal plniť túto úlohu posilnením spolupráce a koordinácie medzi členskými štátmi s cieľom zvýšiť celkovú schopnosť predchádzať katastrofám a krízam, pripravovať sa na ne a reagovať na ne.

(2) V tomto nariadení sa stanovuje orientačné finančné krytie pre mechanizmus Únie a pre financovanie pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie. Na účely tohto nariadenia sa bežné ceny vypočítajú použitím pevného deflátora 2 %. Na toto nariadenie sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509[15] (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“). Stanovujú sa v ňom pravidlá zostavovania a plnenia všeobecného rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa

---

13 *Ú. v. EÚ L…, s.

14 *Ú. v. EÚ L…, s.

15 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

týkajú grantov, cien, nefinančných donácií, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančnej pomoci, finančných nástrojov a rozpočtových záruk.

(3) Opatrenia zamerané na prevenciu a pripravenosť sú síce nevyhnutné na posilnenie odolnosti Únie pri vyrovnávaní sa s prírodnými a človekom spôsobenými katastrofami, lenže z povahy týchto katastrof vyplýva, že ich výskyt, načasovanie a rozsah sú nepredvídateľné. Finančné zdroje potrebné na zabezpečenie primeranej reakcie sa môžu z roka na rok výrazne líšiť a mali by byť k dispozícii okamžite. V záujme zosúladenia rozpočtovej zásady predvídateľnosti s nutnosťou rýchlej reakcie na nové potreby je preto nutné prispôsobiť finančné vykonávanie pracovných programov. Okrem prenosu rozpočtových prostriedkov schválených podľa článku 12 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 je preto vhodné povoliť aj prenos nepoužitých rozpočtových prostriedkov, ktorý by sa mal obmedzovať na nasledujúci rok a len na opatrenia v oblasti reakcie.

(4) V rýchlo sa meniacom hospodárskom, sociálnom a geopolitickom prostredí sa na základe nedávnych skúseností preukázala potreba flexibilnejšieho viacročného finančného rámca a výdavkových programov Únie. Na tento účel by sa pri financovaní mali náležite zohľadniť vyvíjajúce sa politické potreby a priority Únie, ako sú uvedené v príslušných dokumentoch uverejnených Komisiou, v záveroch Rady a uzneseniach Európskeho parlamentu, pričom by sa mala zabezpečiť dostatočná predvídateľnosť plnenia rozpočtu.

(5) V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013, nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95[16], nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96[17] a nariadením Rady (EÚ) 2017/1939 majú byť finančné záujmy Únie chránené primeranými opatreniami vrátane prevencie, zisťovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí a podvodov, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a vo vhodných prípadoch ukladania administratívnych sankcií. Konkrétne môže Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vykonávať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadením (Euratom, ES) č. 2185/96 vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939[18] vyšetrovať a stíhať podvody a iné protiprávne konania poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371[19]. V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509 majú všetky osoby alebo subjekty, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF, Európskej prokuratúre a Európskemu dvoru audítorov nevyhnutné práva a prístup a zabezpečiť, aby rovnocenné práva udelili všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie.

(6) Ochrana, ktorá sa má zabezpečiť vďaka mechanizmu Únie, by sa mala vzťahovať na ochranu ľudí, životného prostredia a majetku vrátane obydlí, kritickej infraštruktúry, ako je energetická a dopravná infraštruktúra alebo vesmírna infraštruktúra,

---

16 Ú. v. EÚ L 312, 23.12.1995, s. 1 – 4.
17 Ú. v. EÚ L 292, 15.11.1996, s. 2 – 5.
18 Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1 – 71.
19 Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29 – 41.

a kultúrneho dedičstva pred všetkými druhmi prírodných katastrof a človekom spôsobených katastrof. Odkaz na prírodné a človekom spôsobené katastrofy by sa mal chápať ako odkaz na dôsledky všetkých prírodných nebezpečenstiev a človekom spôsobených hrozieb. Mali by sem patriť teroristické činy, technologické, rádiologické alebo environmentálne katastrofy, zmena klímy, znečistenie mora a vnútrozemských vôd, narušenie zásobovania vodou a odolnosť vodných zdrojov, hydrogeologická nestabilita, núdzové zdravotné situácie a iné nevymedzené hybridné katastrofy alebo núdzové situácie, ku ktorým dochádza v Únii alebo mimo nej. Tieto katastrofy si v situáciách, keď sa uplatňujú aj iné mechanizmy Únie v oblasti krízového riadenia, vyžadujú medzisektorovú koordináciu.

(7) Mechanizmom Únie by sa mala podporovať solidarita medzi členskými štátmi formou praktickej spolupráce a koordinácie bez toho, aby bola dotknutá primárna zodpovednosť členských štátov chrániť ľudí, životné prostredie a majetok vrátane kultúrneho dedičstva na svojom území pred všetkými katastrofami a vybaviť svoje systémy zvládania katastrof dostatočnými spôsobilosťami, aby boli schopné náležite a konzistentne zvládnuť katastrofy takej povahy a takého rozsahu, ktoré možno logicky predvídať a pripraviť sa na ne.

(8) V záujme podpory konzistentnosti svojej medzinárodnej činnosti v oblasti civilnej ochrany by Únia mala uznať kľúčovú úlohu medzivládnych organizácií prostredníctvom posilnenia politického dialógu, výmeny poznatkov a najlepších postupov, keďže katastrofy a krízy majú celosvetovo čoraz väčší rozsah a dosah a ich riziká a hrozby sa rovnako týkajú aj Únie.

(9) S cieľom podporiť integrovaný a komplexný prístup k riadeniu rizika katastrof by sa činnosť Únie mala vzťahovať na všetky priority činnosti podľa sendaiského rámca. Zatiaľ čo opatrenia v oblasti štrukturálnej odolnosti a pripravenosti sú riešené horizontálne a v príslušných programoch Únie, mechanizmus by sa nimi mal zaoberať v rôznych fázach cyklu zvládania katastrof, konkrétne v rámci prevencie, pripravenosti a reakcie, prostredníctvom koordinovaného plánovania a opatrení, ktorými sa predvídajú a zmierňujú riziká, zvyšuje sa pripravenosť a umožňuje sa účinná reakcia, zatiaľ čo obnovou a rekonštrukciou by sa mali naďalej zaoberať iné nástroje Únie. Únia by mala podporovať význam prevencie katastrof a začlenenie preventívnych opatrení do riadenia a sektorových politík s cieľom znížiť riziká, posilniť odolnosť obyvateľstva, infraštruktúry a základných služieb a minimalizovať vplyv katastrof, ako aj zamerať sa na ďalší rozvoj cieľov Únie týkajúcich sa odolnosti voči katastrofám stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/836[20]. Silnejšia kolektívna operačná reakcia na úrovni Únie spolu s podporou individuálnych spôsobilostí členských štátov prostredníctvom opatrení na budovanie kapacít je nevyhnutná na zabezpečenie zručností, zdrojov a vedomostí potrebných na riadenie rizík, zníženie zraniteľnosti a zvýšenie odolnosti voči budúcim rizikám a hrozbám.

(10) S cieľom zabezpečiť komplexný a aktuálny prehľad a pochopenie panorámy rizík na celoštátnej úrovni a vhodnej úrovni, ktorá je nižšia ako celoštátna úroveň, by členské štáty mali pravidelne vykonávať a uverejňovať hodnotenia rizík, o ktorých by mali poskytovať informácie Komisii aspoň raz za päť rokov alebo v prípade, že si významná zmena v panoráme rizík vyžaduje aktualizáciu takýchto hodnotení. Tieto

[20] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/836 z 20. mája 2021, ktorým sa mení rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 185, 26.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/836/oj).

posúdenia rizika alebo ich súhrny by mala využívať Komisia, a to s cieľom vypracúvať a vyvíjať na úrovni Únie scenáre pre prípad katastrofy, plány, posúdenia rizík a hrozieb a správy o opatreniach na riadenie rizík podľa toho, ako je to potrebné na komplexné pochopenie rizík, ktoré ovplyvňujú Úniu, a spôsobilostí riešiť takéto riziká. Takéto hodnotenia a plány by mali byť konzistentné a koordinované s ostatnými relevantnými procesmi na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie.

(11) Hoci členské štáty nesú zodpovednosť za svoje politiky v oblasti zdravia, v duchu európskej solidarity, spolupráce a koordinácie by sa mali pripraviť na závažné cezhraničné ohrozenia zdravia a chrániť sa pred nimi. S cieľom posilniť v tejto súvislosti spôsobilosť v Únii by sa týmto nariadením mala poskytovať podpora najmä činnostiam podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2371 z 23. novembra 2022 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, ako aj podľa nariadenia Rady (EÚ) 2022/2372 o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie. Týmto nariadením by sa mala zabezpečiť synergia s mandátmi Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb a Európskej agentúry pre lieky v súvislosti s krízou, ako aj s príslušnými vnútroštátnymi a medzinárodnými organizáciami.

(12) Z panorámy týkajúcej sa prostriedkov zdravotníckych protiopatrení je naďalej zrejmá závislosti Únie od tretích krajín, pokiaľ ide o zabezpečenie dodávok surovín, účinných farmaceutických látok, liekov, zdravotníckych pomôcok a osobných ochranných prostriedkov potrebných v Únii počas zdravotných kríz, najmä pandémií. Nariadením by sa preto mali podporovať opatrenia, ktorými sa podnecuje verejné obstarávanie, riadenie, vytváranie zásob a nasadzovanie produktov dôležitých v krízovej situácii v rámci Únie s cieľom posilniť strategickú autonómiu Únie a zabezpečiť lepšiu bezpečnosť dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení.

(13) Počas núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie, ako sa uvádza v nariadení (EÚ) 2022/2371, by dopyt po prostriedkoch zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii mohol byť vyšší než ponuka. V takej situácii je nevyhnutný prudký nárast výroby vrátane výroby prostriedkov zdravotníckych protiopatrení. Podpora by sa mala poskytovať opatreniami, ktorými sa rezervujú výrobné kapacity pre prostriedky zdravotníckych protiopatrení dôležité v krízovej situácii vrátane potrebných surovín a doplnkového materiálu a komponentov.

(14) Na rozdiel od obvyklých činností verejného obstarávania si činnosti verejného obstarávania súvisiace s predchádzaním tomu, aby možné zdravotné krízové situácie prerástli do skutočných krízových situácií, vyžadujú určitú mieru flexibility a reaktivity. Nariadením by sa preto malo umožniť pridávanie nových verejných obstarávateľov bez dosiahnutia finančného limitu požadovaného nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509, aby sa predišlo prípadnému vzniku vážnej zdravotnej krízy.

(15) Programy budovania kapacít, ako aj zavádzanie a zdieľanie výskumu a inovácií sú základnými aspektmi spolupráce v oblasti civilnej ochrany. S cieľom posilniť kolektívnu schopnosť predchádzať katastrofám, pripravovať sa a reagovať na ne, podporovať výmenu vedomostí v rámci komunity civilnej ochrany, ako aj uplatňovanie výskumu vo všetkých fázach riadenia rizika katastrof a posilniť spoluprácu a výmenu vedomostí medzi aktérmi v oblasti civilnej ochrany a riadenia rizika katastrof, organizáciami občianskej spoločnosti a výskumnou obcou je potrebné zachovať a ďalej posilňovať vedomostnú sieť Únie v oblasti civilnej ochrany (ďalej len „vedomostná sieť“) zriadenú vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ)

2021/1956[21]. Vedomostná sieť by mala vychádzať z práce existujúcich štruktúr vrátane pracovníkov v oblasti civilnej ochrany, centier excelentnosti, univerzít, výskumných pracovníkov a iných odborníkov, mladých profesionálov a skúsených dobrovoľníkov v oblasti riadenia núdzových situácií, ako aj všetkých aktérov, ktorí zasahujú do riadenia rizika katastrof, a mala by s uvedenými štruktúrami spolupracovať. Vedomostná sieť by sa mala posilniť aj v súlade so Stratégiou únie pripravenosti[22] začlenením osobitných opatrení v oblastiach pripravenosti obyvateľstva a spolupráce verejného a súkromného sektora. Sieť by mala byť schopná uľahčovať výmenu vedomostí a spoluprácu s medzinárodnými organizáciami a v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov aj spoluprácu s regionálnymi a miestnymi orgánmi, pričom by sa malo zabezpečiť, aby sa náležite zohľadnila ich úloha, potreby a spôsobilosti.

(16) S cieľom posilniť spôsobilosti Únie predchádzať zdravotným krízam, pripraviť sa a reagovať na ne a zvládať ich by sa týmto nariadením mali podporovať opatrenia prijaté v rámci komplementárnych mechanizmov a štruktúr zriadených na základe príslušných nástrojov Únie v oblasti krízového riadenia, pričom by sa mal predovšetkým zohľadniť európsky dodávateľský reťazec. Uvedená podpora by mala zahŕňať budovanie kapacít v oblasti reakcie na zdravotné krízy vrátane plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí a pripravenosti, a to aj pokiaľ ide o vplyvy klímy na zdravie, preventívne opatrenia, ako sú opatrenia týkajúce sa očkovania a imunizácie, posilnené programy dohľadu a lepšiu koordináciu a spoluprácu.

(17) Mali by sa zaviesť ustanovenia na zabezpečenie rámca pre nepretržitý vývoj cieľov Únie týkajúcich sa odolnosti voči katastrofám. Tieto ciele vychádzajú zo súčasných a výhľadových scenárov vrátane vplyvov zmeny klímy na riziko katastrof, údajov o minulých udalostiach a medzisektorovej analýzy vplyvu, pričom osobitná pozornosť sa venuje zraniteľným skupinám a spoločenstvám žijúcim v pobrežných oblastiach, na ostrovoch alebo v iných regiónoch, ktoré sú obzvlášť citlivé na dôsledky zmeny klímy, ako je stúpanie morskej hladiny a záplavy.

(18) V reakcii na čoraz častejšie a závažnejšie prírodné a človekom spôsobené katastrofy je posilnenie medzigeneračnej odolnosti spoločnosti nevyhnutné a predstavuje kolektívnu zodpovednosť. Vyžaduje si to využitie kolektívnych zdrojov mládežníckych organizácií a organizácií občianskej spoločnosti, médií, vzdelávacích inštitúcií, inštitúcií odbornej prípravy a kultúrnych inštitúcií, vedeckých a akademických inštitúcií, subjektov verejného sektora, sociálnych partnerov, súkromného sektora, miestnych sietí a spoločenstiev a občanov pri predvídaní, prevencii, zvládaní katastrof a kríz a obnove po nich. Účinnou pripravenosťou obyvateľstva, ktorá zahŕňa všetkých vrátane žien a skupín, ktoré sú v zraniteľnom postavení, detí, starších osôb, utečencov, osôb s menšinovým rasovým alebo etnickým pôvodom, ako sú Rómovia, a osôb so zdravotným postihnutím, ako aj turistov a osôb, ktoré sa dočasne zdržiavajú na území členského štátu a môžu byť vystavené cezhraničným rizikám, sa posilňuje odolnosť spoločnosti tým, že zabezpečuje, aby všetci ľudia bez ohľadu na svoje schopnosti mali vedomosti, zručnosti a zdroje potrebné na ochranu seba a podporu ostatných, pokiaľ ide o potenciálne riziká a hrozby.

---

[21] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/836 z 20. mája 2021, ktorým sa mení rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 185, 26.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/836/oj).

[22] JOIN/2025/130 final

(19) Ako sa uvádza v Stratégii únie pripravenosti, pripravenosťou už v štádiu návrhu sa začleňujú preventívne opatrenia, posudzovanie rizika, adaptívne plánovanie, zapojenie zainteresovaných strán, ako aj bezpečnostné aspekty do všetkých právnych predpisov, politík a programov Únie vrátane hospodárskych a sociálnych politík koordinovaných v rámci európskeho semestra. Tento prístup ponúka proaktívny rámec, ktorý umožňuje všetkým príslušným zainteresovaným stranám, ako sú organizácie, spoločenstvá a orgány, predvídať krízy, predchádzať im, zvládať ich a zotavovať sa z nich, a to bez ohľadu na ich pôvod. Podporovaním spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom a vedeckou obcou, ako aj využívaním výsledkov výskumu a inovácií sa pripravenosťou už v štádiu návrhu posilňuje schopnosť predchádzať narušeniam a zvládať ich a zabezpečuje sa ochrana životov, majetku, životného prostredia a integrita kritickej infraštruktúry.

(20) Do príslušných politík, programov a procesov riadenia by sa mali systematicky začleňovať aspekty prevencie a pripravenosti vo vzťahu k riziku katastrof. Mechanizmom Únie by sa preto mala posilniť zásada pripravenosti už v štádiu návrhu, ako sa uvádza v stratégii, a to aj prispievaním k rozvoju a šíreniu vedomostí o rizikách a operačných skúseností na podporu plánovania a rozhodnutí zohľadňujúcich riziká, ktorými sa zvyšuje pripravenosť vo všetkých sektoroch.

(21) Pandémiou ochorenia COVID-19 sa preukázala multisektorová povaha zdravotných kríz a zdôraznil sa význam začlenenia zdravotných aspektov do rámca krízového riadenia, ktorý zahŕňa toto nariadenie. Kombináciou opatrení civilnej ochrany a pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie v rámci civilnej ochrany sa zabezpečuje komplexný, koordinovaný prístup k zvládaniu katastrof, čím sa v konečnom dôsledku zvyšuje odolnosť a ochrana obyvateľstva pred širokou škálou potenciálnych rizík a hrozieb. Núdzové zdravotné situácie, ako sú pandémie, chemické, biologické, rádiologické a jadrové hrozby, antimikrobiálna rezistencia alebo zdravotné dôsledky udalostí súvisiacich s klímou, ktoré súvisia s nárastom chorôb prenášaných vektormi v Európe, môžu mať ďalekosiahle dôsledky presahujúce rámec sektora zdravotníctva a ovplyvniť sociálnu stabilitu, environmentálnu rovnováhu alebo poskytovanie základných služieb závislých od kritickej infraštruktúry. Plánovaným prierezovým prístupom možno zabrániť vplyvom núdzových situácií týkajúcich sa zdravia alebo ich zmierniť skôr, ako prerastú do krízy. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať skupinám obyvateľstva žijúcim v ústavoch, ako sú osoby so zdravotným postihnutím alebo staršie osoby, ktoré potrebujú dlhodobú starostlivosť, ktoré sú obzvlášť vystavené núdzovým zdravotným situáciám a zasiahnuté nimi, ako to dokazuje kríza COVID-19.

(22) Hoci členské štáty nesú zodpovednosť za svoje politiky v oblasti zdravia, mali by chrániť verejné zdravie v duchu európskej solidarity, spolupráce a koordinácie. Uvedenou spoluprácou by sa mala zlepšiť pripravenosť na závažné cezhraničné ohrozenia zdravia, ich prevencia a kontrola. Pripravenosť je kľúčom k zlepšeniu odolnosti voči budúcim hrozbám. Zo skúseností získaných z pandémie COVID-19 vyplýva, že na úrovni Únie sú potrebné ďalšie opatrenia na podporu spolupráce a koordinácie medzi členskými štátmi. Uvedenou spoluprácou by sa mala zlepšiť pripravenosť na cezhraničné šírenie závažných ľudských infekcií a ochorení, jeho prevencia a kontrola s cieľom bojovať proti iným závažným cezhraničným ohrozeniam zdravia a chrániť a zlepšovať zdravie a dobré životné podmienky všetkých ľudí v Únii.

(23) V podmienkach rýchlo rastúcich rizík a neistoty je Únia odhodlaná posilňovať odolnosť v rôznych oblastiach s cieľom účinne predvídať rôzne výzvy a krízy,

odolávať im a zotavovať sa z nich. V tejto súvislosti politický záväzok pracovať na európskom mechanizme civilnej obrany znamená pevnú politickú angažovanosť s cieľom sprístupniť primerané a flexibilné mechanizmy na účinné a efektívne riešenie medzisektorových, komplexných a dlhotrvajúcich kríz. Tieto osobitné mechanizmy by sa mali uplatňovať na krízy zasahujúce viaceré sektory a okrem iného aj na situácie, ktoré sa týkajú integrovanej politickej reakcie na krízu alebo aktivácie doložky o solidarite alebo ktoré Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) vyhlásila za stav ohrozenia verejného zdravia medzinárodného významu, ako aj na núdzové situácie, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti iných nástrojov Únie, ktoré sa zaoberajú núdzovými situáciami v jednotlivých sektoroch, ako sú núdzové situácie týkajúce sa vnútorného trhu, konzulárnej oblasti, bezpečnosti, zdravia a klímy, v prípade ktorých možno prostredníctvom spôsobilostí mechanizmu Únie poskytnúť podporu pri zvládaní následkov týchto kríz.

(24) Únia by sa mala pripraviť na rozsiahle incidenty a krízy zasahujúce viaceré sektory vrátane možnosti ozbrojenej agresie, ktorá zasiahne jeden alebo viacero členských štátov. Vo väčšine krízových situácií nesú primárnu zodpovednosť obyčajne vnútroštátne civilné orgány. V čoraz väčšom počte prípadov, ako sú napríklad núdzové zdravotné situácie, extrémne výkyvy počasia a hybridné alebo kybernetické útoky, však civilné orgány potrebujú vojenskú podporu. V prípade ozbrojenej agresie by ozbrojené sily potrebovali civilnú pomoc na zabezpečenie nepretržitého fungovania štátu a spoločnosti. Preto je potrebné zlepšiť interakciu medzi civilnými a vojenskými aktérmi bez toho, aby sa narušili ich príslušné kompetencie, a to v plnej spolupráci s členskými štátmi. V nadväznosti na Stratégiu únie pripravenosti by Komisia a vysoký predstaviteľ mali vypracovať mechanizmy pre civilno-vojenskú pripravenosť. Uvedenými mechanizmami by sa mali objasniť úlohy, povinnosti a priority inštitúcií, orgánov, agentúr Únie a členských štátov pri príprave na incidenty a krízy, ako aj pri reakcii na ne.

(25) Využitie vojenských prostriedkov pod civilným velením ako poslednej možnosti môže predstavovať významný prínos k reakcii na katastrofy. Ak sa usúdi, že na podporu operácií v oblasti civilnej ochrany je vhodné použiť vojenské kapacity, spolupráca s ozbrojenými silami by sa mala riadiť podmienkami, postupmi a kritériami stanovenými Radou alebo jej príslušnými orgánmi, aby sa mechanizmu Únie sprístupnili vojenské kapacity, ktoré sú potrebné na civilnú ochranu, a mala by byť v súlade s príslušnými medzinárodnými usmerneniami.

(26) Krízy majú často medzisektorový charakter, ovplyvňujú viaceré aspekty spoločnosti a vyžadujú si koordinovanú a integrovanú reakciu rôznych sektorov. Tieto krízy, či už vyplývajú z prírodných nebezpečenstiev alebo núdzových situácií v oblasti bezpečnosti alebo verejného zdravia, zvyčajne presahujú tradičné hranice a ovplyvňujú viacero sektorov súčasne. Mali by sa stanoviť pravidlá, ktoré by mechanizmu Únie umožnili účinne podporovať riadenie v prípade kríz zasahujúcich viaceré sektory v komplementárnosti s opatreniami a postupmi existujúcimi v rámci iných nástrojov Únie.

(27) Mnohostranná povaha kríz zasahujúcich viaceré sektory si vyžaduje komplexný a integrovaný prístup k ich riadeniu, na čo je nevyhnutná úzka a účinná spolupráca s cieľom účinne sa vyrovnať s výzvami, ktoré tieto krízy predstavujú. Vnútroštátne orgány civilnej ochrany by mali zostať hlavnými príslušnými orgánmi podporujúcimi mechanizmus Únie. Zároveň je potrebné zabezpečiť koordináciu, monitorovanie a podporu medzisektorových operácií na úrovni Únie na podporu vnútroštátneho úsilia. Z tohto dôvodu by sa malo zriadiť centrum pre krízovú koordináciu (ďalej len

„centrum“). Centrum bude fungovať v súčinnosti s Koordinačným centrom pre reakcie na núdzové situácie (ERCC) a dopĺňať jeho funkcie, pričom bude využívať existujúce štruktúry a odborné znalosti ERCC. ERCC bude v rámci svojho mandátu naďalej podporovať mechanizmus Únie a poskytovať centrálny bod pre operačnú koordináciu s orgánmi členských štátov vrátane subjektov oprávnených členskými štátmi, s inštitúciami a orgánmi Únie, ako aj s útvarmi Komisie. S cieľom maximalizovať toto úsilie by sa mali zaviesť pravidlá, ktoré umožnia zvýšiť podporu Únie na opatrenia členských štátov, aby sa presne odrážali požiadavky a naliehavosť potrieb. V záujme účinnejšieho prepojenia vonkajších činností s vnútornou reakciou na krízy a zabránenia duplicite úsilia by centrum malo spolupracovať s Európskou službou pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), a najmä s jej centrom pre reakcie na krízu, pokiaľ ide o úlohu a právomoci vysokého predstaviteľa.

(28) S cieľom zabezpečiť súlad s príslušnými existujúcimi štruktúrami sa bude centrum pre krízovú koordináciu úzko koordinovať aj s vnútornou bezpečnostnou architektúrou Komisie vrátane budúceho zriadenia Integrovaného centra bezpečnostných operácií (ISOC), ako bolo uvedené v oznámení Komisie ProtectEU: európska stratégia vnútornej bezpečnosti[23]. Činnosti centra budú v prípade potreby zosúladené so stálymi operačnými postupmi (SOP), komunikačnými nástrojmi a bezpečnostnými postupmi Komisie, čím sa zabezpečí maximálna interoperabilita, uľahčí sa výmena informácií a podporia sa bezpečnostné aspekty ochrany majetku Komisie.

(29) Ustanovenia tohto nariadenia, ktoré sú určené členským štátom, by sa mali chápať ako ustanovenia určené aj pridruženým krajinám. Hoci sa však týmto nariadením môže dopĺňať vykonávanie iných nástrojov Únie v oblasti riadenia rizík v prípadoch kríz zasahujúcich viaceré sektory, krajiny pridružené k mechanizmu Únie by nemali byť zapojené, pokiaľ nepatria do rozsahu pôsobnosti podporovaného nástroja.

(30) V pravidlách by sa malo stanoviť, že žiadosti o pomoc v rámci mechanizmu Únie môže podávať postihnutá krajina, či už ide o členský štát alebo tretiu krajinu, ako aj Organizácia Spojených národov a jej agentúry alebo medzinárodná organizácia menovite uvedená na tento účel. V takýchto žiadostiach o pomoc by sa malo umožniť určenie druhu civilnej ochrany alebo núdzovej pomoci potrebnej na riešenie núdzovej situácie vrátane prípadov, keď sa žiadosť týka prostriedkov s dvojakým použitím.

(31) Členské štáty s podporou Komisie a prípadne delegácií Únie v tretích krajinách by mali zabezpečiť, aby sa prijali všetky vhodné opatrenia na včasnú dopravu pomoci, ktorú ponúkajú, a to aj pokiaľ ide o prípravu dopravy, dostupnosť a nasaditeľnosť takejto pomoci.

(32) Na základe mechanizmu Únie by malo byť možné dočasné pridelenie akýchkoľvek kapacít v oblasti reakcie v situáciách zvýšeného rizika katastrof v členskom štáte alebo tretej krajine. Malo by zahŕňať dočasné nasadenie zdrojov a tímov pre reakciu, keď sa očakávajú prírodné nebezpečenstvá alebo človekom spôsobené hrozby.

(33) S cieľom zabezpečiť operačnú pripravenosť, najmä v oblastiach ohrozených prírodnými požiarmi počas letnej sezóny a v iných oblastiach s opakujúcimi sa sezónnymi rizikami, by mal mechanizmus Únie umožniť predbežné rozmiestnenie kapacít v oblasti reakcie v členských štátoch na riešenie týchto rizík. Týmto proaktívnym opatrením by sa mala zvýšiť pripravenosť Únie na boj proti opakujúcim sa katastrofám a zmierniť ich ničivý vplyv na životy, domovy a životné prostredie.

[23] COM(2025)148 final.

Týmto opatrením by sa zároveň mala uľahčiť výmena technických a operačných vedomostí v rôznych scenároch a požiarnych súvislostiach, posilniť interoperabilita a zlepšiť koncepcia podpory hostiteľskej krajiny pre kapacity v oblasti reakcie. Ak by sa od týchto kapacít a zásahových tímov vyžadovala reakcia na katastrofu počas ich predbežného rozmiestnenia, mali by sa uplatňovať pravidlá reakcie, najmä pokiaľ ide o náklady na ich prevádzku.

(34) S rastúcimi teplotami a dlhšími obdobiami sucha sa zvyšuje riziko prírodných požiarov v Únii, pričom takéto požiare sú čoraz častejšie a intenzívnejšie; zároveň významnou obavou, ktorá predstavuje pre Úniu hlavnú operačnú výzvu v prípade výskytu viacerých lesných požiarov súčasne, je aj naďalej obmedzená dostupnosť špecializovaných kapacít v oblasti reakcie vrátane obojživelných prostriedkov na letecké hasenie lesných požiarov. S cieľom zaistiť plynulý prechod na úplnú implementáciu kapacít rescEU, rezervy kapacít na úrovni Únie zriadenej rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/420[24], je nevyhnutné predĺžiť príslušné prechodné obdobie stanovené v rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2671[25] do roku 2034, aby Únia mohla pokračovať vo financovaní vnútroštátnych prostriedkov na letecké hasenie požiarov a sprístupniť ich na operácie reakcie v rámci mechanizmu Únie, kým sa postupne vytvorí stála letecká flotila rescEU na boj proti lesným požiarom; tieto nové prostriedky na letecké hasenie požiarov, financované v rámci systému rescEU, sú v súčasnosti vo vývoji a očakáva sa, že budú postupne k dispozícii od roku 2028.

(35) Mechanizmus Únie sa môže používať na podporu konzulárnej pomoci určenej občanom Únie postihnutých katastrofami v tretích krajinách, pokiaľ ide o civilnú ochranu, ak o to požiadajú členské štáty, ktorých občania sú katastrofou postihnutí. Dotknuté členské štáty by sa mali podľa možnosti usilovať takéto žiadosti koordinovať medzi sebou, ako aj s prípadnými ďalšími príslušnými aktérmi s cieľom zabezpečiť optimálne využívanie mechanizmu Únie a zabrániť praktickým ťažkostiam na mieste. Podpora konzulárnej pomoci, pokiaľ ide o civilnú ochranu, môže zahŕňať opatrenia, ako sú repatriácie, asistované odchody a evakuácie, bez toho, aby boli dotknuté iné možné opatrenia. O takúto podporu možno požiadať, ak členské štáty nie sú schopné zabezpečiť rýchlu a účinnú evakuáciu občanov Únie pomocou komerčných možností z dôvodu náhlej povahy núdzovej situácie alebo politickej či bezpečnostnej situácie, v dôsledku ktorej môžu byť komerčné lety nedostatočné, nespoľahlivé alebo nedostupné. Okrem toho sa žiadosti môžu podávať v situáciách, ktoré zahŕňajú viacero členských štátov alebo rozsiahle repatriácie, asistované odchody a evakuácie, keď by sa prostredníctvom združených dopravných prostriedkov poskytlo účinnejšie a nákladovo efektívnejšie riešenie. Členský štát postihnutých občanov alebo členský štát koordinujúci pomoc pre všetkých občanov Únie môže získať finančnú pomoc na základe mechanizmu Únie na podporu konzulárnej pomoci, pokiaľ ide o civilnú ochranu. S cieľom ďalej podporovať zásadu európskej solidarity zakotvenú v tomto nariadení by sa finančná pomoc mala poskytovať progresívne, za predpokladu, že sa na palube dopravného prostriedku nachádzajú občania Únie s rôznou štátnou príslušnosťou. Členský štát vykonávajúci konzulárnu pomoc nezastúpeným občanom

[24] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/420 z 13. marca 2019, ktorým sa mení rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 77I, 20.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/420/oj).

[25] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2671 z 22. novembra 2023, ktorým sa mení rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ na účely predĺženia prechodného obdobia kapacít rescEU (Ú. v. EÚ L, 2023/2671, 28.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2671/oj).

Únie v súlade so smernicou Rady (EÚ) 2015/637[26] môže požiadať, aby buď cestujúci, alebo členské štáty, ktorých občanov sa toto opatrenie týka, prispeli na náklady spojené s uvedeným opatrením podľa trhových sadzieb. Ak členské štáty poskytujúce takúto konzulárnu pomoc využívajú finančnú pomoc v rámci mechanizmov Únie, pri určovaní akéhokoľvek príspevku mechanizmu Únie by sa mali zohľadniť úhrady nákladov požadované podľa uvedenej smernice. Ako ďalšia vrstva pomoci v oblasti civilnej ochrany sa môžu kapacity rescEU v oblasti dopravy a logistiky využiť aj na podporu konzulárnej pomoci, pokiaľ ide o civilnú ochranu.

(36) V záujme lepšej zrozumiteľnosti, a teda aj právnej istoty, by sa malo zjednodušiť financovanie nákladov na adaptáciu v prípade kapacít v oblasti reakcie, ktoré boli vyčlenené pre európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany (ECPP). Okrem toho by sa malo zabezpečiť vyššie financovanie prevádzkových nákladov, ktoré vzniknú počas nasadenia kapacít európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany zaregistrovaných v súlade s vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2025/704[27] pri operáciách reakcie v rámci mechanizmu Únie.

(37) Systém rescEU neustále dokazuje svoju pridanú hodnotu v operáciách reakcie koordinovaných Úniou. S cieľom zabezpečiť súlad so stratégiou a v závislosti od dostupnosti finančných zdrojov by Komisia mala ďalej posilňovať systém rescEU financovaním zachovania existujúcich kapacít a v prípade potreby ich rozširovaním a vytváraním ďalších kapacít. Rozvoj kapacít rescEU by mal zahŕňať všetky formy nadobudnutia, ako je verejné obstarávanie, uzatváranie zmlúv, prenájom alebo lízing, a to aj v prípade prostriedkov zdravotníckych protiopatrení. V tejto súvislosti a v súlade s právom Únie a medzinárodnými záväzkami by sa malo podporovať používanie riešení vyvinutých alebo vyrobených v Únii s cieľom posilniť strategickú autonómiu Únie a odolnosť kritických dodávateľských reťazcov. Za výnimočných okolností, napríklad ak požadované prostriedky zdravotníckych protiopatrení nie sú vymedzené v rámci systému rescEU, napríklad v prípade účinných farmaceutických látok alebo skúšaných liekov, by sa zásoby mohli vytvoriť mimo mechanizmu Únie. Zo skúseností získaných počas nasadení v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19, reakciou Únie na ruskú útočnú vojnu proti Ukrajine a opakujúcimi sa obdobiami prírodných požiarov vyplýva, že pravidlá, ktorými sa upravuje riadenie a rýchle nasadenie kapacít rescEU, sa musia ďalej zefektívniť, aby sa zabezpečila rýchla reakcia.

(38) Kapacity rescEU môžu byť nasadené mimo Únie v prípade, že prírodné nebezpečenstvo alebo človekom spôsobená hrozba dosiahne významný rozsah a má medzinárodný význam. Takéto nasadenie by sa malo zvážiť, ak má Únia záujem reagovať na núdzovú situáciu alebo ak má kríza potenciál ovplyvniť Úniu, a to vrátane prípadov, keď kríza ohrozuje občanov Únie, vyžaduje si naliehavý zásah a bola oznámená v rámci iných nástrojov Únie alebo medzinárodných mechanizmov reakcie.

(39) Spolupráca súkromného sektora by sa mala ďalej posilniť prostredníctvom smerovania darov zásielok núdzovej pomoci existujúcim kapacitám v rámci systému rescEU,

---

[26] Smernica Rady (EÚ) 2015/637 z 20. apríla 2015 o opatreniach koordinácie a spolupráce na uľahčenie konzulárnej ochrany nezastúpených občanov Únie v tretích krajinách a o zrušení rozhodnutia 95/553/ES (Ú. v. EÚ L 106, 24.4.2015, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/637/oj).

[27] Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/704, ktorým sa stanovujú pravidlá vykonávania rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a zrušujú vykonávacie rozhodnutia Komisie 2014/762/EÚ a (EÚ) 2019/1310 (Ú. v. EÚ L 2025/704, 15.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/704/oj).

ktorých hostiteľmi sú členské štáty. Dary by sa mali smerovať prostredníctvom členských štátov, ktoré sú hostiteľmi kapacít rescEU, pričom by sa na ne malo vzťahovať zabezpečenie kvality pred prípadným odoslaním. Mali by sa stanoviť pravidlá, ktoré by umožňovali zriaďovanie logistických centier na účely združovania pomoci alebo skladov, v ktorých by sa vytvárali zásoby v rámci kapacít rescEU, ktoré môžu byť získané zo súkromného sektora.

(40) Uľahčovaním ďalšieho rozvoja a posilnenej integrácie cezhraničných systémov detekcie, včasného varovania a výstrahy, ktoré sú dôležité pre Úniu, by Únia mala pomáhať členským štátom skracovať čas potrebný na reakciu na katastrofy a vydávať včasné výstrahy občanom Únie. V rámci týchto systémov by sa mali využívať existujúce aj nové informačné zdroje a infraštruktúry a zároveň by sa nimi malo aktívne podporovať zavádzanie inovatívnych technológií. Vzhľadom na to, že členské štáty nesú primárnu zodpovednosť za varovanie svojho obyvateľstva s cieľom zabezpečiť účinné šírenie varovaní a pripravenosť v prípade katastrof, je nevyhnutné posilniť ich kapacity.

(41) S cieľom zvýšiť pripravenosť na medzisektorové, cezhraničné a celoúnijné katastrofy by Únia mala prostredníctvom svojho mechanizmu a existujúcich nástrojov Únie poskytovať podporu členským štátom pri vývoji a zavádzaní systémov varovania verejnosti. V rámci mechanizmu Únie by sa mali v prípade potreby využívať služby poskytované vesmírnymi systémami Únie, ako sú Galileo, EGNOS, Copernicus a vládna služba na pozorovanie Zeme, IRIS^2 a GOVSATCOM, ako aj služby na získavanie informácií o situácii vo vesmíre. K minimalizácii času potrebného na reakciu na katastrofy by mala prispieť zložka včasného varovania v rámci služby riadenia mimoriadnych situácií programu Copernicus, ktorá pozostáva z Európskeho systému varovania pred povodňami, Európskeho informačného systému o lesných požiaroch a Európskeho strediska pre monitorovanie sucha. Tieto aktíva sú významným nástrojom na úrovni Únie na účinnú prípravu a reakciu na katastrofy a krízy v rámci Únie aj za jej hranicami.

(42) Mechanizmom Únie by sa mali v rámci nástroja vedecko-technického poradenstva (STAF) konsolidovať a združovať analytické a vedecké kapacity potrebné na operačnú pripravenosť v rámci reakcie koordinovanej Úniou. Tento nástroj by mal fungovať ako podporný pilier pre ERCC, centrum a členské štáty. Nástrojom vedecko-technického poradenstva by sa mali poskytovať odborné analýzy, ako aj vedecké a technické poznatky a malo by sa prispievať k lepšej operačnej pripravenosti, analýze a situačnému povedomiu. V rámci tejto iniciatívy by sa mal prijať medzisektorový prístup orientovaný na služby a zohľadňujúci všetky riziká s cieľom predvídať katastrofy a krízy, pripravovať sa na ne a riešiť ich, pričom by sa ňou mala dopĺňať výskumnú a vývojovú činnosť internej vedeckej a znalostnej služby Komisie (Spoločné výskumné centrum).

(43) V posledných rokoch bol mechanizmus Únie opakovane aktivovaný s cieľom uskutočniť zdravotnícke evakuácie z tretích krajín postihnutých katastrofou, ktorých systémy zdravotnej starostlivosti boli preťažené, najmä v reakcii na ruskú útočnú vojnu proti Ukrajine, humanitárnu krízu v Gaze a po požiari v nočnom klube v Severnom Macedónsku, pričom sa zabezpečil bezpečný presun a liečba pacientov v členských štátoch a iných krajinách pridružených k mechanizmu Únie, ktoré dobrovoľne ponúkli poskytnutie takejto podpory. Pri rozsiahlych operáciách by preto Únia mala podporovať sériu opatrení, ktoré umožnia koordinovať presun pacientov z krajiny, ktorá požiadala o pomoc, do členského štátu, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť; takéto opatrenia môžu zahŕňať nasadenie hodnotiaceho tímu

a krátkodobý tranzitný pobyt v miestnom zdravotníckom zariadení alebo v osobitne zriadenom stredisku súvisiacom so zdravotníckou evakuáciou; preto by sa v spoločných pravidlách malo stanoviť, ktoré činnosti sa považujú za súčasť operácie zdravotníckeho odsunu, a podmienky a postupy na zriadenie a prevádzku stredísk určených na uľahčenie zdravotníckej evakuácie.

(44) Uznávajúc význam podpory medzinárodnej spolupráce v oblasti civilnej ochrany a bez toho, aby boli dotknuté pravidlá upravujúce pridruženie tretích krajín k mechanizmu Únie, je nevyhnutné, aby sa Komisia zapojila do koordinovaného úsilia s tretími krajinami, ktoré majú podobné ciele v oblasti riadenia rizika katastrof a civilnej ochrany. To by malo Komisii umožniť zosúladiť politické priority a koordinovať operácie s vnútroštátnymi orgánmi tretích krajín označených za strategické partnerské krajiny.

(45) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia prostredníctvom príslušných vykonávacích aktov by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011[28].

(46) Na prijatie príslušných vykonávacích aktov by sa mal použiť postup preskúmania vzhľadom na to, že týmito aktmi sa vykonávajú akty so všeobecným rozsahom pôsobnosti.

(47) Osoby a subjekty usadené v zámorských krajinách a na zámorských územiach sú podľa článku 85 ods. 1 rozhodnutia Rady (EÚ) 2021/1764[29] oprávnené získať financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dojednaniami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým sú zámorská krajina alebo zámorské územie spojené.

(48) Mechanizmus Únie sa má vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) [XXX]* [nariadenie o výkonnosti], ktorým sa stanovujú pravidlá rámca sledovania výdavkov a výkonnosti pre rozpočet, vrátane pravidiel na zabezpečenie jednotného uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ uvedenej v článku 33 ods. 2 písm. d) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 a zásady rodovej rovnosti uvedenej v článku 33 ods. 2 písm. f) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509, pravidiel monitorovania a vykazovania výkonnosti programov a činností Únie, pravidiel zriadenia portálu financovania z prostriedkov Únie, pravidiel hodnotenia programov, ako aj iných horizontálnych ustanovení uplatniteľných na všetky programy Únie, ako sú ustanovenia o informovaní, komunikácii a viditeľnosti.

(49) V prípade, keď pomoc v rámci mechanizmu Únie prispieva k humanitárnej reakcii Únie, najmä v prípade komplexných núdzových situácií, by opatrenia, na ktoré sa podľa tohto nariadenia poskytuje finančná pomoc, mali byť v súlade s humanitárnymi zásadami a so zásadami týkajúcimi sa využívania civilnej ochrany a vojenských zdrojov stanovenými v Európskom konsenze o humanitárnej pomoci. Pri týchto

---

[28] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

[29] Rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/1764 z 5. októbra 2021 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii vrátane vzťahov medzi Európskou úniou na jednej strane a Grónskom a Dánskym kráľovstvom na strane druhej (rozhodnutie o pridružení zámoria vrátane Grónska) (Ú. v. EÚ L 355, 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

opatreniach by sa mali zohľadňovať aj iné humanitárne núdzové reakcie financované Úniou, pričom by sa mal zabezpečiť súlad so stanovenými usmerneniami a cieľmi. Mechanizmom Únie by sa mal nahradiť mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany zriadený rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ[30].

(50) Rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ by sa preto malo zrušiť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Kapitola 1

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa ustanovuje mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany (ďalej len „mechanizmus Únie“) a stanovuje sa podpora Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie. Stanovujú sa ním ciele, rozpočet na obdobie 2028 – 2034, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidlá poskytovania takéhoto financovania.

2. Týmto nariadením sa stanovujú najmä:

   a) pravidlá fungovania mechanizmu Únie vrátane osobitných opatrení v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie;

   b) pravidlá fungovania Koordinačného centra pre reakcie na núdzové situácie (ďalej len „ERCC“) ako koordinačného orgánu mechanizmu Únie;

   c) pravidlá týkajúce sa zriadenia centra pre krízovú koordináciu (ďalej len „centrum“) ako celkovej štruktúry, ktorou sa uľahčuje situačné povedomie a operačná medzisektorová pripravenosť a koordinácia;

   d) podporné opatrenia pre pripravenosť a reakciu na núdzové zdravotné situácie.

[30] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 924, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj).

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Cieľom tohto nariadenia je zabezpečiť ochranu ľudí, životného prostredia, majetku a kultúrneho dedičstva pred všetkými druhmi prírodných a človekom spôsobených katastrof vrátane závažných cezhraničných ohrození zdravia.

2. Týmto nariadením sa umožňuje medzisektorová koordinácia v situáciách, keď sa uplatňujú iné mechanizmy Únie v oblasti reakcie na krízu a riadenia rizík. Ustanoveniami tohto nariadenia nie sú dotknuté právomoci vysokého predstaviteľa, pokiaľ ide o vonkajší rozmer kríz, vrátane misií a operácií vykonávaných v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky.

3. Týmto nariadením nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z existujúcich právnych aktov Únie alebo z existujúcich medzinárodných dohôd, ani právomoci Komisie v oblasti bezpečnosti zamestnancov, majetku a informácií Komisie. Uplatňuje sa bez toho, aby boli dotknuté iné právne akty Únie, ktorými sa stanovujú osobitné pravidlá reakcie alebo riadenia rizík v súvislosti s krízami vrátane pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie, a v komplementárnosti s nimi.

4. V hlave II tohto nariadenia sa stanovujú pravidlá pre:

   a) opatrenia v oblasti prevencie a pripravenosti v členských štátoch;

   b) opatrenia v tretích krajinách, ktoré sa týkajú mobilizácie a vysielania odborníkov a tímov civilnej ochrany Európskej únie (ďalej len „tímy EUCP“) poskytujúcich poradenstvo v oblasti opatrení týkajúcich sa prevencie a pripravenosti, ako aj spolupráce v oblasti odbornej prípravy a výmeny vedomostí a skúseností v rámci vedomostnej siete, a

   c) opatrenia na pomoc pri reakcii na bezprostrednú hrozbu katastrofy alebo bezprostredné nepriaznivé následky katastrofy v členských štátoch alebo tretích krajinách na základe žiadosti o pomoc v súlade s článkom 28.

5. V hlave III tohto nariadenia sa stanovujú pravidlá podpory Únie pre pripravenosť a reakciu na núdzové zdravotné situácie, najmä pre vykonávanie nariadenia (EÚ) 2022/2371 a nariadenia (EÚ) 2022/2372.

6. Vytváranie zásob uvedených v hlave III sa uskutočňuje v súlade s článkom 21 s výnimkou prostriedkov zdravotníckych protiopatrení, ktoré nie sú vymedzené ako súčasť systému rescEU.

7. Pri uplatňovaní opatrení v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie podľa tohto nariadenia sa zohľadňujú osobitné potreby izolovaných, najvzdialenejších a ostatných regiónov alebo ostrovov Únie z hľadiska prevencie, pripravenosti a reakcie.

8. Pri reakcii podľa tohto nariadenia sa zohľadňujú osobitné potreby zámorských krajín a území z hľadiska reakcie.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

(1) „katastrofa“ je situácia, ktorá bez ohľadu na svoj pôvod má alebo môže mať závažný vplyv na ľudí, verejné zdravie, životné prostredie, kritickú infraštruktúru alebo majetok, vrátane kultúrneho dedičstva;

(2) „kríza“ je akákoľvek prebiehajúca alebo hroziaca katastrofa, ktorá má súčasne vplyv alebo potenciálny vplyv na viacero sektorov, bez toho, aby bol dotknutý význam pojmu kríza uvedený v článku 2 bode 22 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509, ktorý sa uplatňuje v rámci postupov verejného obstarávania;

(3) „sektor“ je osobitná oblasť vzájomne prepojených spoločenských, vládnych a hospodárskych činností, najmä zdravotníctvo, životné prostredie, doprava, energetika, bezpečnosť a iné oblasti činnosti, ktoré sú zraniteľné v prípade katastrof;

(4) „pomoc“ sú odborníci, moduly, iné kapacity v oblasti reakcie alebo technická pomoc a podporné tímy spolu s ich vybavením a materiálnou pomocou vrátane materiálov alebo dodávok na účely núdzovej pomoci, ako aj ponuky inštitúcií, agentúr a orgánov Únie a ostatné spôsobilosti potrebné na zmiernenie bezprostredných následkov katastrofy alebo krízy;

(5) „pripravenosť“ je stav pohotovosti a spôsobilosti ľudských zdrojov, materiálnych prostriedkov, štruktúr, systémov, spoločenstiev a organizácií, ktorý im umožňuje zabezpečiť účinnú rýchlu reakciu, ktorá je výsledkom vopred uskutočnených opatrení;

(6) „prevencia“ sú opatrenia zamerané na zníženie rizika alebo zmierňovanie potenciálnych nepriaznivých následkov katastrof pre ľudí, verejné zdravie, životné prostredie a majetok vrátane kultúrneho dedičstva;

(7) „ciele Únie týkajúce sa odolnosti voči katastrofám“ sú ciele určené Komisiou v spolupráci s členskými štátmi v oblasti civilnej ochrany na podporu opatrení v oblasti prevencie a pripravenosti na účely zlepšenia schopnosti Únie a jej členských štátov odolávať účinkom katastrofy, ktorá má alebo môže mať cezhraničné účinky;

(8) „spoločný systém komunikácie a poskytovania informácií v prípade núdzových situácií“ (ďalej len „CECIS“) je webová platforma vyvinutá a spravovaná Komisiou, ktorá uľahčuje výmenu informácií v reálnom čase medzi členskými štátmi a ERCC.

(9) „včasné varovanie“ je včasné a účinné poskytovanie informácií, ktoré umožňuje prijať opatrenia na zabránenie rizikám katastrof a ich nepriaznivému vplyvu alebo na ich zníženie, ako aj uľahčenie pripravenosti na účinnú reakciu;

(10) „modul“ je sebestačné a autonómne usporiadanie spôsobilostí členských štátov, ktoré je vzhľadom na úlohy a potreby vopred vymedzené, alebo mobilný operačný tím členských štátov predstavujúci kombináciu ľudských zdrojov a materiálnych prostriedkov, ktorý je možné charakterizovať na základe jeho kapacity intervencie alebo úlohy (úloh), ktorú (ktoré) je schopný vykonať, a v prípade ktorého boli vymedzené minimálne technické požiadavky;

(11) „tím technickej pomoci a podpory“ (ďalej len „TAST“) sú ľudské a materiálne zdroje pridelené jedným alebo viacerými členskými štátmi na účely plnenia logistických a podporných úloh;

(12) „zásahový tím“ je špecializovaná skupina zložená z vyškoleného personálu a vybavená prostriedkami na rýchlu a účinnú reakciu na následky katastrof,

ktorá nie je vopred poskytnutá európskemu zoskupeniu v oblasti civilnej ochrany ani zriadená ako súčasť systému rescEU;

(13) „tím civilnej ochrany Európskej únie“ (ďalej len „tím EUCP“) je tím zložený z odborníkov, a v prípade potreby TAST, ktorý je vybraný a nasadený centrom ERCC na základe rozsahu kompetencií týkajúceho sa žiadosti o odborné znalosti v oblasti prevencie alebo pripravenosti alebo reakcie na núdzové situácie v súvislosti s prebiehajúcou žiadosťou o pomoc;

(14) „dvojaké použitie“ sú prostriedky a spôsobilosti, ktoré sa môžu použiť v civilnom a vojenskom kontexte;

(15) „posúdenie rizika“ je celkový medzisektorový proces zisťovania rizík, analýzy rizika a hodnotenia rizika vykonávaný na celoštátnej úrovni alebo vhodnej úrovni, ktorá je nižšia ako celoštátna úroveň;

(16) „spôsobilosť na riadenie rizík“ je schopnosť členského štátu alebo jeho regiónov znížiť alebo zmierniť riziká (vplyv a pravdepodobnosť katastrofy), ktoré zistili na základe svojich posúdení rizika, a prispôsobiť sa im, a to do takej miery, ktorá je v danom členskom štáte prijateľná. Spôsobilosť na riadenie rizík sa posudzuje z hľadiska technickej, finančnej a administratívnej kapacity na vykonávanie primeraných posúdení rizika, plánovania riadenia rizík na účely prevencie a pripravenosti a opatrení týkajúcich sa prevencie rizík a pripravenosti na ne;

(17) „podpora hostiteľskej krajiny“ je akékoľvek opatrenie vykonávané vo fáze pripravenosti a reakcie zo strany krajiny, ktorá dostáva alebo vysiela pomoc, alebo Komisie, zamerané na odstránenie predvídateľných prekážok medzinárodnej pomoci, ktorá sa poskytuje prostredníctvom mechanizmu Únie. Zahŕňa podporu, ktorú členské štáty poskytujú na účely uľahčenia tranzitu tejto pomoci cez svoje územie;

(18) „logistická podpora“ je základné vybavenie alebo služby potrebné na to, aby kapacity v oblasti reakcie mohli plniť svoje úlohy, vrátane zriadenia logistických centier;

(19) „zdravotnícka evakuácia“ je súbor koordinovaných činností, ktoré umožňujú organizovanú prepravu osôb, ktoré potrebujú lekársku starostlivosť, z oblastí postihnutých katastrofou do príslušných zdravotníckych zariadení buď v členskom štáte, alebo v prípade občanov Únie aj v tretích krajinách;

(20) „stredisko zdravotníckej evakuácie“ je tranzitné centrum zriadené v rámci mechanizmu Únie, ktoré dočasne prijíma evakuovaných pacientov a ich sprevádzajúce osoby, poskytuje lekárske triedenie, stabilizáciu pacientov a nepretržitú (24 hodín denne, 7 dní v týždni) starostlivosť a v prípade potreby organizuje ich prepravu na základe koordinácie ERCC do zdravotníckych zariadení v členskom štáte; stredisko lekárskej evakuácie zahŕňa fyzické miesto, jeho zdravotnícky a logistický personál, vybavenie a podporné služby potrebné na zabezpečenie bezpečného odovzdania pacientov zo žiadajúceho štátu do krajiny, ktorá ponúka lekársku starostlivosť;

(21) „prevádzkové náklady“ sú všetky náklady na prevádzku kapacity alebo nasadenie odborníka alebo tímu EUCP počas operácie. Takéto náklady môžu zahŕňať náklady súvisiace s personálom, medzinárodnou a miestnou dopravou, logistikou, bezpečnosťou, spotrebným materiálom a zásobami, údržbou, ako aj iné náklady potrebné na zabezpečenie účinného využívania takýchto kapacít;

(22) „náklady na dopravu“ sú náklady súvisiace s prepravou dopravných a logistických zdrojov na miesto určené žiadajúcim členským štátom, treťou krajinou alebo organizáciou vrátane nákladov na všetky služby, poplatkov, nákladov na logistiku, obsluhu a iné dopravné potreby súvisiace s reakciou, nákladov na palivo a možných nákladov na ubytovanie, ako aj iné nepriame náklady, ako sú napríklad vo všeobecnosti dane, clá a náklady na tranzit;

(23) „pridružená krajina“ je tretia krajina, ktorá podpísala dohodu s Úniou o účasti na opatreniach podľa tohto nariadenia za rovnakých podmienok ako členské štáty. Odkaz na členské štáty sa považuje aj za odkaz na pridružené štáty, ak nie je uvedené inak;

(24) „prostriedky zdravotníckych protiopatrení“ sú prostriedky zdravotníckych protiopatrení v zmysle článku 3 bodu 10 nariadenia (EÚ) 2022/2371;

(25) „závažné cezhraničné ohrozenia zdravia“ je ohrozenie uvedené v článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2022/2371, ako aj rádiologické a jadrové ohrozenie.

Kapitola 2

Ciele a finančné ustanovenia

Článok 4

Ciele

1. Všeobecným cieľom tohto nariadenia je posilniť spoluprácu medzi Úniou a členskými štátmi pri prevencii všetkých druhov prírodných a človekom spôsobených katastrof so zreteľom na riadenie následkov a závažných cezhraničných ohrození zdravia, ktoré sa môžu vyskytnúť v Únii alebo mimo nej, ako aj situácií, keď majú vplyv na niekoľko sektorov súčasne, a pri príprave a reakcii na ne.

2. Všeobecný cieľ uvedený v odseku 1 sa dosiahne prostredníctvom týchto špecifických cieľov:

   a) posilniť pochopenie a predvídanie rizík katastrof a hrozieb vrátane tých, ktoré súvisia so zmenou klímy a s verejným zdravím, a proaktívne pracovať na prevencii alebo zmiernení ich potenciálnych vplyvov; podporovať prevenciu a pripravenosť a posilniť spoluprácu medzi orgánmi civilnej ochrany, zdravotníctva a inými príslušnými orgánmi;

   b) uľahčovať, najmä prostredníctvom vedomostnej siete, budovanie kapacít na úrovni Únie a členských štátov, najmä podporou a zvyšovaním využívania výsledkov výskumu a inovácií v prípade katastrof a kríz, poskytovaním a realizáciou programov budovania kapacít, ako sú odborná príprava a cvičenia, partnerské hodnotenia, nasadenie odborníkov a tímov EUCP poskytujúcich poradenstvo v oblasti opatrení týkajúcich sa prevencie a pripravenosti, ako aj ďalšie odborné znalosti a takisto technická a finančná pomoc na podporu stratégií, plánov a investícií a na podporu prevencie, pripravenosti a odolnosti;

   c) zvýšiť pripravenosť reagovať na katastrofy na úrovni členských štátov a Únie, a to vrátane všetkých úrovní spoločnosti, najmä i) s podporou ERCC a centra a ich komunikačných a informačných štruktúr na účely koordinácie a situačného povedomia medzi orgánmi členských štátov

a existujúcimi štruktúrami krízového riadenia EÚ; ii) podporou vývoja a udržiavania účinných systémov včasného varovania na zisťovanie a oznamovanie bezprostredných hrozieb katastrof, čo umožní včasné prijatie opatrení na predchádzanie ich následkom alebo na ich zmiernenie; iii) rozvojom a udržiavaním kapacít v oblasti reakcie, posilňovaním ich interoperability a zohľadňovaním ich potenciálneho dvojakého použitia v prípade krízy, iv) podporovaním začlenenia aspektov prevencie a pripravenosti v súvislosti s rizikom katastrof do politík a finančných rámcov na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie s cieľom posilniť dlhodobú odolnosť; v) uľahčovaním pripravenosti a odolnosti všetkých aktérov a zainteresovaných strán vrátane všetkých úrovní verejnej správy, civilných a vojenských orgánov, občianskej spoločnosti, súkromného sektora a zabezpečovania kľúčových spoločenských funkcií s cieľom posilniť celkovú pripravenosť obyvateľstva a odolnosť spoločnosti;

d) uľahčovať rýchlu a účinnú reakciu v rámci Únie vrátane krajín uvedených v článku 9 ods. 1, ako aj mimo Únie na základe žiadosti o pomoc v súlade s článkom 28;

e) podporovať pripravenosť členských štátov a Únie a ich reakciu na krízy zasahujúce viaceré sektory, najmä zvyšovaním pomoci s cieľom riešiť ich intenzitu a vplyv, ako aj podporou reakcie na krízy iniciovanej v rámci iných nástrojov Únie v oblasti reakcie na krízu alebo riadenia rizík, ak je to potrebné, a to aj prostredníctvom centra, a podporou spolupráce a koordinácie medzi príslušnými civilnými a vojenskými aktérmi, najmä podporou vytvorenia komplexných mechanizmov civilno-vojenskej pripravenosti;

f) posilniť úsilie členských štátov a Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie prostredníctvom:

i) posilnenia spôsobilosti v oblasti prevencie závažných cezhraničných ohrození zdravia, pripravenosti a rýchlej reakcie na ne, najmä podporou politík a riešení v oblasti zdravotnej bezpečnosti, zlepšením systémov zberu údajov, včasného varovania a dohľadu, a

ii) zlepšenia dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení zvýšením ich dostupnosti a prístupnosti, najmä prostredníctvom rezervačných kapacít, verejného obstarávania, vytvárania zásob a nasadzovania, ako aj

iii) koordinačných opatrení a posilnenia budovania kapacít.

Článok 5

Civilno-vojenská pripravenosť a spolupráca EÚ

Komisia spolupracuje s vysokým predstaviteľom s cieľom:

a) prispievať k vypracovaniu opatrení na zvýšenie civilno-vojenskej pripravenosti a koordinácie reakcie v rámci Únie po konzultácii s členskými štátmi;

b) vypracovať dojednania na objasnenie úloh a povinností a stanoviť priority pre prípravu a reakciu na katastrofy a krízy v rámci Únie, ako aj celoúnijné scenáre,

ktoré budú základom odbornej prípravy a cvičení na úrovni Únie, najlepších postupov vrátane stálych operačných postupov a mechanizmov účinnej spolupráce a komunikácie v krízových scenároch.

Článok 6

Rozpočet

1. Orientačné finančné krytie na vykonávanie nariadenia na obdobie rokov 2028 – 2034 sa stanovuje na 10 675 000 000 EUR v bežných cenách.

2. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na činnosti trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov.

3. Na pokrytie potrebných výdavkov a na umožnenie riadenia akcií neukončených do roku 2034 možno rozpočtové prostriedky zahrnúť do rozpočtu Únie aj po roku 2034.

4. Finančné krytie uvedené v odseku 1 tohto článku a sumy dodatočných zdrojov uvedené v článku 7 sa môžu použiť aj na technickú a administratívnu pomoc pri vykonávaní nariadenia, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti, systémy a platformy informačných technológií na úrovni inštitúcií, informačné a komunikačné činnosti vrátane inštitucionálnej komunikácie o politických prioritách Únie, ako aj na všetku ostatnú technickú a administratívnu pomoc alebo výdavky na zamestnancov, ktoré vzniknú Komisii pri riadení na základe tohto nariadenia.

5. Dodatočne k článku 12 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 sa viazané rozpočtové prostriedky a platobné rozpočtové prostriedky, ktoré sa nepoužili do konca rozpočtového roka, na ktorý boli zahrnuté do ročného rozpočtu, automaticky prenášajú a môžu sa viazať a vyplatiť do 31. decembra nasledujúceho roka. Prenesené rozpočtové prostriedky sa použijú výlučne na opatrenia v oblasti reakcie. Prenesené rozpočtové prostriedky sa v nasledujúcom rozpočtovom roku použijú ako prvé.

Článok 7

Ďalšie zdroje

6. Dodatočné finančné alebo nefinančné príspevky na základe tohto nariadenia môžu poskytovať členské štáty, inštitúcie, orgány a agentúry Únie, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné tretie strany. Dodatočné finančné príspevky predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a), d) alebo e) alebo článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

7. Na žiadosť členských štátov sa na základe tohto nariadenia môžu sprístupniť zdroje, ktoré im boli pridelené v rámci zdieľaného riadenia. Komisia uvedené zdroje implementuje priamo alebo nepriamo v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. a) alebo c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509. Dopĺňajú sumu uvedenú v článku 6 ods. 1 tohto nariadenia. Uvedené zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu. Ak Komisia v rámci priameho alebo nepriameho riadenia neprijme právny záväzok týkajúci sa dodatočných súm takto sprístupnených na základe tohto nariadenia, zodpovedajúce neviazané sumy sa môžu na žiadosť dotknutého členského štátu previesť späť na jeden alebo viacero príslušných zdrojových programov alebo ich nástupcov.

Článok 8

Alternatívne, kombinované a kumulatívne financovanie

1. Toto nariadenie sa vykonáva v synergii s programami Únie. Na základe tohto nariadenia možno poskytnúť príspevok aj na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok Únie z iného programu. Na zodpovedajúci príspevok sa uplatňujú pravidlá príslušného programu Únie alebo sa na všetky príspevky môže uplatňovať jednotný súbor pravidiel a môže sa prijať jediný právny záväzok. Ak sa všetky príspevky Únie poskytujú na základe oprávnených nákladov, kumulatívna podpora z rozpočtu Únie nepresiahne celkové oprávnené náklady na akciu a môže sa vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.

2. Postupy udeľovania na základe tohto nariadenia sa môžu v rámci priameho alebo nepriameho riadenia vykonávať spoločne s členskými štátmi, inštitúciami, orgánmi a agentúrami Únie, tretími krajinami, medzinárodnými organizáciami, medzinárodnými finančnými inštitúciami alebo inými tretími stranami (ďalej len „partneri v spoločnom postupe udeľovania“) za predpokladu, že je zabezpečená ochrana finančných záujmov Únie. Takéto postupy podliehajú jedinému súboru pravidiel a vedú k uzavretiu jediného právneho záväzku. Na tento účel môžu partneri v spoločnom postupe udeľovania sprístupniť na program Únie zdroje v súlade s článkom 7 tohto nariadenia alebo môžu byť v príslušných prípadoch v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 poverení vykonávaním postupu udeľovania. V spoločných postupoch udeľovania môžu byť zástupcovia partnerov v spoločnom postupe udeľovania aj členmi komisie pre vyhodnotenie uvedenej v článku 153 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

Článok 9

Pridružené tretie krajiny

1. Na pridružení na základe tohto nariadenia sa v súlade s cieľmi stanovenými v článku 4 a v súlade s príslušnými medzinárodnými dohodami alebo akýmikoľvek rozhodnutiami, ktoré boli prijaté v rámci týchto dohôd a ktoré sa vzťahujú na príslušné krajiny, môžu prostredníctvom úplného alebo čiastočného pridruženia zúčastňovať tieto tretie krajiny:

   a) členovia Európskeho združenia voľného obchodu, ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru, ako aj európske mikroštáty;

   b) pristupujúce krajiny, kandidátske krajiny a potenciálni kandidáti;

   c) krajiny európskej susedskej politiky;

   d) iné tretie krajiny.

2. Dohodami o pridružení týkajúcimi sa účasti na základe tohto nariadenia sa:

   a) zabezpečuje spravodlivá rovnováha, pokiaľ ide o príspevky tretej krajiny pridruženej na základe tohto nariadenia a prínosy pre túto tretiu krajinu;

   b) stanovujú podmienky účasti na základe tohto nariadenia vrátane výpočtu finančných príspevkov pozostávajúcich z operačného príspevku a účastníckeho poplatku a všeobecných administratívnych nákladov na účasť;

   c) nepriznáva žiadna rozhodovacia právomoc na základe tohto nariadenia;

d) zaručujú práva Únie zabezpečovať správne finančné riadenie a chrániť svoje finančné záujmy

e) a v relevantných prípadoch zabezpečuje ochrana záujmov Únie v oblasti bezpečnosti a verejného poriadku.

Na účely písmena d) tretia krajina udelí potrebné práva a prístup, ktoré sa vyžadujú podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 a nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013, a zaručí vykonateľnosť rozhodnutí o presadzovaní práva, ktorými sa ukladá peňažný záväzok na základe článku 299 zmluvy, ako aj rozsudkov a uznesení Súdneho dvora Európskej únie.

Článok 10

Implementácia a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Toto nariadenie sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509 v rámci priameho riadenia alebo v rámci nepriameho riadenia so subjektmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia.

2. Finančné prostriedky Únie sa môžu poskytovať v akejkoľvek forme v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509, najmä vo forme grantov, cien, verejného obstarávania a nefinančných donácií.

3. Komisia môže členským štátom udeliť priame granty bez výzvy na predkladanie návrhov na akcie v rámci špecifických cieľov uvedených v článku 4 ods. 2 v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509.

4. Granty v rámci špecifických cieľov uvedených v článku 4 ods. 2 možno použiť v kombinácii s financovaním z Európskej investičnej banky, bánk v Únii alebo pridružených krajinách, alebo iných rozvojových alebo verejných finančných inštitúcií, ako aj v kombinácii s financovaním z finančných inštitúcií súkromného sektora a od investorov z verejného sektora alebo súkromného sektora, okrem iného aj prostredníctvom verejno-verejných alebo verejno-súkromných partnerstiev.

5. Ak sa financovanie z prostriedkov Únie poskytuje vo forme grantu, v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509 sa poskytuje ako financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, alebo prípadne ako financovanie so zjednodušeným vykazovaním nákladov. Vo forme refundácie skutočných oprávnených nákladov sa financovanie môže poskytnúť len vtedy, ak ciele akcie nemožno dosiahnuť inak.

6. Na účely článku 153 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 môže byť komisia pre vyhodnotenie čiastočne alebo úplne zložená z nezávislých externých odborníkov.

Článok 11

Oprávnenosť

1. Kritériá oprávnenosti sa stanovia na podporu splnenia cieľov stanovených v článku 4 ods. 2 v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509 a uplatňujú sa na všetky postupy udeľovania na základe tohto nariadenia.

2. Pri postupoch udeľovania v rámci priameho a nepriameho riadenia môže byť na získanie finančných prostriedkov Únie oprávnený jeden alebo niekoľko z týchto právnych subjektov:

a) subjekty usadené v členskom štáte;

b) subjekty usadené v pridruženej tretej krajine;

c) medzinárodné organizácie;

d) iné subjekty usadené v nepridružených tretích krajinách, ak je financovanie takýchto subjektov nevyhnutné na vykonávanie akcie a prispieva k cieľom stanoveným v článku 4 ods. 2.

3. Dodatočne k článku 168 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 sa na akýchkoľvek mechanizmoch verejného obstarávania stanovených v článku 168 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 môžu v relevantných prípadoch zúčastňovať a tieto mechanizmy využívať pridružené tretie krajiny uvedené v článku 9 ods. 1 tohto nariadenia. Nepridružené tretie krajiny sa môžu zúčastniť na postupoch verejného obstarávania stanovených v článku 168 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 4 a ak s tým súhlasia všetky zúčastnené krajiny.

4. Postupy udeľovania, ktoré majú vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok, najmä pokiaľ ide o strategické aktíva a záujmy Únie alebo jej členských štátov, sa obmedzujú v súlade s článkom 136 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

5. V postupoch udeľovania grantov nie sú akcie oprávnené na financovanie, ak sú tieto akcie alebo ich časti už plne financované z iných verejných alebo súkromných zdrojov, s výnimkou príspevkov Únie v kontexte synergických akcií uvedených v článku 8.

6. V pracovnom programe uvedenom v článku 110 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 alebo v dokumentoch súvisiacich s postupom udeľovania sa môžu kritériá oprávnenosti stanovené v tomto nariadení bližšie špecifikovať alebo sa môžu stanoviť dodatočné kritériá oprávnenosti pre osobitné akcie.

Článok 12

Pracovný program

Nariadenie sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

HLAVA II
CIVILNÁ OCHRANA

Kapitola 1

Posudzovanie rizika a plánovanie riadenia rizík

Článok 13

Ciele Únie týkajúce sa odolnosti voči katastrofám

Komisia v spolupráci s členskými štátmi ďalej rozvíja ciele Únie v oblasti civilnej ochrany týkajúce sa odolnosti voči katastrofám a prijíma odporúčania na ich vymedzenie ako spoločného základu na podporu opatrení v oblasti prevencie a pripravenosti. Tieto ciele vychádzajú z aktuálnych a výhľadových scenárov vrátane vesmírnych údajov z programu Copernicus a tých, ktoré sa týkajú vplyvov zmeny klímy na riziká katastrof, údajov

o minulých udalostiach a medzisektorového posúdenia vplyvu s osobitným dôrazom na zraniteľné skupiny. Pri stanovovaní cieľov Únie týkajúcich sa odolnosti voči katastrofám sa Komisia zameria na opakujúce sa katastrofy, ktoré postihujú členské štáty, a navrhne členským štátom, aby prijali špecifické opatrenia vrátane akýchkoľvek opatrení, ktoré sa majú realizovať s použitím finančných prostriedkov Únie, na posilnenie odolnosti voči takýmto katastrofám.

Článok 14

Vnútroštátne posudzovanie rizika a plánovanie riadenia rizík

S cieľom podporiť účinný a koherentný prístup k prevencii a pripravenosti v rámci mechanizmu Únie členské štáty:

a) ďalej rozvíjajú posúdenia rizika katastrof na celoštátnej úrovni alebo vhodnej úrovni, ktorá je nižšia ako celoštátna úroveň, a zabezpečujú koordináciu a súlad s ostatnými relevantnými procesmi posudzovania rizika, ako aj verejnú dostupnosť svojich výsledkov, ktoré nemajú citlivý charakter, s cieľom podporiť informovanosť obyvateľstva o rizikách a pripravenosť;

b) ďalej rozvíjajú posúdenie spôsobilosti na riadenie rizík na celoštátnej úrovni alebo vhodnej úrovni, ktorá je nižšia ako celoštátna úroveň;

c) ďalej rozvíjajú a skvalitňujú plán riadenia rizika katastrof na celoštátnej úrovni alebo vhodnej úrovni, ktorá je nižšia ako celoštátna úroveň, a to aj pokiaľ ide o cezhraničnú spoluprácu a riziká s potenciálom na vyvolanie cezhraničných účinkov, s prihliadnutím na ciele Únie týkajúce sa odolnosti voči katastrofám a zabezpečujú koordináciu a súlad s ostatnými príslušnými plánovacími procesmi;

d) v súlade s medzinárodnými záväzkami na celoštátnej úrovni alebo vhodnej úrovni, ktorá je nižšia ako celoštátna úroveň, zlepšujú získavanie a šírenie údajov o stratách v dôsledku katastrof, a to aj lepším využívaním vesmírnych údajov.

Článok 15

Výmena vnútroštátnych informácií o riadení rizík

S cieľom podporiť rozvoj spoločného chápania rizík katastrof a hrozieb na úrovni Únie, identifikovať spoločné potreby v oblasti budovania spôsobilostí na riadenie rizík katastrof, podporiť vykonávanie cieľov Únie v oblasti odolnosti voči katastrofám a uľahčiť výmenu osvedčených postupov členské štáty bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne pravidlá a postupy, sprístupnia Komisii zhrnutie v súlade s usmerneniami uvedenými v článku 16 ods. 2 do 31. decembra 2028 a potom aspoň raz za päť rokov:

a) posúdenia rizika na celoštátnej úrovni alebo vhodnej úrovni, ktorá je nižšia ako celoštátna úroveň, vrátane posúdenia rizík alebo katastrof s potenciálom na vyvolanie cezhraničných účinkov;

b) posúdenie spôsobilosti na riadenie rizík a kapacít v oblasti reakcie na celoštátnej úrovni alebo vhodnej úrovni, ktorá je nižšia ako celoštátna úroveň;

c) činnosti na podporu vykonávania cieľov Únie v oblasti odolnosti voči katastrofám;

d) investičné potreby v oblasti riadenia rizika katastrof, v prípade ktorých sa vyžaduje podpora v rámci príslušných nástrojov Únie alebo by sa takáto podpora mohla využiť.

Článok 16

Opatrenia na úrovni Únie v oblasti posudzovania rizika a plánovania riadenia rizík

1. S cieľom zlepšiť pochopenie rizík katastrof, ktorým čelí Únia, a poskytovať informácie na účely koordinovanej pripravenosti a na základe súhrnov uvedených v článku 16 a s prihliadnutím na všetky ostatné dostupné medzisektorové údaje o identifikácii rizík vrátane vesmírnych údajov, a to aj na úrovni Únie, ako aj na prácu vedomostnej siete Komisia:

   a) aspoň raz za päť rokov vypracuje správu, v ktorej sa poskytne medzisektorový prehľad o rizikách prírodných a človekom spôsobených katastrof, ktorým Únia čelí, a o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní článku 14 a cieľov Únie v oblasti odolnosti voči katastrofám uvedených v článku 13;

   b) vypracúva a pravidelne preskúmava scenáre pre prípad katastrofy na úrovni Únie na účely prevencie, pripravenosti a reakcie;

   c) aspoň raz za päť rokov vypracuje správu o kapacitách v oblasti reakcie a príslušných spôsobilostiach na úrovni Únie a o zostávajúcich nedostatkoch vo vzťahu ku kapacitám v oblasti reakcie na celoštátnej úrovni alebo vhodnej úrovni, ktorá je nižšia ako celoštátna úroveň, ako sa uvádza v článku 15 písm. b), pričom zohľadní príslušné ciele v oblasti kapacity a výkonnostné ciele. V správe sa uvedie aj prehľad vývoja rozpočtu a nákladov v súvislosti s kapacitami v oblasti reakcie a posúdenie potreby ďalšieho vývoja týchto kapacít.

2. Komisia spolu s členskými štátmi vypracuje a aktualizuje usmernenia o predkladaní zhrnutia uvedeného v článku 15.

3. Komisia môže požiadať členské štáty, aby poskytli dodatočné informácie o osobitných opatreniach týkajúcich sa prevencie a pripravenosti v súvislosti s rizikami, ktoré vedú k pravidelne sa vyskytujúcim alebo mimoriadne ničivým katastrofám, a ak je to vhodné:

   a) navrhnúť nasadenie tímu odborníkov, aby poskytli poradenstvo v oblasti opatrení týkajúcich sa prevencie a pripravenosti, alebo

   b) vydať odporúčania na zvýšenie úrovne prevencie a pripravenosti v dotknutom členskom štáte. Komisia a dotknutý členský štát sa navzájom informujú o všetkých opatreniach prijatých na základe takýchto odporúčaní.

Kapitola 2

Budovanie kapacít a pripravenosť

Článok 17

Nástroje na budovanie kapacít

Komisia podporuje členské štáty pri zvyšovaní ich kapacít v oblasti riešenia rizík poskytovaním prístupu k nástrojom, ako sú programy odbornej prípravy a výcviku, technická

a finančná pomoc, partnerské hodnotenia, nasadenie odborníkov a tímov EUCP poskytujúcich poradenstvo v oblasti opatrení týkajúcich sa prevencie a pripravenosti, a iné poskytovanie odborných znalostí, učenie sa a výmena poznatkov a podpora využívania výsledkov výskumu a inovácií v oblasti riadenia rizika katastrof.

Článok 18

Vedomostná sieť Únie v oblasti civilnej ochrany

1. Vedomostná sieť zhromažďuje, spracúva a šíri poznatky a informácie relevantné pre mechanizmus Únie a podporuje iniciatívy spolupráce aktérov v oblasti civilnej ochrany a riadenia rizika katastrof v rámci Únie vrátane organizácií občianskej spoločnosti, miestnych a regionálnych orgánov, súkromného sektora a výskumnej obce a je založená na prístupe zameranom na viacnásobné nebezpečenstvo.

2. Komisia prostredníctvom vedomostnej siete náležite zohľadňuje odborné znalosti, ktoré sú k dispozícii v členských štátoch, a to na všetkých úrovniach verejnej správy, na úrovni Únie, na úrovni iných medzinárodných organizácií a subjektov, na úrovni tretích krajín a na úrovni organizácií pôsobiacich v teréne.

3. Komisia a členské štáty podporujú rodovo vyvážené a inkluzívne zastúpenie pri vytváraní a fungovaní vedomostnej siete.

4. Komisia prostredníctvom vedomostnej siete podporuje súdržnosť postupov plánovania a rozhodovania podporou neustálej výmeny poznatkov a informácií týkajúcich sa všetkých oblastí činnosti v rámci mechanizmu Únie.

5. Komisia prostredníctvom vedomostnej siete podporuje členské štáty pri zvyšovaní informovanosti obyvateľstva o riziku katastrof.

6. Komisia prostredníctvom siete najmä:

   a) posilňuje kolektívnu schopnosť predchádzať katastrofám, pripraviť sa na ne a účinne na ne reagovať, podporovať výmenu poznatkov a učenie sa, ako aj podporovať investície do riadenia rizika katastrof. To zahŕňa:

      i) vytvorenie a riadenie programov finančnej pomoci s cieľom zlepšiť riadenie rizík a výmenu poznatkov a podporiť rozvoj investícií a plánov na účely prevencie a pripravenosti;

      ii) vytvorenie a riadenie programu odbornej prípravy a cvičení a programu výmeny odborníkov pre pracovníkov v oblasti civilnej ochrany a pracovníkov v oblasti zvládania katastrof a krízového riadenia, ktoré sa týkajú prevencie, pripravenosti a reakcie. Uvedené programy sa zameriavajú na výmenu najlepších postupov v oblasti civilnej ochrany, zvládania katastrof a krízového riadenia a podporujú ju a zahŕňajú spoločné kurzy. Súčasťou výmeny odborných znalostí v oblasti zvládania katastrof a krízového riadenia je výmena odborníkov a skúsených dobrovoľníkov. Cieľom programov odbornej prípravy a cvičení a výmeny odborníkov je posilniť spoluprácu a koordináciu medzi členskými štátmi a Komisiou v oblasti civilnej ochrany, zvládania katastrof a krízového riadenia a posilniť koordináciu, zlučiteľnosť a komplementárnosť kapacít uvedených v článkoch 20 a 21 a zlepšiť spôsobilosť odborníkov, ako sa uvádza v článku 33;

iii) vytvorenie a riadenie programov na poskytovanie a výmenu odborných znalostí;

b) posilňuje šírenie a využívanie výsledkov výskumu a inovácií vo všetkých fázach civilnej ochrany a riadenia rizika katastrof, pričom sa stimuluje interakcia medzi výsledkami výskumu a inovácií, súkromným sektorom a orgánmi členských štátov;

c) zhromažďuje a spravuje skúsenosti získané z opatrení v oblasti civilnej ochrany vykonávaných v rámci mechanizmu Únie vrátane aspektov celkového cyklu zvládania katastrof s cieľom poskytnúť širokú základňu pre procesy vzdelávania a rozvoj znalostí. To zahŕňa:

i) monitorovanie, analýzu a hodnotenie všetkých relevantných opatrení v oblasti civilnej ochrany v rámci mechanizmu Únie;

ii) podporu uplatňovania získaných skúseností s cieľom získať základ postavený na skúsenostiach, z ktorého bude vychádzať rozvoj činností v rámci cyklu zvládania katastrof; a

iii) vytváranie metód a nástrojov na zhromažďovanie, analýzu, propagáciu a uplatňovanie získaných skúseností.

Toto opatrenie zahŕňa v relevantných prípadoch skúsenosti získané zo zásahov mimo Únie, pokiaľ ide o využitie prepojení a synergií medzi pomocou poskytovanou v rámci mechanizmu Únie a humanitárnou reakciou;

d) udržiava online platformu slúžiacu vedomostnej sieti na podporu a zjednodušenie vykonávania rôznych úloh uvedených v písmenách a), b) a c).

7. Komisia pri vykonávaní úloh stanovených v odseku 1 zohľadňuje najmä potreby a záujmy členských štátov, ktoré čelia podobným typom rizík katastrof, ako aj nutnosť zvýšiť ochranu biodiverzity a kultúrneho dedičstva.

8. Komisia posilní spoluprácu v oblasti budovania kapacít a využívania výsledkov výskumu a inovácií a podporí výmenu vedomostí a skúseností medzi sieťou a medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami, a to najmä s cieľom prispieť k plneniu medzinárodných záväzkov, predovšetkým tých, ktoré vyplývajú zo sendaiského rámca pre znižovanie rizika katastrof na roky 2015 – 2030.

9. Sieť podporuje aj operačné využívanie inovačných riešení financovaných Úniou a podporuje členské štáty pri identifikácii a uplatňovaní špičkových technológií a prístupov, a to aj prostredníctvom verejného obstarávania inovácií a verejno-súkromných partnerstiev.

10. Organizácia vedomostnej siete Únie v oblasti civilnej ochrany sa stanoví vo vykonávacom akte prijatom v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

Článok 19

Všeobecné opatrenia v oblasti pripravenosti

1. Členské štáty dobrovoľne rozvíjajú kapacity v oblasti reakcie v súlade s článkami 20 a 21.

2. Komisia podporuje členské štáty pri zvyšovaní informovanosti obyvateľstva o riziku katastrof.

3. Komisia môže na žiadosť členského štátu podporovať a koordinovať pohotovostné prideľovanie kapacít v oblasti reakcie a zásahových tímov vrátane odbornej prípravy, cvičení, výmeny poznatkov a zlepšovania interoperability kapacít a zásahových tímov.

4. Členské štáty môžu za predpokladu vhodných bezpečnostných opatrení poskytovať informácie o relevantných vojenských kapacitách v oblasti reakcie, ktoré by sa mohli použiť v rámci pomoci prostredníctvom mechanizmu Únie, akými sú napríklad doprava a logistická alebo zdravotnícka podpora.

5. Členské štáty poskytujú Komisii relevantné informácie o odborníkoch, moduloch a iných kapacitách v oblasti reakcie, ktoré sprístupňujú na účely pomoci prostredníctvom mechanizmu Únie, a podľa potreby tieto informácie aktualizujú.

6. Členské štáty prijmú vhodné opatrenia v oblasti pripravenosti na uľahčenie podpory hostiteľskej krajiny.

7. Komisia udeľuje medaily s cieľom uznať a uctiť si dlhodobú oddanosť mechanizmu Únie a mimoriadne prínosy k nemu. Udeľovanie medailí sa vykonáva v súlade s vykonávacími aktmi prijatými v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

8. Bez toho, aby bol dotknutý článok 9, Komisia môže koordinovať politické priority, ako aj v prípade potreby koordinovať operačné činnosti s vnútroštátnymi orgánmi tretej krajiny, ktorá je označená ako strategická partnerská krajina a ktorá má zosúladené ciele v oblasti civilnej ochrany alebo s ktorou Únia uzavrela dohodu o bezpečnosti a obrane.

Článok 20

Európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany

1. Európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany (ECPP) pozostáva zo zoskupenia dobrovoľne poskytnutých kapacít členských štátov v oblasti reakcie a zahŕňa moduly, iné kapacity v oblasti reakcie, kategórie odborníkov a tímy technickej pomoci a podpory (TAST). Komisia vo vykonávacom akte prijatom v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2 stanoví pravidlá na určenie odborníkov členských štátov, ich modulov a iných kapacít v oblasti reakcie, ako aj prevádzkové požiadavky na fungovanie a interoperabilitu modulov a nasadenie.

2. Pomoc, ktorú poskytne členský štát prostredníctvom európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany, je komplementárnou vo vzťahu k existujúcim kapacitám v žiadajúcom členskom štáte a nie je ňou dotknutá primárna zodpovednosť členských štátov za prevenciu katastrof a reakciu na katastrofy na ich území.

3. Komisia na základe zistených rizík a akéhokoľvek existujúceho zostavovania scenárov uvedeného v článku 16 ods. 1 písm. b) prostredníctvom vykonávacích aktov vymedzí druhy a spresní počet kľúčových kapacít v oblasti reakcie potrebných pre európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany (ďalej len „ciele, pokiaľ ide o kapacity v oblasti reakcie“). Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

4. Komisia v spolupráci s členskými štátmi monitoruje pokrok v dosahovaní cieľov, pokiaľ ide o kapacity v oblasti reakcie, stanovených vo vykonávacích aktoch uvedených v odseku 3 a identifikuje potenciálne značné nedostatky v kapacite v oblasti reakcie v európskom zoskupení v oblasti civilnej ochrany. Ak sa zistia

takéto nedostatky, Komisia preskúma, či sú potrebné kapacity členským štátom dostupné mimo európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany. Komisia nabáda členské štáty, aby v súlade so správou uvedenou v článku 17 ods. 1 písm. c) riešili značné nedostatky v kapacite v oblasti reakcie v rámci európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany.

5. Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2 stanoví a riadi proces certifikácie a registrácie kapacít v oblasti reakcie, ktoré členské štáty sprístupňujú európskemu zoskupeniu v oblasti civilnej ochrany, a vymedzí požiadavky na kvalitu a interoperabilitu týchto kapacít v oblasti reakcie.

6. Členské štáty dobrovoľne určia, vyčlenia a zaregistrujú kapacity v oblasti reakcie, ktoré ponúkajú európskemu zoskupeniu v oblasti civilnej ochrany, vrátane príslušných vojenských kapacít, ktoré by sa mohli použiť ako súčasť pomoci. Registráciu viacnárodných modulov poskytnutých dvomi alebo viacerými členskými štátmi vykonávajú spoločne všetky dotknuté členské štáty.

7. Kapacity v oblasti reakcie, ktoré členské štáty sprístupnia pre európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany, zostávajú vždy k dispozícii na vnútroštátne účely.

8. Kapacity v oblasti reakcie, ktoré členské štáty sprístupnia pre európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany, sú k dispozícii pre operácie reakcie v rámci mechanizmu Únie, a to na žiadosť o pomoc prostredníctvom ERCC. Konečné rozhodnutie o ich nasadení prijímajú členské štáty, ktoré príslušnú kapacitu v oblasti reakcie registrovali. V prípade, že vnútroštátne mimoriadne udalosti, vyššia moc alebo vo výnimočných prípadoch závažné dôvody členskému štátu bránia, aby v prípade konkrétnej katastrofy sprístupnil tieto kapacity v oblasti reakcie, daný členský štát o tom čo najskôr informuje Komisiu s odkazom na tento článok.

9. V prípade nasadenia zostávajú kapacity členských štátov v oblasti reakcie pod ich velením a riadením a po konzultácii s Komisiou ich možno stiahnuť, ak vnútroštátne mimoriadne udalosti, vyššia moc alebo vo výnimočných prípadoch závažné dôvody členskému štátu bránia v tom, aby tieto kapacity v oblasti reakcie ponechal k dispozícii. Koordináciu medzi jednotlivými kapacitami v oblasti reakcie v prípade potreby uľahčuje Komisia prostredníctvom ERCC v súlade s článkom 25.

Článok 21

Systém rescEU

1. Prostredníctvom systému rescEU sa poskytuje pomoc na doplnenie celkových existujúcich kapacít v oblasti reakcie na vnútroštátnej úrovni a kapacít, ktoré sa členské štáty zaviazali poskytnúť v rámci európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany, alebo na splnenie operačných potrieb s cieľom zabezpečiť účinnú a rýchlu reakciu na žiadosti o pomoc podané v súlade s článkom 28.

2. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vymedzí kapacity v oblasti reakcie, ktoré má systém rescEU zahŕňať, a to okrem iného na základe posúdení rizika zo strany Únie v súlade s článkom 16 ods. 1, pričom zohľadní zistené a vznikajúce riziká a celkové kapacity a nedostatky na úrovni Únie. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

3. Kapacity rescEU sa nadobúdajú, prenajímajú, zabezpečujú formou lízingu, inak zmluvne zabezpečujú členskými štátmi alebo darujú členským štátom.

4. Kapacity rescEU vymedzené vo vykonávacích aktoch prijatých v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2 môžu byť prenajaté, zabezpečené formou lízingu alebo inak zmluvne zabezpečené Komisiou v rozsahu, ktorý je potrebný na riešenie nedostatkov v oblasti dopravy a logistiky.

5. V riadne odôvodnených naliehavých prípadoch môže Komisia nadobúdať, prenajímať si, zabezpečovať formou lízingu alebo inak zmluvne zabezpečovať kapacity stanovené vykonávacími aktmi prijatými v súlade s postupom pre naliehavé prípady uvedeným v článku 35 ods. 2. Takýmito vykonávacími aktmi:

   a) sa určuje potrebný druh a množstvo materiálnych prostriedkov a všetky potrebné podporné služby, ktoré už boli vymedzené ako kapacity rescEU, and/or

   b) sa vymedzujú dodatočné materiálne prostriedky a všetky potrebné podporné služby ako kapacity rescEU a stanovuje sa potrebný druh a množstvo týchto kapacít.

6. Hostiteľom kapacít rescEU sú členské štáty alebo Komisia. Komisia a členské štáty v prípade potreby zabezpečia primerané geografické rozmiestnenie kapacít rescEU.

7. Komisia po porade s členskými štátmi vymedzí prostredníctvom vykonávacích aktov požiadavky na kvalitu kapacít v oblasti reakcie, ktoré sú súčasťou rescEU. Tieto požiadavky na kvalitu vychádzajú z platných medzinárodných noriem v prípade, že takéto normy už existujú. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

8. Kapacity rescEU sa môžu použiť na vnútroštátne účely vrátane spôsobilostí dvojakého použitia, len ak sa nevyužívajú alebo nie sú potrebné na účely reakcie.

9. Kapacity rescEU sa používajú, a to aj na účely nasadenia, vnútroštátneho použitia, zapožičania alebo darovania vrátane riadenia strategických rezerv rescEU, v súlade s vykonávacími aktmi prijatými v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

10. Kapacity rescEU sú k dispozícii na účely reakcie na žiadosť o pomoc prostredníctvom ERCC v súlade s článkom 28. Rozhodnutie o ich nasadení a demobilizácii a akékoľvek rozhodnutie v prípade rozporu medzi žiadosťami prijíma Komisia prostredníctvom ERCC, a to v úzkej koordinácii so žiadajúcim členským štátom a členským štátom, ktorý je hostiteľom danej kapacity v oblasti reakcie.

11. Ak kapacity rescEU pozostávajú z vybavenia alebo spotrebného materiálu, Komisia môže prostredníctvom ERCC rozhodnúť o darovaní alebo zapožičaní ponúkaných kapacít rescEU.

12. Členský štát, na ktorého území sú kapacity rescEU nasadené, zodpovedá za riadenie operácií reakcie. V prípade nasadenia mimo Únie zodpovedajú za zaistenie úplnej integrácie kapacít rescEU do celkovej reakcie členské štáty, ktoré sú ich hostiteľmi.

13. V prípade nasadenia sa Komisia prostredníctvom ERCC dohodne so žiadajúcim členským štátom na operačnom nasadení kapacít rescEU. Žiadajúci členský štát počas operácií uľahčuje operačnú koordináciu svojich vlastných kapacít a činností rescEU.

14. Koordináciu jednotlivých kapacít v oblasti reakcie v prípade potreby uľahčuje Komisia prostredníctvom ERCC.

15. Členské štáty musia byť informované o operačnom statuse kapacít rescEU prostredníctvom systému CECIS.

16. V závislosti od operačných potrieb v rámci členských štátov môžu byť kapacity rescEU nasadené v reakcii na katastrofy a krízy mimo Únie, ktoré majú významný vplyv na Úniu alebo členské štáty alebo majú medzinárodný význam.

17. Pri nasadení kapacít rescEU v tretích krajinách môžu členské štáty v osobitných prípadoch odmietnuť nasadiť svoj personál v súlade s vykonávacími aktmi, ktoré sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

Článok 22

Prechodné ustanovenia týkajúce sa systému rescEU

1. Do roku 2034 sa môže poskytnúť podpora Únie na pokrytie 75 % nákladov potrebných na zabezpečenie rýchleho prístupu k vnútroštátnym kapacitám zodpovedajúcim kapacitám vymedzeným v súlade s článkom 21 ods. 2.

2. Kapacity uvedené v odseku 1 sa označujú ako kapacity rescEU do konca obdobia uvedeného v danom odseku.

3. Odchylne od článku 21 prijíma rozhodnutie o nasadení kapacít uvedených v odseku 1 členský štát, ktorý ich sprístupnil ako kapacity rescEU. V prípade, že vnútroštátne mimoriadne udalosti, vyššia moc alebo vo výnimočných prípadoch závažné dôvody členskému štátu bránia, aby v prípade konkrétnej katastrofy sprístupnil tieto kapacity, daný členský štát o tom čo najskôr informuje Komisiu s odkazom na tento článok.

Článok 23

Predvídanie a včasné varovanie

1. Komisia v spolupráci s členskými štátmi podnikne tieto kroky na zlepšenie spôsobilostí v oblasti predvídania a včasného varovania, pričom bude vychádzať z vesmírnych spôsobilostí Únie, ktoré poskytujú programy Copernicus, Galileo a podľa potreby aj iné vesmírne služby:

   a) ďalej zlepšovať cezhraničné systémy detekcie a včasného varovania, ktoré fungujú v záujme Únie, s cieľom zmierniť bezprostredné dôsledky katastrof;

   b) integrovať a posilniť existujúce cezhraničné systémy detekcie a včasného varovania s využitím prístupu zameraného na viacnásobné nebezpečenstvo s cieľom minimalizovať čas potrebný na reakciu;

   c) udržiavať a ďalej rozvíjať spôsobilosti v oblasti situačnej informovanosti a analýzy;

   d) monitorovať katastrofy a v relevantných prípadoch posudzovať vplyvy zmeny klímy a poskytovať poradenstvo na základe vedeckých poznatkov;

   e) premieňať vedecké údaje na použiteľné operačné informácie;

   f) vytvárať, udržiavať a rozvíjať európske vedecké partnerstvá zamerané na všetky nebezpečenstvá, čím sa podporí prepojenie medzi vnútroštátnymi systémami včasného varovania a výstrahy a potenciálne sa takéto systémy prepoja s ERCC a príslušnými informačnými systémami;

g) podporovať úsilie členských štátov a poverených medzinárodných organizácií poskytovaním vedeckých poznatkov, inovačných technológií a odborných znalostí na rozvoj ich systémov včasného varovania, a to aj prostredníctvom vedomostnej siete.

2. Vedecký a technický nástroj združuje existujúce iniciatívy, programy, nástroje a služby, ako sú služby programu Copernicus, s cieľom prispieť vedeckými a technickými odbornými znalosťami k operačnej pripravenosti, analýze a situačnému povedomiu centra, ERCC a členských štátov s cieľom predvídať katastrofy a krízy, pripraviť sa a reagovať na ne na základe medzisektorových prístupov orientovaných na služby a zohľadňujúcich všetky riziká.

3. Ak núdzové služby poskytujú systémy Galileo a EGNOS, Copernicus, IRIS2 a GOVSATCOM alebo systém na získavanie informácií o situácii vo vesmíre, každý členský štát sa môže rozhodnúť, či ich bude využívať.

Článok 24

Systémy varovania verejnosti

1. Komisia spolupracuje s členskými štátmi na podpore začlenenia satelitnej služby núdzového varovania Galileo do vnútroštátnych systémov varovania verejnosti.

2. Komisia podporuje členské štáty pri zvyšovaní pripravenosti obyvateľstva a jeho informovanosti o prebiehajúcich výstrahách v celej Únii.

3. V prípade cezhraničnej katastrofy môžu centrum a ERCC uľahčiť výmenu informácií medzi dotknutými krajinami, pokiaľ ide o používanie satelitnej služby núdzového varovania Galileo. Na základe žiadosti členského štátu môžu centrum a ERCC v mene tohto členského štátu šíriť verejné varovné správy prostredníctvom satelitnej služby núdzového varovania Galileo v rámci tohto členského štátu.

4. Komisia stanoví postupy používania satelitnej služby núdzového varovania Galileo na pomoc tretím krajinám, ktoré o takúto službu požiadajú.

5. Verejné varovné správy uvedené v odseku 3 môžu zohľadňovať služby Únie na získavanie informácií o situácii vo vesmíre, najmä služby dohľadu nad kozmickým priestorom a sledovania tohto priestoru.

Článok 25

Koordinačné centrum pre reakcie na núdzové situácie

1. ERCC posilňuje spoločné situačné povedomie o rizikách, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ako aj nepretržitú (24 hodín denne, 7 dní v týždni) operačnú kapacitu a slúži členským štátom a Komisii pri plnení cieľov tohto nariadenia.

2. ERCC úzko spolupracuje s vnútroštátnymi orgánmi civilnej ochrany a príslušnými inštitúciami a orgánmi Únie.

3. ERCC predovšetkým koordinuje, monitoruje a podporuje v reálnom čase reakciu na úrovni Únie.

4. ERCC má prístup k operačným, analytickým, monitorovacím a komunikačným kapacitám a kapacitám na riadenie informácií a je vybavené na to, aby mohlo

prijímať a spracúvať utajované skutočnosti EÚ, a to pre potreby riešenia širokej škály katastrof v rámci Únie a mimo nej.

5. Členské štáty určia kontaktné body pre fungovanie ERCC a zodpovedajúcim spôsobom o tom informujú Komisiu. Vzájomná spolupráca ERCC s kontaktnými bodmi členských štátov sa vymedzí prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

Článok 26

Centrum pre krízovú koordináciu

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 25, sa týmto zriaďuje centrum pre krízovú koordináciu (ďalej len „centrum“). Centrum bude vychádzať zo štruktúry a spôsobilostí ERCC vrátane jeho analytických a vedeckých spôsobilostí, situačného povedomia a nepretržitej (24 hodín denne, 7 dní v týždni) operačnej kapacity pre krízy zasahujúce viaceré sektory.

2. Centrum úzko spolupracuje s centrom ESVČ pre reakcie na krízy v oblasti vonkajšieho rozmeru kríz zasahujúcich viaceré sektory, pokiaľ ide o jeho úlohy a právomoci.

3. Centrum predvída a monitoruje riziká spojené s krízami zasahujúcimi viaceré sektory vrátane vypracúvania pravidelných informačných správ o operačnom výhľade v súvislosti s rizikami, ktoré sa vzťahujú na viaceré sektory a všetky nebezpečenstvá.

4. Centrum zabezpečuje koordináciu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi určenými v súlade s odsekom 5, útvarmi Komisie, inštitúciami a orgánmi Únie a poskytuje podporu v situáciách uvedených v článku 29 ods. 1.

5. Členské štáty určia kontaktné body pre fungovanie centra a zodpovedajúcim spôsobom o tom informujú Komisiu.

Kapitola 3

Reakcia

Článok 27

Oznámenia o katastrofách

1. V prípade katastrofy v rámci Únie alebo v prípade bezprostrednej hrozby katastrofy, ktorá má alebo môže mať cezhraničné účinky, členský štát, v ktorom sa táto katastrofa vyskytla alebo sa pravdepodobne vyskytne, to bezodkladne oznámi tým členským štátom, ktoré môžu byť touto katastrofou prípadne postihnuté, a Komisii. Oznámenie Komisii sa nevyžaduje v prípade, že povinnosť oznámenia už bola splnená podľa ostatných právnych predpisov Únie, podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu alebo podľa platných medzinárodných dohôd.

2. V prípade katastrofy v rámci Únie alebo v prípade bezprostrednej hrozby katastrofy, ktorá pravdepodobne povedie k predloženiu žiadosti o pomoc od jedného členského štátu alebo viacerých členských štátov, členský štát, v ktorom sa táto katastrofa vyskytla alebo sa pravdepodobne vyskytne, bezodkladne oznámi Komisii, že je

možné očakávať žiadosť o pomoc prostredníctvom ERCC, aby Komisia mohla podľa potreby informovať ostatné členské štáty a aktivovať svoje príslušné útvary.

3. Oznámenia uvedené v odsekoch 1 a 2 sa v prípade potreby vykonajú prostredníctvom systému CECIS. Komisia vymedzí zložky systému CECIS, ako aj organizáciu výmeny informácií pomocou systému CECIS prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

4. Centrum zabezpečí vhodný rámec na prijímanie oznámení o krízach, ktoré Komisia prijíma prostredníctvom iných nástrojov Únie.

Článok 28

Žiadosť o pomoc

1. Ak dôjde ku katastrofe alebo bezprostredne katastrofa hrozí, postihnutý členský štát alebo tretia krajina môže požiadať o pomoc prostredníctvom ERCC. Žiadosť musí byť čo najkonkrétnejšia. Môže obsahovať najmä žiadosť o moduly, zásahové tímy, zásielky a vybavenie núdzovej pomoci, logistické zdroje, dopravné zdroje a akékoľvek iné zdroje. Komisia stanoví operačné postupy reakcie na katastrofy prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

2. Za výnimočných okolností a bez žiadosti o pomoc zo strany tretej krajiny postihnutej katastrofou môže členský štát z humanitárnych dôvodov požiadať o aktiváciu mechanizmu Únie. Vykonávanie mechanizmu Únie je v súlade s platnými pravidlami medzinárodného práva [vrátane súhlasu (výslovného alebo implicitného) postihnutej krajiny]. Celková reakcia musí byť koordinovaná s Organizáciou Spojených národov a jej agentúrami a musí byť v rámci nej zavedený účinný systém prijímania ponúk a poskytovania pomoci.

3. Ak je postihnutou krajinou tretia krajina, o pomoc môže v mene a so súhlasom postihnutej krajiny požiadať aj Organizácia Spojených národov a jej agentúry alebo relevantná medzinárodná organizácia. Komisia identifikuje relevantné medzinárodné organizácie prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

4. Platnosť žiadosti o pomoc uplynie po maximálnom období 90 dní, pokiaľ sa ERCC nepredložia nové skutočnosti opodstatňujúce potrebu pokračovania pomoci alebo dodatočnej pomoci.

5. Nástroj vedecko-technického poradenstva (STAF) spája existujúce analytické a vedecké spôsobilosti vrátane tých, ktoré ponúka ERCC, ktoré sú potrebné na reakciu. Postihnutá krajina môže požiadať ERCC o aktiváciu nástroja STAF vrátane služieb poskytovaných vesmírnymi spôsobilosťami EÚ a získať prístup k údajom získaným z vesmíru.

6. Komisia po prijatí žiadosti o pomoc prostredníctvom ERCC podľa potreby a bezodkladne:

   a) postúpi žiadosť kontaktným bodom členských štátov;

   b) zhromažďuje a analyzuje informácie o situácii s cieľom vypracovať spoločné povedomie o situácii a reakciu na situáciu a poskytne uvedené informácie priamo členským štátom;

c) v prípade potreby uľahčuje koordináciu a poskytovanie pomoci prostredníctvom prítomnosti odborníka alebo tímu EUCP na mieste a ďalších potrebných podporných a doplnkových opatrení;

d) poskytne poradenstvo o tom, aký druh pomoci je potrebný na zmiernenie následkov katastrofy;

e) po konzultácii s postihnutým členským štátom alebo treťou krajinou vypracuje odporúčania týkajúce sa poskytovania pomoci prostredníctvom mechanizmu Únie a vyzve členské štáty, aby nasadili kapacity, a uľahčuje koordináciu požadovanej pomoci. Ak je krajinou, ktorá požiadala o pomoc, členský štát, prijme vhodné opatrenia na uľahčenie podpory hostiteľskej krajiny pre prichádzajúcu pomoc v súlade s odporúčaním o podpore hostiteľskej krajiny.

7. Ak je postihnutou krajinou tretia krajina, Komisia:

a) udržiava styk s postihnutou krajinou v súvislosti s technickými podrobnosťami, akými sú napríklad konkrétna potreba pomoci, prijímanie ponúk a praktické mechanizmy na prijímanie a rozdeľovanie pomoci na mieste;

b) udržiava styk s Organizáciou Spojených národov a jej agentúrami a podporuje ich a spolupracuje s inými príslušnými aktérmi, ktorí prispievajú k celkovému úsiliu zameranému na pomoc v núdzi, s cieľom maximalizovať synergie, dosiahnuť komplementárnosť a zabrániť duplicite a nedostatkom;

c) udržiava styk so všetkými príslušnými aktérmi, najmä v záverečnej fáze pomoci na účely uľahčenia hladkého odovzdania.

8. Každý členský štát, ktorému je adresovaná žiadosť o pomoc prostredníctvom mechanizmu Únie, bezodkladne rozhodne, či je schopný požadovanú pomoc poskytnúť, a prostredníctvom systému CECIS informuje ERCC o rozhodnutí ponúknuť pomoc, pričom uvedie jej rozsah a podmienky. ERCC priebežne informuje členské štáty.

9. Zásahy mimo Únie podľa tohto článku sa môžu vykonať ako autonómny zásah poskytovania pomoci alebo ako príspevok k zásahu vedenému medzinárodnou organizáciou. Koordinácia Únie je úplne integrovaná s celkovou koordináciou zabezpečovanou Organizáciou Spojených národov a jej agentúrami a rešpektuje sa pri nej ich vedúca úloha. V prípade človekom spôsobených katastrof alebo zložitých núdzových situácií Komisia zabezpečí konzistentnosť s Európskym konsenzom o humanitárnej pomoci a dodržiavanie humanitárnych zásad.

10. Komisia a členské štáty určujú a podporujú synergie medzi pomocou v oblasti civilnej ochrany a humanitárnou pomocou financovanou Úniou a členskými štátmi pri plánovaní operácií reakcie na humanitárne krízy mimo Únie.

11. Koordináciou pomoci tretím krajinám prostredníctvom mechanizmu Únie nie sú dotknuté dvojstranné styky a pomoc medzi členskými štátmi a postihnutou krajinou, ani spolupráca medzi členskými štátmi a Organizáciou Spojených národov a inými relevantnými medzinárodnými organizáciami. Takéto dvojstranné styky a pomoc sa môžu použiť aj na prispievanie ku koordinácii prostredníctvom mechanizmu Únie a k prenosu informácií o akýchkoľvek dvojstranných stykoch a pomoci poskytnutej postihnutej krajine do ERCC.

12. Pomoc môžu ponúknuť iné inštitúcie, agentúry a orgány Únie a pomoc môže byť koordinovaná v rámci reakcie podľa tohto článku.

Článok 29

Podpora v prípade kríz zasahujúcich viaceré sektory

1. Centrum sa môže použiť na poskytovanie podpory v prípade kríz zasahujúcich viaceré sektory:

   a) ak sa reakcia iniciuje v rámci iných nástrojov Únie v oblasti riadenia rizík;

   b) v prípadoch uvedených v článku 2 ods. 1 písm. b) vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2018/1993[31];

   c) v prípadoch uvedených v článku 4 rozhodnutia Rady 2014/415/EÚ[32];

   d) v prípade, že o podporu žiada Rada;

   e) v prípadoch núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2022/2371 alebo vyhlásenia núdzového stavu verejného zdravia medzinárodného dosahu zo strany WHO.

2. V prípadoch uvedených v odseku 1 môže podpora Únie na reakciu pokryť až 100 % nákladov, aby sa zohľadnil rozsah a vplyv krízy.

3. V prípadoch uvedených v odseku 1 môže Komisia uskutočniť obstarávanie alebo udeľovať granty členským štátom na obstarávanie materiálnych prostriedkov a akýchkoľvek potrebných podporných služieb potrebných na doplnenie pomoci v rámci mechanizmu Únie.

4. Ak sa v rámci mechanizmu Únie poskytuje podpora na reakciu alebo ak centrum uľahčuje reakciu iniciovanú v rámci iných nástrojov Únie v oblasti riadenia rizík, pri určovaní začlenenia pridružených krajín v súvislosti s opatreniami podľa tejto kapitoly sa zohľadňuje rozsah pôsobnosti uvedených nástrojov.

Článok 30

Konzulárna pomoc

1. Za výnimočných okolností sa mechanizmus Únie môže používať aj na civilnú ochranu v podobe podpory konzulárnej pomoci určenej občanom Únie v prípade katastrof v tretích krajinách, ak o to požiada dotknutý členský štát.

2. Civilná ochrana v podobe podpory konzulárnej pomoci odráža solidaritu medzi členskými štátmi a zahŕňa najmä repatriáciu, evakuáciu a asistované odchody, ako aj iné opatrenia núdzovej pomoci.

3. Podpora Únie sa môže odstupňovať s prihliadnutím na rôznorodosť štátnych príslušností občanov Únie, ktorých sa dané opatrenie týka.

4. Členský štát vykonávajúci opatrenie konzulárnej pomoci môže požiadať, aby buď cestujúci, alebo členské štáty, ktorých občanov sa dané opatrenie týka, prispeli na náklady spojené s uvedeným opatrením. Ak sa pomoc poskytuje občanovi Únie, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu, ktorý nemá zastúpenie v tretej krajine,

---

[31] Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/1993 z 11. decembra 2018 o dojednaniach EÚ o integrovanej politickej reakcii na krízu (Ú. v. EÚ L 320, 17.12.2018, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/1993/oj).

[32] 2014/415/EÚ: rozhodnutie Rady z 24. júna 2014 o podrobnostiach vykonávania doložky o solidarite Úniou (Ú. v. EÚ L 192, 1.7.2014, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/415/oj).

ako sa uvádza v článku 6 smernice (EÚ) 2015/637, uplatňujú sa články 14 a 15 uvedenej smernice.

Kapitola 4

Podpora reakcie zo strany Únie

Článok 31

Podpora reakcie zo strany Únie

1. Komisia podporuje reakciu uvedenú v článku 32:

   a) poskytovaním a výmenou informácií o vybavení a o dopravných a logistických zdrojoch, ktoré sa členské štáty rozhodnú sprístupniť, a to s cieľom uľahčiť združovanie takého vybavenia alebo dopravných a logistických zdrojov;

   b) pomocou členským štátom pri určovaní dopravných, logistických zdrojov a vybavenia, ktoré môžu byť sprístupnené z iných zdrojov vrátane komerčného trhu, a uľahčovaním ich prístupu k takýmto zdrojom;

   c) financovaním dopravných a logistických zdrojov vrátane vojenských zdrojov, ako aj prevádzkových nákladov potrebných na zabezpečenie rýchlej reakcie, a to aj v prípade, že o dopravné a logistické zdroje požiada postihnutá krajina.

2. Opatrenia uvedené v článku 32 sú oprávnené na podporu reakcie zo strany Únie, len ak sú splnené tieto kritériá:

   a) žiadosť o pomoc bola podaná v súlade s článkom 28;

   b) na zabezpečenie účinnosti reakcie sú potrebné dodatočné dopravné a logistické zdroje;

   c) pomoc zodpovedá potrebám, ktoré zistilo ERCC, a poskytuje sa v súlade s odporúčaniami vydanými ERCC, pokiaľ ide o technické špecifikácie, kvalitu, časový harmonogram a spôsoby poskytovania;

   d) pomoc akceptovala krajina, ktorá o ňu v rámci mechanizmu Únie požiadala, a to priamo alebo prostredníctvom Organizácie Spojených národov alebo jej agentúr, alebo relevantnej medzinárodnej organizácie, a

   e) pri katastrofách v tretích krajinách dopĺňa táto pomoc celkovú humanitárnu reakciu Únie.

3. Ak členský štát od Komisie žiada, aby zadala zákazku na dopravné služby, Komisia požaduje úhradu časti nákladov podľa sadzieb financovania stanovených v prílohe I.

Článok 32

Reakcia

1. S cieľom podporiť účinnú reakciu Komisia pomáha členským štátom, ktoré ponúkajú pomoc:

   a) identifikovaním vybavenia, dopravných a logistických zdrojov a služieb a zabezpečením prístupu k nim vo forme prístupu na komerčný trh alebo k iným zdrojom prostredníctvom Komisie, ako sú dopravné služby obstarané

od súkromných alebo iných subjektov, a uľahčením ich prístupu k takýmto zdrojom;

b) poskytovaním a výmenou informácií o vybavení, dopravných a logistických zdrojoch a službách formou združovania s inými členskými štátmi a uľahčovaním vytvárania a udržiavania logistických centier, ktoré uľahčujú združovanie;

c) podporou prepravy spontánne ponúknutej pomoci, ktorá nie je vopred poskytnutá do ECPP;

d) uľahčovaním činností umožňujúcich prevádzku stredísk zdravotníckej evakuácie a vykonávanie zdravotníckej evakuácie;

e) prípravou na mobilizáciu a nasadenie odborníkov a tímov EUCP;

f) prípravou na mobilizáciu a nasadenie zásahových tímov;

g) rozvojom a udržiavaním kapacity rýchleho zapojenia prostredníctvom siete vyškolených odborníkov členských štátov;

h) dočasným predbežným rozmiestnením a koordináciou kapacít v oblasti reakcie v situáciách zvýšeného rizika a na základe žiadosti členského štátu alebo tretej krajiny a s prihliadnutím na posúdenie Komisie;

i) pohotovostným prideľovaním kapacít v oblasti reakcie počas období a v oblastiach so zvýšenými alebo opakujúcimi sa sezónnymi rizikami a na základe žiadosti členského štátu;

j) dopravou pomoci potrebnej pri environmentálnych katastrofách, v ktorých sa uplatňuje zásada „znečisťovateľ platí“, na ktorú sa vzťahujú tieto podmienky:

   i) o finančnú podporu Únie pre dopravu pomoci žiada postihnutý členský štát alebo členský štát, ktorý poskytuje pomoc, na základe riadne odôvodneného posúdenia potrieb;

   ii) postihnutý členský štát alebo členský štát, ktorý poskytuje pomoc, prijíma všetky kroky potrebné na vyžiadanie a získanie náhrady škody od znečisťovateľa v súlade so všetkými platnými medzinárodnými právnymi predpismi, právnymi predpismi Únie alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi;

   iii) po získaní náhrady škody od znečisťovateľa postihnutý členský štát alebo členský štát, ktorý poskytuje pomoc, bezodkladne uhradí náklady Únii;

k) prijatím ďalších podporných a doplnkových opatrení potrebných na uľahčenie čo najúčinnejšej koordinácie reakcie.

2. V prípade dopravných operácií členských štátov z miesta združovania do miesta konečného určenia preberá jeden členský štát vedenie pri žiadaní o podporu Únie vo forme grantu alebo uľahčenia prístupu k potrebným zdrojom a službám pre celú operáciu.

3. Náklady súvisiace s odsekom 1 písm. h) a i) nie sú oprávnené, ak sú hradené z podpory hostiteľskej krajiny.

4. V prípade environmentálnej katastrofy uvedenej v odseku 1 písm. j), ktorá nepostihuje členský štát, vykonáva opatrenia uvedené v písmene j) členský štát, ktorý poskytuje pomoc.

5. Komisia môže dopĺňať dopravné a logistické zdroje poskytované členskými štátmi poskytovaním ďalších zdrojov potrebných na zabezpečenie rýchlej reakcie.

6. Komisia môže uľahčiť reakciu vývojom kartografického materiálu na rýchle nasadenie a mobilizáciu zdrojov, najmä s ohľadom na osobitosti cezhraničných regiónov v prípade cezhraničných rizík týkajúcich sa viacerých krajín.

7. Komisia stanoví pravidlá nasadenia odborníkov a tímov EUCP vo vykonávacom akte prijatom v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 35 ods. 2.

8. Ak členský štát od Komisie žiada, aby zadala zákazku na dopravné služby, Komisia požaduje úhradu časti nákladov podľa sadzieb financovania stanovených v prílohe I.

Článok 33

Nasadenie odborníkov a tímu EUCP

1. Na žiadosť členského štátu, tretej krajiny, Organizácie Spojených národov alebo jej agentúr alebo relevantnej medzinárodnej organizácie identifikovanej v súlade s článkom 28 ods. 3 môže Komisia vybrať, vymenovať a poskytnúť podporu pri nasadení jednotlivých odborníkov alebo tímov EUCP zložených z odborníkov nominovaných členskými štátmi, aby poskytovali poradenstvo v oblasti opatrení týkajúcich sa prevencie alebo pripravenosti alebo aby podporovali spoločné posúdenie situácie a potrieb, uľahčovali koordináciu pomoci alebo poskytovali technické poradenstvo.

2. Mechanizmus Únie a kapacity centra sa môžu využívať na poskytovanie podpory pri nasadení odborníkov alebo tímov EUCP v prípadoch, keď sa mechanizmom Únie poskytuje podpora v prípadoch uvedených v článku 29. Do tímu môžu byť začlenení odborníci z Komisie a iných inštitúcií Únie, agentúr vrátane osobitnej skupiny EÚ pre oblasť zdravia zriadenej v súlade s článkom 11 písm. a) nariadenia (ES) č. 851/2004[33] a orgánov Únie s cieľom podporiť tím EUCP a uľahčiť styk s centrom. Odborníci, ktorých vyslali agentúry OSN alebo iné medzinárodné organizácie, sa môžu do tímu začleniť s cieľom posilniť spoluprácu a uľahčovať spoločné hodnotenia.

3. Ak si to vyžaduje operačná účinnosť, Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi môže prostredníctvom nasadenia zabezpečiť zapojenie ďalších odborníkov, a technickú i vedeckú podporu a využiť špecializované odborné znalosti z oblasti vedy, urgentnej medicíny a príslušných odvetví.

4. Uplatňuje sa tento postup výberu a vymenúvania odborníkov:

   a) členské štáty určia v rámci svojej zodpovednosti odborníkov, ktorí sa môžu nasadiť ako členovia tímov EUCP;

   b) Komisia vyberie odborníkov a vedúceho týchto tímov na základe ich kvalifikácie a skúseností vrátane úrovne absolvovanej odbornej prípravy týkajúcej sa mechanizmu Únie, predchádzajúcich skúseností z misií v rámci mechanizmu Únie a inej práce v oblasti poskytovania núdzovej pomoci na medzinárodnej úrovni; výber sa zakladá aj na ďalších kritériách vrátane

[33] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa zriaďuje Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (Ú. v. EÚ L 142, 30.4.2004, s. 1 – 11).

jazykových zručností, aby sa zabezpečilo, že tím ako celok má zručnosti, ktoré sú potrebné v konkrétnej situácii;

c) Komisia vymenúva odborníkov a vedúcich tímov pre misiu po dohode s členským štátom, ktorý ich nominoval;

d) Komisia informuje členské štáty o dodatočnej odbornej podpore poskytnutej v súlade s odsekom 3.

5. V prípade vyslania odborníci alebo tímy EUCP uľahčujú koordináciu medzi kapacitami členských štátov v oblasti reakcie a udržiavajú styky s príslušnými orgánmi krajiny, ktorá požiadala o pomoc. ERCC udržiava úzke styky s tímami odborníkov a poskytuje im usmernenia a logistickú podporu.

6. Komisia prostredníctvom ERCC podporuje odborníkov a tímy EUCP, ktoré boli vybrané, vymenované alebo nasadené podľa tohto článku, pri príprave plánu bezpečnosti a ochrany, a to tak, že sprístupní vlastné bezpečnostné posúdenie a poskytne bezpečnostné pokyny ako súčasť pokynov pre misiu. Komisia podporuje odborníkov a tímy EUCP pri príprave dodatočných zmierňujúcich opatrení a iných potrebných opatrení pred nasadením alebo počas neho.

HLAVA III

PRIPRAVENOSŤ A REAKCIA NA NÚDZOVÉ ZDRAVOTNÉ SITUÁCIE

Článok 34

Pripravenosť a reakcia na núdzové zdravotné situácie

Komisia podporuje členské štáty pri posilňovaní spôsobilostí v oblasti prevencie závažných cezhraničných ohrození zdravia, pripravenosti a reakcie na ne, a to najmä prostredníctvom:

a) podpory systémov zberu údajov, výmeny informácií, včasného varovania a dohľadu;

b) zvýšenia dostupnosti a prístupnosti prostriedkov zdravotníckych protiopatrení, a to aj prostredníctvom verejného obstarávania, rezervácii kapacity, ako aj vytvárania ich zásob a nasadzovania;

c) budovania kapacít;

d) podpory opatrení na rozvoj, vykonávanie a monitorovanie, a to aj prostredníctvom spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi a so zainteresovanými stranami, a na vývoj a nasadenie potrebných nástrojov a infraštruktúr vrátane IT infraštruktúr.

HLAVA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 35

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, uvedený postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.

4. V súlade s medzinárodnými dohodami uzavretými Úniou môžu byť na zasadnutia výboru prizvaní ako pozorovatelia zástupcovia tretích krajín a medzinárodných organizácií, a to na základe požiadaviek stanovených v rokovacom poriadku výboru a so zreteľom na bezpečnosť a verejný poriadok Únie alebo jej členských štátov. Zástupcovia tretích krajín alebo medzinárodných organizácií sa nezúčastňujú na rokovaniach o otázkach týkajúcich sa oprávnenosti subjektov tretích krajín alebo medzinárodných organizácií.

Článok 36

Zrušenie

Rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ sa zrušuje s účinnosťou od 1. januára 2028.

Článok 37

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá až do ukončenia dotknutých akcií vplyv na ich pokračovanie ani zmenu podľa nariadenia (EÚ) č. 1313/2013/EÚ alebo nariadenia (EÚ) 2021/522, ktoré sa na tieto akcie aj naďalej vzťahujú až do ich ukončenia.

2. Z finančného krytia na základe tohto nariadenia sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi mechanizmom Únie a opatreniami prijatými podľa nariadenia (EÚ) č. 1313/2013/EÚ alebo nariadenia (EÚ) 2021/522.

Článok 38

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2028.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda/predsedníčka	*predseda/predsedníčka*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ A DIGITÁLNY VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY 3
1.1. Názov návrhu/iniciatívy 3
1.2. Príslušné oblasti politiky 3
1.3. Ciele 3
1.3.1. Všeobecné ciele 3
1.3.2. Špecifické ciele 3
1.3.3. Očakávané výsledky a vplyv 3
1.3.4. Ukazovatele výkonnosti 3
1.4. Návrh/iniciatíva sa týka: 4
1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy 4
1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy 4
1.5.2. Prínos zapojenia Európskej únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Európskej únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Európskej únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty. 4
1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti 4
1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi 5
1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia 5
1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy 6
1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu 6
2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA 8
2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ 8
2.2. Systémy riadenia a kontroly 8
2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných metód plnenia rozpočtu, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly 8
2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie 8
2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí) 8
2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam 9
3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY 10
3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov 10
3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky 12

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky 12
3.2.1.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu 12
3.2.1.2. Rozpočtové prostriedky z vonkajších pripísaných príjmov 17
3.2.2. Odhadované výstupy financované z operačných rozpočtových prostriedkov 22
3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky 24
3.2.3.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu 24
3.2.3.2. Rozpočtové prostriedky z vonkajších pripísaných príjmov 24
3.2.3.3. Celkové rozpočtové prostriedky 24
3.2.4. Odhadovaná potreba ľudských zdrojov 25
3.2.4.1. Financovaná zo schváleného rozpočtu 25
3.2.4.2. Financovaná z vonkajších pripísaných príjmov 26
3.2.4.3. Celková potreba ľudských zdrojov 26
3.2.5. Prehľad odhadovaného vplyvu na investície súvisiace s digitálnymi technológiami 28
3.2.6. Súlad s platným viacročným finančným rámcom 28
3.2.7. Príspevky od tretích strán 28
3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy 29
4. DIGITÁLNE ROZMERY 29
4.1. Požiadavky digitálneho významu 30
4.2. Údaje 30
4.3. Digitálne riešenia 31
4.4. Posúdenie interoperability 31
4.5. Opatrenia na podporu digitálneho vykonávania 32

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a financovaní pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie a o zrušení rozhodnutia č. 1313/2013 (mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany)

1.2. Príslušné oblasti politiky

Civilná ochrana a pripravenosť a reakcia na núdzové zdravotné situácie

1.3. Ciele

1.3.1. Všeobecné ciele

Cieľom tohto nariadenia je posilniť spoluprácu medzi Úniou a členskými štátmi pri prevencii všetkých druhov prírodných a človekom spôsobených katastrof vrátane pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie, ktoré sa môžu vyskytnúť v Únii alebo mimo nej, ako aj situácií, keď majú vplyv na niekoľko sektorov súčasne, pri príprave a reakcii na ne. Poskytujú sa ním aj finančné prostriedky na pripravenosť a reakciu v oblasti zdravia.

1.3.2. Špecifické ciele

Nariadenie sa vzťahuje na ochranu ľudí, životného prostredia a majetku vrátane kultúrneho dedičstva pred všetkými druhmi prírodných a človekom spôsobených katastrof, vrátane závažných cezhraničných ohrození zdravia. Umožní sa ním koordinácia v situáciách, keď sa uplatňujú iné mechanizmy Únie v oblasti krízového riadenia.

1.3.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uveďte, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

Očakáva sa, že v dôsledku tohto návrhu bude Únia schopná lepšie konať v rôznych fázach cyklu zvládania katastrof, konkrétne v rámci prevencie, pripravenosti a reakcie, prostredníctvom koordinovaného plánovania a opatrení, ktorými sa predvídajú a zmierňujú riziká, zvyšuje sa pripravenosť a umožňujú sa účinné reakcie, a to aj v prípade núdzových zdravotných situácií.

Očakáva sa, že návrhom sa znížia riziká, posilní sa odolnosť obyvateľstva, infraštruktúry a základných služieb a prispeje sa k minimalizovaniu vplyvu katastrof vrátane závažných cezhraničných ohrození zdravia.

Očakáva sa, že návrhom sa posilní kolektívna operačná reakcia na úrovni Únie, podporia sa opatrenia na budovanie kapacít na vnútroštátnej úrovni, a tým sa podporia zručnosti, zdroje a vedomosti potrebné na riadenie rizík, zníženie zraniteľnosti a zvýšenie odolnosti voči budúcim hrozbám.

1.3.4. Ukazovatele výkonnosti

Uveďte ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Nariadenie sa bude hodnotiť a monitorovať v súlade s ustanoveniami nariadenia o výkonnosti. Hodnotenie sa vykoná v súlade s usmerneniami Komisie o lepšej právnej regulácii a bude založené na ukazovateľoch relevantných pre ciele programu.

V nariadení o výkonnosti sa ďalej vymedzia horizontálne zásady, ktoré sa majú zohľadniť vo všetkých rozpočtových programoch vrátane UCPM v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, ako aj príslušné vykonávacie ustanovenia.

Napokon sa vypracuje plán údajov s cieľom zabezpečiť dostupnosť operačných údajov. Práce na ňom sa už začali: Začiatkom roka 2025 GR ECHO zriadilo na základe hodnotenia UCPM úložisko údajov o civilnej ochrane, v ktorom sa zhromažďujú operačné údaje, napríklad nasadenie kapacít alebo miesta na vytváranie zásob.

1.4. Návrh/iniciatíva sa týka:

☐ novej akcie

☐ novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu[34]

☐ predĺženia trvania existujúcej akcie

☒ zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

Európska civilná ochrana čelí vážnym výzvam v dôsledku zhoršujúcej sa panorámy rizík a hrozieb, ktoré sú dôsledkom čoraz nestabilnejšej kombinácie výziev v oblasti bezpečnosti, zdravia, zmeny klímy a životného prostredia. V návrhu sa navrhujú opatrenia, ktoré Únii a jej členským štátom umožnia prispôsobiť sa širokému spektru nebezpečenstiev a hrozieb, keďže počet aktivácií mechanizmu Únie v posledných rokoch prudko vzrástol, čo jasne naznačuje, že vnútroštátne systémy určené na riešenie katastrof a kríz budú v budúcnosti naďalej pod tlakom, a preto je potrebné, aby bol koordinačný mechanizmus na úrovni Únie primerane vybavený, aby v rámci neho bolo možné účinnejšie a efektívnejšie konať. Zároveň je v súlade so Stratégiou únie pripravenosti potrebné zabezpečiť koordináciu, monitorovanie a podporu medzisektorových operácií na úrovni Únie na podporu vnútroštátneho úsilia. Z tohto dôvodu by sa malo zriadiť centrum EÚ pre krízovú koordináciu, ktoré by vychádzalo zo štruktúr a odborných znalostí Koordinačného centra pre reakcie na núdzové situácie, ktoré bude v rámci svojho mandátu naďalej podporovať mechanizmus Únie a poskytovať centrálny bod pre operačnú koordináciu s orgánmi členských štátov vrátane subjektov oprávnených členskými štátmi, ako aj s útvarmi Komisie. Začlenením opatrení v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie do tohto návrhu sa poskytuje ďalšia úroveň ochrany občanov EÚ, čím sa v konečnom dôsledku zvyšuje odolnosť a ochrana obyvateľstva pred širokým spektrom závažných ohrození zdravia.

[34] Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

1.5.2. *Prínos zapojenia Európskej únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Európskej únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Európskej únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Keďže krízy sú v čoraz väčšej miere viacrozmerné a cezhraničné, nedostatky v spôsobilostiach sa musia riešiť na úrovni EÚ – buď prostredníctvom kapacít vo vlastníctve EÚ, alebo koordinovaným úsilím členských štátov. Umožnilo by to nielen lepšiu koordináciu mechanizmov reakcie na krízy prevádzkovaných na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ale aj zabezpečenie toho, aby sa pomoc EÚ dostala ku všetkým občanom EÚ v núdzi a zároveň mala dlhodobý pozitívny vplyv na spoločnosti a hospodárstva EÚ. Kritické spôsobilosti, aké ponúkajú napríklad programy Galileo a Copernicus, sú udržateľné len prostredníctvom kolektívneho postupu, ktorým sa vytvárajú strategické infraštruktúry, ktoré žiadny členský štát nemôže dosiahnuť vlastnými silami.

Okrem toho sú potrebné opatrenia Únie na budovanie kapacít na reakciu na krízy prostredníctvom strategického výhľadu, integrovaného riadenia rizík, posilnenia spôsobilostí v oblasti cezhraničnej reakcie na núdzové situácie, medzisektorovej integrácie a odstraňovania medzier v poznatkoch.

1.5.3. *Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti*

Ako sa uvádza v hodnotení UCPM (ku ktorému prispel program získaných poznatkov o UCPM), ktoré bolo uvedené v správe s názvom Spoločne bezpečnejší: posilnenie európskej civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti a ďalej analyzované v posúdení vplyvu, si zložitosť a mnohostranná povaha kríz zasahujúcich viaceré sektory, ako je pandémia COVID-19 a ruská útočná vojna proti Ukrajine, vyžaduje komplexný a integrovaný prístup ku krízovému riadeniu, na čo je nevyhnutná úzka a účinná spolupráca medzi Úniou a jej členskými štátmi s cieľom účinne sa vyrovnať s výzvami, ktoré tieto krízy predstavujú. V tom čase sa to dosiahlo prostredníctvom balíka REACT-EU v rámci politiky súdržnosti. Súčasný kontext geopolitickej situácie si vyžaduje posilnenie civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti Európy s prihliadnutím na predchádzajúce úspešné koordinačné aktivity.

1.5.4. *Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi*

Opatrenia v rámci UCPM budú vychádzať zo synergií s inými nástrojmi EÚ. Pripravenosť sa bude podporovať najmä reformami a investíciami do plánov národných a regionálnych partnerstiev, ktoré budú zahŕňať nepridelenú tematickú rezervu na reakciu na krízy. Odolnosť cezhraničných infraštruktúr sa bude naďalej podporovať Nástrojom na prepájanie Európy, národnými a regionálnymi investíciami a reformami v rámci plánu národného a regionálneho partnerstva, programu Interreg a strategickým prepojením v rámci programu Globálna Európa. Európsky fond pre konkurencieschopnosť posilní pripravenosť a strategickú autonómiu EÚ v kľúčových sektoroch a technológiách (napríklad zdravotnícke inovácie a výroba). V tretích krajinách sa bude na účely pripravenosti a reakcie na krízy naďalej využívať humanitárna pomoc a iné nástroje (napr. makrofinančná pomoc). Súdržnosť medzi novým UCPM a činnosťou iných fondov v súvislosti s pripravenosťou sa zabezpečí prostredníctvom širšieho vykonávania Stratégie únie pripravenosti. Vychádza sa pri

tom aj z programu EU4Health a ďalších iniciatív na posilnenie pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie, čím sa zabezpečí pripravenosť a reakcia Únie na núdzové zdravotné situácie.

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

☒ **obmedzené trvanie**

– ☒ v platnosti od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2034

– ☐ finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR

☐ **neobmedzené trvanie**

– Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR

– a potom bude vykonávanie pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu

☒ **Priame riadenie** na úrovni Komisie

– ☐ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie

– ☐ prostredníctvom výkonných agentúr

☐ **Zdieľané riadenie** s členskými štátmi

☒ **Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

– ☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,

– ☒ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uveďte),

– ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,

– ☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,

– ☐ verejnoprávne subjekty,

– ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky,

– ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,

– ☐ subjekty alebo osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte,

– ☐ subjekty usadené v členskom štáte, spravované súkromným právom členského štátu alebo právom Únie, ktoré môžu byť v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach poverené implementáciou finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk, pokiaľ sú takéto subjekty kontrolované verejnoprávnymi subjektmi alebo súkromnoprávnymi subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby a sú im poskytnuté primerané finančné záruky v podobe spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti zo strany kontrolných subjektov alebo rovnocenné finančné záruky, ktoré môžu byť v prípade každej akcie obmedzené na maximálnu sumu podpory Únie.

Poznámky

Rozpočet, ktorý je k dispozícii podľa tohto nariadenia, sa v zásade plní v rámci priameho riadenia.

Pridaním možnosti plniť rozpočet prostredníctvom režimu nepriameho riadenia sa poskytuje ďalší nástroj na optimalizáciu plnenia rozpočtu. Vzhľadom na kontext politiky civilnej ochrany, ktorá sa často zaoberá nepredvídateľnými udalosťami (človekom spôsobené a prírodné katastrofy), je nevyhnutné zaručiť inkluzívny (z hľadiska zúčastnených aktérov) a flexibilný VFR.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

Činnosti a opatrenia, na ktoré sa poskytuje finančná pomoc podľa týchto rozhodnutí, sa hodnotia a monitorujú v súlade s ustanoveniami stanovenými v nariadení o výkonnosti.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných metód plnenia rozpočtu, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

Finančná pomoc v oblasti prevencie a pripravenosti v rámci mechanizmu Únie sa poskytuje v súlade s viacročným pracovným programom, ktorý prijal Výbor pre civilnú ochranu. Komisia pravidelne informuje výbor o vykonávaní pracovného programu. Pokiaľ ide o záležitosti týkajúce sa pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie, výbor zasadá v inom zložení.

Nariadenie sa vykonáva v súlade s podmienkami stanovenými v článku 32 tohto nariadenia, pričom pri spôsoboch platby sa vychádza zo skúseností získaných v minulosti.

Na základe skúseností získaných pri vykonávaní mechanizmu Únie a s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie cieľov mechanizmu Únie má Komisia v úmysle vykonávať tieto opatrenia v rámci priameho a nepriameho riadenia tak, že v plnej miere zohľadní zásady hospodárnosti, efektívnosti a najlepšieho pomeru ceny a kvality.

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

Uplatňuje sa existujúci systém vnútornej kontroly Európskej komisie s cieľom zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky dostupné v rámci mechanizmu Únie používali riadne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Súčasný systém je zostavený takto:

1. Tím vnútornej kontroly v rámci vedúceho útvaru (Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ/GR ECHO) sa zameriava na dodržiavanie administratívnych postupov a platných právnych predpisov v oblasti civilnej ochrany a sleduje vykonávanie stratégie kontroly GR ECHO. Na tento účel sa používa aj rámec vnútornej kontroly Komisie.

2. Pravidelný audit grantov a zmlúv zo strany externých audítorov, ktoré sa zadávajú v rámci rozpočtu civilnej ochrany, sa plne začlení do ročného plánu auditu GR ECHO.

3. Hodnotenie celkových činností externými hodnotiteľmi.

Vykonávané akcie môžu byť podrobené auditu zo strany Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Dvora audítorov.

Pokiaľ ide o dohľad a monitorovanie, na vykonávanie mechanizmu Únie v rámci nepriameho riadenia sa s potrebnými zmenami budú uplatňovať rozsiahle skúsenosti získané prostredníctvom vykonávania nástroja humanitárnej pomoci.

Podobný systém sa vytvorí aj pre časť týkajúcu sa pripravenosti a reakcie v oblasti zdravia pod vedením Úradu pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie.

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

Odhadované náklady na stratégiu kontroly GR ECHO predstavujú 0,32 % nepriameho riadenia rozpočtu na rok 2024 a 0,35 % priameho riadenia rozpočtu na rok 2024. Tento ukazovateľ pozostáva hlavne z týchto zložiek:

– celkové náklady na zamestnancov finančných a prevádzkových útvarov GR ECHO vynásobené odhadovanou časovou dotáciou určenou na činnosti v oblasti zabezpečovania kvality, kontroly a monitorovania;

– celkové zdroje v rámci oddelenia externého auditu GR ECHO vyčlenené na audity a overovanie.

Keďže tieto kontroly so sebou prinášajú nízke náklady, ktoré majú kvantifikovateľné (opravy a spätné získanie vyplatených čiastok) a nekvantifikovateľné (odrádzajúci účinok kontrol a ich význam pre zabezpečovanie kvality) prínosy, môže Komisia vyvodiť záver, že kvantifikovateľné a nekvantifikovateľné prínosy kontrol značne prevažujú nad ich obmedzenými nákladmi.

Pokiaľ ide o poverené subjekty, ktoré implementujú finančné prostriedky Únie v rámci nepriameho riadenia, Komisia prispieva až do výšky 7 % priamych oprávnených nákladov týchto subjektov na zabezpečenie dohľadu nad financovaním Únie a jeho riadenia.

Svedčí o tom viacročná zvyšková chybovosť vo výške 0,53 %, ktorú Komisia vykázala v roku 2024 za oddelenie pre humanitárnu pomoc a civilnú ochranu.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Stratégiou Komisie pre boj proti podvodom a stratégiami príslušných útvarov pre boj proti podvodom sa zabezpečuje, aby bol prístup Komisie k riadeniu rizika podvodov zameraný na identifikáciu oblastí s rizikom podvodov a na primerané reakcie.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Požadované nové rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
	06 01 03 – Výdavky na podporu mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany a pripravenosti v oblasti zdravia (UCPM)	NRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE
	06 04 01 Civilná ochrana EÚ – rescEU a pripravenosť v oblasti zdravia	DRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

– ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov

– ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto operačných rozpočtových prostriedkov:

3.2.1.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca			Číslo	2							
			Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	**VFR 2028 – 2034 SPOLU**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
Operačné rozpočtové prostriedky										
06 04 01 Civilná ochrana EÚ – rescEU a pripravenosť v oblasti zdravia (UCPM)	Záväzky	(1a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**xx**
	Platby	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**xx**
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov[35]										
06 01 03 – Výdavky na podporu mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany a pripravenosti v oblasti zdravia (UCPM)	Záväzky = Platby	(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**xx**
Rozpočtové prostriedky SPOLU	Záväzky	=1a+1b+3	1,316	1,437	1,477	1,535	1,569	1,644	1,697	**10,675**
	Platby	=2a+2b+3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**

Okruh viacročného finančného rámca	**4**	„Administratívne výdavky“[36]

[35] Technical and/or administrative assistance and expenditure in support of the implementation of EU programmes and/or actions (former ‘BA’ lines), indirect research, direct research.

UCPM		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	VFR 2028 – 2034 SPOLU
• Ľudské zdroje		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• Ostatné administratívne výdavky		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
UCPM SPOLU	Rozpočtové prostriedky	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 4 viacročného finančného rámca SPOLU	(Záväzky spolu = Platby spolu)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	VFR 2028 – 2034 SPOLU
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 4	Záväzky	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
viacročného finančného rámca SPOLU	Platby	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

3.2.1.2. Rozpočtové prostriedky z vonkajších pripísaných príjmov

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	Číslo	2						
	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	**VFR 2028 – 2034 SPOLU**

[36] Potrebné rozpočtové prostriedky by sa mali stanoviť na základe údajov o ročných priemerných nákladoch, ktoré sú k dispozícii na príslušných webových stránkach BUDGpedia.

			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Operačné rozpočtové prostriedky										
UCPM 06 04 01	Záväzky	(1a)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Platby	(2a)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov[37][38]										
UCPM 06 01 03 Výdavky na podporu mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany a pripravenosti v oblasti zdravia (UCPM)	Záväzky = Platby	(3)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
Rozpočtové prostriedky SPOLU za UCPM v rámci okruhu 2 viacročného finančného rámca	Záväzky	=1a+1b+3	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Platby	=2a+2b+3	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	

37

38 Technical and/or administrative assistance and expenditure in support of the implementation of EU programmes and/or actions (former 'BA' lines), indirect research, direct research.

• Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (všetky operačné okruhy)	Záväzky	(4)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Platby	(5)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU (všetky operačné okruhy)		(6)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 3 viacročného finančného rámca **SPOLU** (referenčná suma)	Záväzky	=4+6	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Platby	=5+6	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

Okruh viacročného finančného rámca	4	„Administratívne výdavky“

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

UCPM		Rok **2028**	Rok **2029**	Rok **2030**	Rok **2031**	Rok **2032**	Rok **2033**	Rok **2034**	**VFR 2028 – 2034 SPOLU**
• Ľudské zdroje		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• Ostatné administratívne výdavky		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
UCPM	Rozpočtové prostriedky	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 4 viacročného finančného rámca SPOLU	(Záväzky spolu = Platby spolu)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

		Rok **2028**	Rok **2029**	Rok **2030**	Rok **2031**	Rok **2032**	Rok **2033**	Rok **2034**	**VFR 2028 – 2034 SPOLU**
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 4	Záväzky	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
viacročného finančného rámca SPOLU	Platby	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.2. Odhadované výstupy financované z operačných rozpočtových prostriedkov (v prípade decentralizovaných agentúr nevypĺňať)

viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uveďte ciele a výstupy ⇩			Rok **2028**		Rok **2029**		Rok **2030**		Rok **2031**		Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)						**SPOLU**	
	VÝSTUPY																	
	Druh[39]	Priemerné náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet spolu	Náklady spolu
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1[40]…																		

[39] Výstupy sú produkty, ktoré sa majú dodať, a služby, ktoré sa majú poskytnúť (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

– Výstup																		
– Výstup																		
– Výstup																		
Špecifický cieľ č. 1 medzisúčet																		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2…																		
– Výstup																		
Špecifický cieľ č. 2 medzisúčet																		
SPOLU																		

[40] Ako je uvedené v bode 1.3.2. „Špecifické ciele…“

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

– ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov

– ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

3.2.3.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	**SPOLU 2028 – 2034**
	2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
OKRUH 4								
Ľudské zdroje	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	**348,803**
Ostatné administratívne výdavky	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené
Medzisúčet OKRUHU 4	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Mimo OKRUHU 4								
Ľudské zdroje	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	**21,210**
Ostatné administratívne výdavky	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené
Medzisúčet mimo OKRUHU 4	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
SPOLU	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**370,01**

3.2.3.2. Rozpočtové prostriedky z vonkajších pripísaných príjmov

Neuplatňuje sa.

3.2.3.3. Celkové rozpočtové prostriedky

SPOLU SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY + VONKAJŠIE PRIPÍSANÉ PRÍJMY	Rok **2028**	Rok **2029**	Rok **2030**	Rok **2031**	Rok **2032**	Rok **2033**	Rok **2034**	**SPOLU 2028 – 2034**
OKRUH 4								
Ľudské zdroje	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	**348,80**
Ostatné administratívne výdavky	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené
Medzisúčet OKRUHU 4	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Mimo OKRUHU 4								
Ľudské zdroje	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	**21,210**
Ostatné administratívne výdavky	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené	zatiaľ neurčené
Medzisúčet mimo OKRUHU 4	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
SPOLU	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**52,859**	**370,013**

3.2.4. Odhadovaná potreba ľudských zdrojov

– ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.

– ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto ľudských zdrojov:

3.2.4.1. Financovaná zo schváleného rozpočtu

odhady sa vyjadrujú v ekvivalente plného pracovného času

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY	Rok **2028**	Rok **2029**	Rok **2030**	Rok **2031**	Rok **2032**	Rok **2033**	Rok **2034**
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	213	213	213	213	213	213	213
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)							
20 02 01 (ZZ, VNE z celkového finančného krytia)	85	85	85	85	85	85	85
Riadok administratívnej podpory (xx) – ústredie	30	30	30	30	30	30	30
SPOLU	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**

3.2.4.2. Financovaná z vonkajších pripísaných príjmov

Neuplatňuje sa.

3.2.4.3. Celková potreba ľudských zdrojov

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY + VONKAJŠIE PRIPÍSANÉ PRÍJMY SPOLU	Rok **2028**	Rok **2029**	Rok **2030**	Rok **2031**	Rok **2032**	Rok **2033**	Rok **2034**
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	**213**	**213**	**213**	**213**	**213**	**213**	**213**
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)							
20 02 01 (ZZ, VNE z celkového finančného krytia)	85	85	85	85	85	85	85
Riadok administratívnej podpory (xx) – ústredie	30	30	30	30	30	30	30
SPOLU	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**	**328**

Počet zamestnancov, ktorí vykonávajú mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany, ako aj zložku pripravenosti a reakcie v oblasti zdravia v rámci programu EU4Health, predstavuje v súčasnosti 285 ekvivalentov plného pracovného času (205 v rámci GR ECHO a 80 v rámci Úradu pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie).

Súčasný počet zamestnancov je rozdelený takto:

170 úradníkov a dočasných zamestnancov v rámci okruhu 4 (20 01 02 01 – ústredie a zastúpenia),

85 externých zamestnancov v rámci okruhu 4 (20 02 01 a 20 02 02 – externí zamestnanci – ústredie a zastúpenia),

30 zamestnancov v rámci vonkajších pripísaných príjmov, ktoré sa majú rozpočtovať na základe riadka BA v novom VFR.

Tento počet zamestnancov však bude musieť byť prispôsobený celkovým ambíciám a rozpočtu pridelenému nástroju UCPM+ a novým opatreniam vyplývajúcim zo Stratégie únie pripravenosti, aby bolo možné tento ambiciózny program splniť.

Odhaduje sa, že bude potrebné zvýšiť počet zamestnancov o 15 %, čím sa počet zamestnancov zvýši na 328 pracovných miest, aby sa pokryli nové činnosti a úlohy, ktoré sa majú vykonávať v rámci nového nástroja, napríklad:

Zvýšené aktivity v dôsledku zvýšeného počtu a intenzity katastrof[41].

Zavádzanie pripravenosti už v štádiu návrhu, monitorovanie uplatňovania hľadiska pripravenosti v rámci všetkých príslušných politík.

Implementácia druhej vrstvy, ktorá presahuje rámec súčasného UCPM, v súvislosti s medzisektorovou vrstvou pripravenosti a reakcie.

Dve kľúčové iniciatívy, ktoré by GR ECHO muselo realizovať, by si vyžadovali značné ľudské zdroje:

1. Centrum EÚ pre krízovú koordináciu

Dôležitým výsledkom je vytvorenie centra EÚ pre krízovú koordináciu, ktoré bude vychádzať zo štruktúr a odborných znalostí ERCC Cieľom centra je ďalej podporovať členské štáty pri zvládaní medzisektorových dôsledkov kríz a zintenzívniť túto podporu, a to na základe posilneného plánovania a komplexnejšej analýzy a situačného povedomia. **Pri plnom rešpektovaní subsidiarity, vnútroštátnych právomocí a špecifickostí členských štátov bude centrum:**

pracovať na dosiahnutí spoločného chápania kríz na všetkých úrovniach a ich dôsledkov pre rôzne sektory a celé obyvateľstvo;

uľahčovať prácu vo všetkých sektoroch poskytovaním podpory pri krízovom riadení vedúcim útvarom bez toho, aby prevzalo sektorové zodpovednosti; a

monitorovať celkovú reakciu na krízy a zároveň zabezpečovať neustálu spätnú väzbu pre Radu, a to aj prostredníctvom mechanizmu integrovanej politickej reakcie na krízy (IPCR).

Vytvorenie tohto centra sa bude spájať s úsilím o posilnenie **civilno-vojenskej spolupráce** počas rozsiahlych incidentov a kríz zasahujúcich viaceré sektory vrátane ozbrojenej agresie a pri príprave na ne. Podporí sa ním aj práca na európskom mechanizme civilnej obrany[42].

Centrum **zabezpečí medzisektorovú koordináciu v oblasti pripravenosti a reakcie medzi rôznymi zainteresovanými stranami** vrátane útvarov Komisie, členských štátov, Rady, ESVČ/Centra pre reakcie na krízy v súvislosti s jeho právomocami a medzinárodných partnerov, konkrétne NATO.

2. Pripravenosť už v štádiu návrhu

[41] Správa JRC „An analysis of current and emerging risks“ (Analýza súčasných a vznikajúcich rizík).

[42] Pojmom „mechanizmus civilnej obrany“ nie je dotknutá terminológia používaná členskými štátmi pre nástroje alebo mechanizmy, ktorých obsah je porovnateľný s tým, čo sa v tejto stratégii označuje ako mechanizmus civilnej obrany.

V Európskej stratégii únie pripravenosti sa zavádza nová hlavná zásada pre tvorbu politík EÚ: **pripravenosť už v štádiu návrhu**. Znamená to, že od začiatku treba posudzovať, ako iniciatívy ovplyvňujú pripravenosť. Význam tohto prístupu podčiarkuje jeho dvojaká úloha v stratégii, a to ako základná zásada a zároveň špecializované kľúčové opatrenie. To si vyžaduje proaktívne a trvalé implementačné úsilie.

Aby mala **pripravenosť už v štádiu návrhu** skutočný vplyv, vyžaduje sa uplatňovanie hľadiska pripravenosti prostredníctvom zámerného a včasného zohľadnenia faktorov pripravenosti pri plánovaní a rozhodovaní, a nie spoliehanie sa len na následné posúdenia. Účinné vykonávanie bude závisieť aj od dôkladného monitorovania vývoja iniciatívy a aktívnej podpory jej šírenia na vnútroštátnej a regionálnej úrovni.

Začlenenie pripravenosti do nášho politického rámca nie je len o znižovaní budúcich rizík, ale predstavuje aj rozumnú investíciu. V rámci nedávnej štúdie, v ktorej sa skúmalo viac ako 70 iniciatív v oblasti pripravenosti v celej EÚ, sa zistilo, že každé investované euro prinieslo návratnosť od dvoch do desiatich eur. Investície do pripravenosti teraz znamenajú menej narušení, nižšie náklady na obnovu a vyššiu dlhodobú odolnosť a konkurencieschopnosť. Vyčlenenie primeraných rozpočtov a zdrojov v súčasnosti pomôže zachrániť životy a ušetriť peniaze v budúcnosti.

Okrem týchto dvoch iniciatív budú potrebné ďalšie ľudské zdroje na realizáciu ďalších nových opatrení vyplývajúcich zo Stratégie únie pripravenosti, medzi ktoré patrí napríklad:

Zvýšený výhľad a predvídanie: vytvorenie „krízového prehľadu“ pre osoby s rozhodovacou právomocou; posilnenie analytických kapacít a systémov včasného varovania ERCC a vypracovanie pravidelných informačných správ o operačnom výhľade v súvislosti s rizikami, ktoré sa vzťahujú na viaceré sektory a všetky nebezpečenstvá, ako aj analýza ich kaskádových účinkov (kľúčové opatrenie).

Pripravenosť obyvateľstva: zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o rizikách vrátane starších ľudí, mládeže a osôb so zdravotným postihnutím.

Reakcia na krízu: posilnenie systému rescEU – rezervy kapacít v oblasti reakcie na úrovni EÚ; vykonávanie stratégie vytvárania zásob a prijímanie usmernení pre „záťažové testovanie“ centier reakcie na núdzovú situáciu a krízových centier v celej EÚ.

V dôsledku výrazného nárastu operačných činností sa bude vyžadovať aj posilnenie podporných funkcií (právna podpora, vykonávanie finančných a kontrolných činností, IT atď.).

Úrad pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie bude zodpovedať za vykonávanie časti týkajúcej sa pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie. S rozšíreným mandátom, ako je opísané v stratégii MCM COM(2025)xxx zo 16. júla 2025, bude potrebné posilniť pridelený počet zamestnancov.

3.2.5. Prehľad odhadovaného vplyvu na investície súvisiace s digitálnymi technológiami

Digitálne a IT rozpočtové prostriedky SPOLU	Rok **2028**	Rok **2029**	Rok **2030**	Rok **2031**	Rok **2032**	Rok **2033**	Rok **2034**	**VFR 2028 – 2034 SPOLU**
OKRUH 4								

IT výdavky (organizácie)	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	**18,83**
Medzisúčet OKRUHU 4	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**2,69**	**18,83**
Mimo OKRUHU 47								
Výdavky na operačné programy v oblasti politiky IT	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	**84,00**
Medzisúčet mimo OKRUHU 4	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**84,00**
SPOLU	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**14,69**	**102,83**

3.2.6. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Táto iniciatíva je v súlade s návrhom VFR na roky 2028 – 2034.

3.2.7. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

– ☐ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami

– ☐ zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok **2028**	Rok **2029**	Rok **2030**	Rok **2031**	Rok **2032**	Rok **2033**	Rok **2034**	Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

– ☐ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.

– ☐ Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv na príjmy:

  – ☐ vplyv na vlastné zdroje

  – ☐ vplyv na iné príjmy

– ☐ uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy[43]						
		Rok **2028**	Rok **2029**	Rok **2030**	Rok **2031**	Rok **2032**	Rok **2033**	Rok **2034**
Článok ….								

4. DIGITÁLNE ROZMERY

4.1. Požiadavky digitálneho významu

Odkaz na požiadavku	**Opis požiadavky**	**Subjekt, na ktorý má požiadavka vplyv alebo ktorého sa týka**	**Procesy na vysokej úrovni**	**Kategória**
Článok 23 + 29	14. Členské štáty musia byť informované o operačnom statuse kapacít rescEU prostredníctvom systému CECIS.	členské štáty UCPM a zúčastnené štáty; kontaktné miesta rescEU; ERCC	riadenie informácií; hlásenie; situačné povedomie	situačné povedomie
Článok 29	1. V prípade katastrofy v rámci Únie alebo v prípade bezprostrednej hrozby katastrofy, ktorá má alebo môže mať cezhraničné účinky na viaceré krajiny alebo postihuje alebo môže postihnúť iné členské štáty, členský štát, v ktorom sa táto katastrofa vyskytla alebo sa pravdepodobne	členské štáty UCPM a zúčastnené štáty; ERCC	reakcia na núdzové situácie; hlásenie; riadenie informácií;	krízové riadenie

[43] Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.

	vyskytne, to bezodkladne oznámi členským štátom, ktoré môžu byť touto katastrofou postihnuté, a Komisii. Oznámenie Komisii sa nevyžaduje v prípade, že povinnosť oznámenia už bola splnená podľa ostatných právnych predpisov Únie, podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu alebo podľa platných medzinárodných dohôd. 2. V prípade katastrofy v rámci Únie alebo v prípade bezprostrednej hrozby katastrofy, ktorá pravdepodobne povedie k predloženiu žiadosti o pomoc od jedného členského štátu alebo viacerých členských štátov, členský štát, v ktorom sa táto katastrofa vyskytla alebo sa pravdepodobne vyskytne, bezodkladne oznámi Komisii, že je možné očakávať žiadosť o pomoc prostredníctvom ERCC, aby Komisia mohla podľa potreby informovať ostatné členské štáty a aktivovať svoje príslušné útvary. 3. Oznámenia uvedené v odsekoch 1 a 2 sa v prípade potreby			

	vykonajú prostredníctvom systému CECIS.			
Článok 30	8. Každý členský štát, ktorému je adresovaná žiadosť o pomoc prostredníctvom mechanizmu Únie, bezodkladne rozhodne, či je schopný požadovanú pomoc poskytnúť, a prostredníctvom systému CECIS informuje ERCC o rozhodnutí ponúknuť pomoc, pričom uvedie jej rozsah a podmienky. ERCC priebežne informuje členské štáty.	členské štáty UCPM a zúčastnené štáty; ERCC	riadenie žiadostí; reakcia na núdzové situácie; hlásenie; riadenie informácií	reakcia na núdzové situácie, koordinácia pomoci
Článok 26	1. Komisia prijme vykonávacie akty týkajúce sa: b) zložiek systému CECIS, ako aj organizáciu výmeny informácií prostredníctvom systému CECIS;	členské štáty UCPM a zúčastnené štáty; ERCC	vývoj systému; správa údajov;	vývoj systému
Článok 22 a 23	1. písm. b) pokrok vo zvyšovaní úrovne pripravenosti na katastrofy: meraný množstvom kapacít v oblasti reakcie zaregistrovaných v rámci európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany s prihliadnutím na ciele týkajúce sa kapacít uvedených v článku 7 ods. 1 písm. f), množstvom kapacít v oblasti	členské štáty UCPM a zúčastnené štáty; kontaktné miesta rescEU; ERCC	posúdenie pripravenosti; riadenie kapacít; krízové riadenie	reakcia na núdzové situácie

	reakcie registrovaných v spoločnom systéme komunikácie a poskytovania informácií v prípade núdzových situácií (CECIS) a množstvom kapacít rescEU vytvorených na poskytovanie pomoci v mimoriadnych situáciách;			
PRÍLOHA I Oddiel IV	b) riadi systém CECIS s cieľom umožniť komunikáciu a výmenu informácií medzi ERCC a kontaktnými bodmi členských štátov; w) podporuje členské štáty v prípade katastrof na ich území na základe ich žiadosti tým, že im poskytne možnosť využívať európske vedecké partnerstvá na cielenú vedeckú analýzu. Výsledné analýzy sa môžu zdieľať v rámci systému CECIS so súhlasom postihnutých členských štátov. x) prispieva k rozvoju a nadnárodných systémov spoločného európskeho záujmu zameraných na odhaľovanie, včasné varovanie a výstrahu s cieľom umožniť rýchlu reakciu, ako aj podporovať vzájomné prepojenie medzi vnútroštátnymi systémami včasného varovania a výstrahy a ich prepojenie s ERCC a CECIS,	členské štáty UCPM a zúčastnené štáty; ERCC	správa systému; riadenie informácií; krízové riadenie	reakcia na núdzové situácie

	pričom by to malo byť oprávnené na finančnú pomoc Únie. Tieto systémy zohľadňujú existujúce a budúce zdroje a systémy týkajúce sa informácií, monitorovania alebo odhaľovania a stavajú na nich;			
Článok 35	Platforma ATHINA je zameraná na využitie a doplnenie existujúcich zdrojov informácií z oblasti epidemiológie kombinovaním spravodajských informácií o ohrozeniach zdravia a o prostriedkoch zdravotníckych protiopatrení. Platforma má v úmysle zbierať od výrobcov a členských štátov informácie o výrobe a zásobách surovín dôležitých v krízovej situácii, ako aj o vybavení a infraštruktúre. Platforma bude obsahovať prísne bezpečnostné požiadavky na uľahčenie výmeny informácií s inými zabezpečenými platformami pri zachovaní integrity celej IT architektúry vrátane odolnosti voči kybernetickým hrozbám a ochrany obchodných údajov.	Komisia, členské štáty, zainteresované strany (vrátane priemyselného sektora)	správa údajov	pripravenosť a reakcia v oblasti zdravia

4.2. Údaje

Druh údajov	**Odkaz (-y) na požiadavku (-y)**	**Štandard a/alebo špecifikácia (ak sa uplatňuje)**
Správa používateľov: Používateľské roly a oprávnenia, údaje o rolách a súvisiacich oprávneniach, ktoré vymedzujú riadenie prístupu a prevádzky v systéme.	Článok 36,1	
Osobné údaje odborníkov: Kontaktné údaje, odborné znalosti/školenia, jazyky, očkovania, kategória/zručnosti/roly v rámci tímu EUCP	Článok 20.8; článok 38 ods. 1 písm. b)	pripojenie k službám TESTA
Prevádzkové údaje pre zdroje/moduly/kapacity (vrátane rescEU a európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany) Údaje o zložení, dostupnosť, zásoby, história nasadenia	Článok 14.14; článok 38 ods. 1 písm. b)	pripojenie k službám TESTA
Podrobnosti o núdzových situáciách: Postihnuté regióny, typy nebezpečenstva, prehľad, úroveň aktivácie, podrobnosti o požadovanej pomoci, podrobnosti o ponúknutej pomoci, správy a oznámenia v denníku, operačné mapy, dokumenty…	Článok 19; článok 20 ods. 8, príloha I, oddiel IV	pripojenie k službám TESTA/prístupné pre oprávnených používateľov prostredníctvom bežného internetu v režime určenom len na čítanie.

Dátové toky

Druh údajov	**Odkaz (-y) na požiadavku (-y)**	**Subjekt, ktorý poskytuje údaje**	**Subjekt, ktorý prijíma údaje**	**Iniciovanie výmeny údajov**	**Periodicita (ak sa uplatňuje)**
Oznámenie o katastrofe	Článok 29	členské štáty/ERCC	používateli a UCPM	prípad katastrofy alebo bezprostredná hrozba katastrofy	Neuplatňuje sa.

Žiadosť o pomoc	Článok 30	členské štáty/ERCC	používateli a UCPM	žiadosť o pomoc prostredníctvom UCPM	Neuplatňuje sa.
Ponuka pomoci	Článok 30	členské štáty/ERCC	používateli a UCPM	dostupnosť na ponúknutie pomoci	Neuplatňuje sa.
Fáza prijatia a nasadenia	Článok 30	členské štáty/ERCC	používateli a UCPM	ponúkaná pomoc zodpovedá požadovanej pomoci	Neuplatňuje sa.
Uzavretie a podávanie správ	Článok 30	ERCC	používateli a UCPM	na požiadanie alebo po uplynutí maximálne 90 dní	Neuplatňuje sa.
Registrácia zdrojov	Článok 22	Členské štáty/ERCC	používateli a UCPM	povinný krok, aby zdroj bolo možné ponúknuť ako súčasť poskytovanej pomoci	Neuplatňuje sa.
Aktualizácia zdrojov	Článok 22; článok 23 článok 27	Členské štáty/ERCC	používateli a UCPM	ak dôjde k zmenám charakteristík zdroja, napríklad jeho dostupnosti, spôsobilosti, kapacity alebo kontaktných informácií	Neuplatňuje sa.
Žiadosť o prístup organizácie/používateľa	Článok 36. 1	Členské štáty/ERCC	UCPM Oprávnení používateli a	na základe žiadosti o vytvorenie štruktúry používateľov v systéme CECIS	Neuplatňuje sa.

4.3. Digitálne riešenia

Digitálne riešenia	Odkaz (-y) na požiadavku (-y)	Hlavné požadované funkcie	Zodpovedný orgán	Ako sa zabezpečuje prístupnosť?	Ako sa zohľadňuje opätovná použiteľnosť?	Používanie technológií umelej inteligencie (v relevantných prípadoch)
CECIS	Článok 3; článok 23; článok 29; článok 30; PRÍLOHA I oddiel IV	**Registrácia a správa zdrojov:** registrovať, spravovať a aktualizovať informácie o zdrojoch, ktoré majú členské štáty k dispozícii. **Riadenie núdzových situácií:** podporovať činnosti riadenia mimoriadnych situácií vrátane: 1. oznamovania incidentov; 2. situačného povedomia; 3. plánovania reakcie na núdzové situácie. **Správa požiadaviek a ponúk:** spravovať žiadosti o pomoc a ponuky zdrojov vrátane možnosti vytvárať, aktualizovať a rušiť žiadosti a ponuky. **Nasadenie a sledovanie:** sledovať nasadenie zdrojov vrátane ich	GR ECHO A.1	Systém CECIS bol navrhnutý tak, aby fungoval výlučne v rámci služieb TESTA. Na bežnom internete existuje obmedzená verzia, ktorou sa poskytujú používateľom systému CECIS v teréne informácie v reálnom čase v režime určenom len na čítanie. V prípade zúčastnených štátov UCPM bez služieb TESTA bude ERCC konať v ich mene	potenciálne opätovné použitie pre budúcu interoperabilitu s inými platformami (EWRS, ECMP…)	Neuplatňuje sa.

		umiestnenia, stavu a dostupnosti. **Komunikácia a spolupráca:** uľahčiť komunikáciu a spoluprácu medzi členskými štátmi, ERCC a ďalšími zainteresovanými stranami, výmenu informácií a koordinovanie reakcií. Analýza údajov a podávanie správ: poskytovať spôsobilosti analýzy údajov a podávania správ vrátane možnosti vytvárať správy. **Bezpečnosť a kontrola prístupu:** zaistiť bezpečnosť a integritu platformy vrátane možnosti kontroly prístupu k citlivým informáciám a zdrojom. **Integrácia s inými systémami:** zabezpečiť integráciu s inými systémami a platformami vrátane existujúcich systémov riadenia mimoriadnych situácií a systémov včasného varovania.		a kódovať údaje.		

Pri každom digitálnom riešení vysvetlite, ako digitálne riešenie spĺňa požiadavky a povinnosti, ktoré vyplývajú z rámca kybernetickej bezpečnosti EÚ a iných uplatniteľných digitálnych politík a legislatívnych aktov (ako je napr. eIDAS, jednotná digitálna brána atď.).

Digitálne riešenie č. 1

Digitálna a/alebo odvetvová politika (ak sa uplatňujú)	**Spôsob, akým sa dosahuje súlad**
Akt o umelej inteligencii	Neuplatňuje sa.
Rámec kybernetickej bezpečnosti EÚ	Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (EÚ) 2016/679, členské štáty zaistia bezpečnosť, integritu, pravosť a dôvernosť údajov získaných a uchovávaných na účely tejto smernice.
eIDAS	EU Login
Jednotná digitálna brána a IMI	Neuplatňuje sa.
Iné	

4.4. Posúdenie interoperability

4.5. Opatrenia na podporu digitálneho vykonávania

Opis opatrenia	**Odkaz (-y) na požiadavku (-y)**	**Úloha Komisie** (ak sa uplatňuje)	**Subjekty, ktoré sa majú zapojiť** (ak sa uplatňuje)	**Očakávaný harmonogram** (ak sa uplatňuje)
Zriadenie pracovnej skupiny používateľov systému CECIS, ktorej úlohou je zapojiť členské štáty a zúčastnené štáty do nového systému CECIS, poskytovať aktuálne informácie o aplikácii a uľahčovať spoločné rozhodovanie.	článok 36 ods. 1 písm. b)	Organizovanie a sprostredkovanie stretnutí, poskytovanie technických odborných znalostí a poradenstva podľa potreby.	UCPM, členské štáty/zúčastnené štáty	Neuplatňuje sa.